

**T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ**

**ANTALYA BELDİBİ-DEMRE ARASI KIYI PEYZAJLARI
KARAKTERLERİNİN TANIMLANMASI**

Gamze BANOĞLU

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**PEYZAJ MİMARLIĞI
ANABİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**OCAK 2024
ANTALYA**

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ANTALYA BELDİBİ DEMRE ARASI KIYI PEYZAJLARI
KARAKTERLERİNİN TANIMLANMASI

Gamze BANOĞLU
PEYZAJ MİMARLIĞI
ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bu tez 19/01//2024 tarihinde jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Emrah YILDIRIM (Danışman)

Prof. Dr. Meryem ATİK

Doç. Dr. M. Kıvanç AK

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak sorgulaması <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5543&eD=BSU1KHT613&eS=468> adresinden yapılabilir. (PIN:10142)

ÖZET

ANTALYA BELDİBİ DEMRE ARASI KIYI PEYZAJLARI KARAKTERLERİNİN TANIMLANMASI Gamze BANOĞLU

Yüksek Lisans Tezi, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Emrah YILDIRIM

Ocak, 2024; 101 sayfa

Dünyanın dört bir yanında uzanan kıyı şeritleri, doğanın benzersiz bir güzellik ve çeşitlilik sergilediği, aynı zamanda insanların tarih boyunca yerleşim yerleri olarak seçtiği önemli bölgelerdir. Deniz ve kara arasındaki bu geçiş noktaları, kıyı peyzajları olarak adlandırılır ve büyüleyici bir ekosistem ile insan faaliyetlerinin kucaklaştığı yerlerdir. Kıyı peyzajları, sadece doğal güzellikleriyle değil, aynı zamanda tarihsel ve kültürel önemleriyle de dikkat çeker. Antik liman kentlerinden günümüz tatil beldelerine kadar uzanan kıyı yerleşimleri, insanlığın denizle olan ilişkisini yansıtan yaşayan tarih kitaplarıdır.

Bu çalışmada Antalya'nın doğal ve kültürel tarihi yanı sıra turizm açısından da önemli bir yere sahip Antalya'nın Beldibi-Demre arası öne çıkan peyzaj karakterleri değerlendirilmiştir. Antalya'nın Beldibi ile Demre arasındaki kıyı peyzajı, Akdeniz'in eşsiz güzelliklerini sergileyen bir bölgedir. Bu sahil şeridi, tarihî zenginlikleri, doğal güzellikleri ve kültürel mirası ile ön plana çıkmaktadır. Beldibi'nden başlayıp Demre'ye kadar olan kıyı şeridi boyunca eşsiz güzellikteki kumsallar, kumlu çakıllı plajlar, çakıllı plajlar, kıyı gerisi yerleşim ve turizm, tüm bunları çevreleyen yemyeşil ormanlar ve masmavi deniz öne çıkan karakter alanları bulunmaktadır. Antalya Beldibi-Demre arası kıyı bölgesi doğanın güzellikleriyle iç içe geçmiş, tarih ve kültürle harmanlanmış pek çok karakteri barındırmaktadır.

Yapılan çalışma sonucu Antalya Beldibi-Demre arası 10 farklı peyzaj karakter tipi tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında 18 farklı örnekleme alanı üzerinde peyzaj karakter tiplerinin yerinde kontrolü yapıp, oluşturulan peyzaj karakter formlarıyla yerinde peyzaj karakter analizi yapılmıştır. Yapılan arazi gezilerindeki 18 farklı örnekleme alanında kıyı boyunca 3 ana karakter tipinden oluştuğu gözlemlenmiştir. Bunlar; Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi, Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi ve Kıyı Alanları ile Herdemyeşil-Karışık Ormanlar Peyzaj Karakter Tipinden oluştuğu gözlemlenmiştir.

ANAHTAR KELİMELEER: Peyzaj, kıyı, kıyı peyzajı karakter analizi, Antalya

JÜRİ: Dr. Öğr. Üyesi Emrah YILDIRIM

Prof. Dr. Meryem ATİK

Doç. Dr. M. Kıvanç AK

ABSTRACT

ANTALYA BELDIBI TO DEMRE COASTAL LANDSCAPE CHARACTERISTICS

Gamze BANOĞLU

MSc Thesis at the Department of Landscape Architecture

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Emrah YILDIRIM

January, 2024; 101 pages

Coastlines stretching all over the world are important regions where nature displays unique beauty and diversity, and where people have chosen them as settlements throughout history. These transition points between sea and land are called coastal landscapes and are places where a fascinating ecosystem and human activities embrace. Coastal landscapes attract attention not only with their natural beauty but also with their historical and cultural significance.

In this study, the prominent landscape characters of Antalya, which has an important place in terms of tourism as well as natural and cultural history, between Beldibi and Demre, were evaluated. Antalya's coastal landscape between Beldibi and Demre is a region that displays the unique beauty of the Mediterranean. This coastline stands out with its historical riches, natural beauties, and cultural heritage. Along the coastline starting from Beldibi to Demre, there are uniquely beautiful beaches, sandy and pebbly beaches, pebble beaches, behind-the-shore settlement and tourism, lush green forests surrounding all these and deep blue sea. The coastal region between Antalya Beldibi and Demre has many characters intertwined with the beauties of nature and blended with history and culture.

As a result of the study, 10 different landscape character types were identified between Antalya Beldibi to Demre. Within the scope of the study, on-site control of landscape character types was conducted on 18 different sampling areas and an on-site landscape character analysis was conducted with the created landscape character forms. It was observed that there were three main character types along the coast in 18 different sampling areas during field trips. These; River and Coastal Beach Formations Landscape Character Type, Alluvial Coastal Plains and Agricultural Lands Landscape Character Type and Coastal Areas and Evergreen-Mixed Forests Landscape Character Type.

KEYWORDS: Landscape, coast, coastal landscapes characterisation, Antalya

COMMITTEE: Lecturel Dr. Emrah YILDIRIM

Prof. Dr. Meryem ATİK

Ass. Prof. M. Kıvanç Ak

ÖNSÖZ

Antalya Beldibi Demre Arası Kıyı Peyzajları Karakterlerinin tanınması amacıyla yaptığımız bu tez çalışmasında birlikte çalışmaya başladığımız andan itibaren benden desteğini esirgemeyen çok değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Emrah YILDIRIM'a, çalışma konumun seçiminden, arazi gezilerine kadar tüm bu süreçte desteğini, güler yüzünü benden esirgemeyen, kıymetli bilgilerinden yararlandığım değerli hocam Prof. Dr. Meryem ATİK'e teşekkürü borç bilirim.

Yüksek lisansım boyunca beni sürekli destekleyen değerli annem Birsen BANOĞLU, değerli babam Ersin BANOĞLU ve sevgili abim Nazım Burak BANOĞLU'ya minnetlerimi sunarım.

Tüm bu tez çalışmam kapsamında sürekli danıştığım, bilgi alışverişi yaptığım sevgili arkadaşım Nida Deniz TOSUN ve beni sürekli motive eden Bekjan BEKJANOV'a teşekkürlerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ	iii
AKADEMİK BEYAN	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	vii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	viii
ÇİZELGELER DİZİNİ	x
1. GİRİŞ	1
2. KAYNAK TARAMASI	3
2.1.Tanımlar	3
2.2. Kıyı Kanunu	3
2.3. Kıyı Peyzajları Karakterlerinin Analizi.....	6
2.4.Kaynak Taramaları	7
3. MATERYAL VE METOT	12
4.BULGULAR.....	15
4.1.Kıyı Tipolojileri.....	15
4.1.1.Falezler	15
4.1.2. Plajlar.....	16
4.1.3.Delta Kıyılar	17
4.1.4.Boyuna Kıyılar.....	17
4.1.5.Enine Kıyılar.....	18
4.1.6.Limanlı Kıyılar	18
4.1.7.Rialı Kıyılar	19
4.1.8.Dalmaçya Kıyılar.....	19
4.1.9.Fiyortlu Kıyılar	20
4.1.10.Skayerli Kıyılar.....	20
4.1.11.Kalanklı Kıyılar	20
4.1.12.Volkanik Kıyılar	20
4.1.13.Mercanlı Kıyılar.....	21
4.2.Kıyı Yer Şekilleri ve Özellikleri	21
4.3.Çalışma Alanı Doğal Yapısı.....	25

4.3.1.Topoğrafya.....	25
4.3.2.Jeoloji.....	26
4.3.3.Toprak Özellikleri.....	29
4.3.4.Çalışma Alanı Vejetasyonu	36
4.4.Çalışma Alanı Arazi Kullanımı	38
4.5.Çalışma Alanı Peyzaj Karakter Tipleri Haritası.....	40
4.6. Karakter Analizleri	44
4.6.1.Beldibi.....	44
4.6.2.Göynük	47
4.6.3.Finike Kıyı Kayalıkları	50
4.6.4.Finike Liman-Marina Kıyı Bölgesi	53
4.6.5.Finike Kumul Plaj.....	56
4.6.6.Kumluca Kum Mahallesi Deniz Obaları	58
4.6.7.Kumluca Mavikent-Boğazkent Arası	61
4.6.8.Kumluca Mavikent	63
4.6.9.Adrasan	65
4.6.10.Çıralı	67
4.6.11.Karaöz.....	69
4.6.12.Gökliman Plajı	71
4.6.13.Beymelek Kıstak Kıyı Bölgesi	74
4.6.14.Beymelek Çakıllı Plaj	76
4.6.15.Taşdibi	79
4.6.16.Sülüklü.....	81
4.6.17.Çayağzı	84
4.6.18.Kekova Kale Üçağzı	87
5. TARTIŞMA	89
6. SONUÇLAR	92
7. KAYNAKLAR	96
8. EKLER.....	1
ÖZGEÇMİŞ	

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Antalya Beldibi Demre Arası Kıyı Peyzajları Karakterlerinin Tanımlanması” adlı bu çalışmanın, akademik kurallar ve etik değerlere uygun olarak yazıldığını belirtir, bu tez çalışmasında bana ait olmayan tüm bilgilerin kaynağını gösterdiğimi beyan ederim.

19/01/2024

Gamze BANOĞLU

İmzası

SİMGELER VE KISALTMALAR

Kısaltmalar

APS : Avrupa Peyzaj Sözleşmesi

da : Dekar

km : Kilometre

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. Kıyı çizgisi, kıyı, kıyı kenar çizgisi, dar kıyı, sahil şeridi gösteren kroki.	5
Şekil 3.1. Çalışma alanı.	13
Şekil 3.2. Araştırma yöntemi akış şeması.	13
Şekil 4.1. Türkiye kıyı tipleri.	15
Şekil 4.2. Falez.	16
Şekil 4.3. Plaj.	16
Şekil 4.4. Delta kıyıları.	17
Şekil 4.5. Boyuna kıyıları	18
Şekil 4.6. Enine kıyı.	18
Şekil 4.7. Limanlı kıyı.	19
Şekil 4.8. Rialı kıyı.	19
Şekil 4.9. Dalmaçya kıyı.	20
Şekil 4.10. Araştırma yöntemi akış şeması.	26
Şekil 4.11. Çalışma alanı jeoloji haritası.	28
Şekil 4.12. Çalışma alanı büyük toprak grupları haritası.	32
Şekil 4.13. Çalışma alanı toprak yetenek sınıfları haritası.	35
Şekil 4.14. Çalışma alanı vejetasyon haritası.	37
Şekil 4.15. Çalışma alanı arazi kullanım haritası.	39
Şekil 4.16. Çalışma alanı peyzaj karakter tipleri haritası.	43
Şekil 4.17. Beldibi peyzaj karakter alanı.	45
Şekil 4.18. Beldibi bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.	46
Şekil 4.19. Göynük peyzaj karakter alanı.	47
Şekil 4.20. Göynük bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.	49
Şekil 4.21. Finike Kıyı Kayalıkları peyzaj karakter alanı.	50
Şekil 4.22. Finike kıyı kayalıkları peyzaj karakter tipi haritası konum.	52
Şekil 4.23. Finike liman-marina kıyı bölgesi peyzaj karakter alanı.	53
Şekil 4.24. Finike liman-marina kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.	55
Şekil 4.25. Finike kumul plaj bölgesi peyzaj karakter alanı.	56
Şekil 4.26. Finike kumul plaj bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.	57
Şekil 4.27. Kumluca Kum Mahallesi deniz obaları peyzaj karakter alanı.	58
Şekil 4.28. Kumluca Kum Mahallesi deniz obaları bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.	60
Şekil 4.29. Kumluca Mavikent-Boğazkent arası peyzaj karakter alanı.	61
Şekil 4.30. Kumluca Mavikent-Boğazkent arası kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.	62
Şekil 4.31. Mavikent peyzaj karakter alanı.	63
Şekil 4.32. Kumluca Mavikent kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.	64
Şekil 4.33. Adrasan peyzaj karakter alanı.	65
Şekil 4.34. Adrasan kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.	66
Şekil 4.35. Çıralı peyzaj karakter alanı.	67

Şekil 4.36. Çıralı kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.....	68
Şekil 4.37. Karaöz peyzaj karakter alanı.	69
Şekil 4.38. Karaöz kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.	70
Şekil 4.39. Gökliman plajı peyzaj karakter alanı.	71
Şekil 4.40. Gökliman kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.....	73
Şekil 4.41. Beymelek kıstak kıyı bölgesi peyzaj karakter alanı.	74
Şekil 4.42. Beymelek kıstak kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.	75
Şekil 4.43. Beymelek çakıllı plaj peyzaj karakter alanı.....	76
Şekil 4.44. Beymelek çakıllı plaj kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.....	78
Şekil 4.45. Taşdibi peyzaj karakter alanı.....	79
Şekil 4.46. Taşdibi kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.....	80
Şekil 4.47. Sülüklü peyzaj karakter alanı.....	81
Şekil 4.48. Sülüklü kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.	83
Şekil 4.49. Çayağzı peyzaj karakter alanı.....	84
Şekil 4.50. Çayağzı kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.....	86
Şekil 4.51. Kekova Kale Üçağzı peyzaj karakter alanı.....	87
Şekil 4.52. Kekova Kale Üçağzı kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.	88

ÇİZELGELER DİZİNİ

Tablo 4.1. Kıyı yer şekilleri ve özellikleri.....	21
Tablo 4.2. Çalışma alanı jeolojik yapıları ve alansal dağılımları.....	27
Tablo 4.3. Çalışma alanı büyük toprak grupları ve alansal dağılımları.....	29
Tablo 4.4. Çalışma alanı büyük toprak grupları ve özellikleri.....	30
Tablo 4.5. Çalışma alanı toprak yetenek sınıfları ve dağılımları.....	33
Tablo 4.6. Çalışma alanı toprak yetenek sınıfları ve özellikleri.....	34
Tablo 4.7. Çalışma alanı vejetasyonu ve dağılımları.....	36
Tablo 4.8. Çalışma alanı arazi kullanım ve oranları.....	38
Tablo 4.9. Çalışma alanı karakter sınıflamasında kullanılan temel veriler.....	40
Tablo 4.10. Peyzaj karakter tipleri ve açıklamaları.....	41
Tablo 4.11. Antalya Beldibi kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	45
Tablo 4.12. Antalya Göynük kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	48
Tablo 4.13. Antalya Finike Kıyı Kayalıkları kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	51
Tablo 4.14. Antalya Finike liman-marina kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	54
Tablo 4.15. Antalya Finike kumul plaj bölgesi peyzaj karakter analizi.....	56
Tablo 4.16. Antalya Kumluca Kum Mahallesi deniz obaları kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	59
Tablo 4.17. Antalya Kumluca Mavikent-Boğazkent arası kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	61
Tablo 4.18. Antalya Kumluca Mavikent kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	63
Tablo 4.19. Antalya Adrasan kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	65
Tablo 4.20. Antalya Çıralı kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	67
Tablo 4.21. Antalya Karaöz kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	69
Tablo 4.22. Antalya Gökliman Plajı kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	72
Tablo 4.23. Antalya Beymelek kıstak kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	74
Tablo 4.24. Antalya Beymelek çakıllı plaj kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	77
Tablo 4.25. Antalya Taşdibi kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	79
Tablo 4.26. Antalya Sülüklü kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	82
Tablo 4.27. Antalya Çayağzı kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	85
Tablo 4.28. Antalya Kekova Kale Üçağz kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.....	87

1. GİRİŞ

Kıyı kara ile suyun birleştiği yer anlamına gelmektedir (TDK,2005). Kıyılar tarih boyunca insanoğlunun yerleşim için ilk tercih ettiği yerlerden biri olmuştur. Doğal güzelliğinin yanı sıra, yiyecek ve içecek maddelerinin elde edilmesinde sunduğu katkılar, ulaştırmada gördüğü işlev, turizm, rekreasyon, türlü savunma gereksinimleri için sağladığı uygun ortam, kıyının çekiciliğini artıran etmenlerden en önemlileridir. Kıyı aynı zamanda kent yaşamını etkileyen, tamamlayıcı bir unsurdur. Kişilerin yoğun iş ve okul hayatı gibi, bunaltıcı ilişkilerinin ön planda ön planda olduğu yaşamın ortaya çıkardığı kent yaşamının eksik yönlerini, kıyılar doğal yapısıyla ve dinginliğiyle tamamlamaktadır. Kıyıların insanlara sunduğu başka bir avantaj ise daha sağlıklı ve doğaya yakın bir yaşam ortamı ve özgür alanlar sunmasıdır (Duru 2003).

Kıyılar sosyal, ekonomik, kültürel ve daha birçok yönden insanlığa katkıda bulunmaya devam etmektedir. Kıyılar insanlara verdiği dinginlikle birlikte adeta bir terapi niteliği taşımaktadır. Geçmişten günümüze kentlerin kurulmasında oldukça stratejik önem sağlamaktadır. Söz edildiği üzere böylesine önem taşıyan ve birçok işlevi olan kıyılar aynı zamanda oldukça hassas ekosisteme sahiplerdir. İnsanlık için büyük öneme sahip olan kıyılar korunmalı ve kullanırken oldukça hassas ve kırılgan bir ekosisteme sahip oldukları unutulmamalıdır.

Kay & Alder (1999), kıyı alanlarını şekillendiren doğal unsurların son derece dinamik olduğunu, zaman ve mekân içinde farklılaşma gösterdiklerini belirtmektedirler. Kıyı alanlarının bir yönetim ve bir ekosistem bölgesi olduğu kadar, petrol, su ürünleri, mineraller ve habitatlar için temel bir kaynak, deniz taşımacılığı, turizm, rekreasyon gibi kullanımlar için de oldukça önemli bir alanlar olduğunu özellikle vurgulamaktadır. Kıyı alanlarındaki kullanımlar aşağıdaki şekilde ifade edilmektedir:

- Kaynaklardan Faydalanma: Balıkçılık, kıyı ormancılığı, petrol, gaz, mineral kumları, mercan ve tuz gibi kaynaklar pek çok kıyı ülkesi için önemli gelir kaynaklarıdır. Bu tür yenilenemeyen kaynakların yönetimi, biyoçeşitliliğin ve habitatın korunması açısından son derece önemlidir.

- Ulaşım ve Altyapı: Kıyı alanlarındaki büyük altyapı gelişimleri, limanlar, çeşitli taşıma sistemlerinin işletilmesi için destek tesisleri, yollar, köprüler, geçitler ve savunma tesisatlarıdır.
- Turizm ve Rekreasyon: Rekreasyon kullanımlar ile, büyüyen bir sanayi olarak kabul edilen turizmin odaklandığı noktalar genellikle kıyı bölgeleridir (Kay and Alder, 1999).

Kıyı; deniz, göl ve akarsuların kamu mallarından sayılması zorunluluğu yüzünden birçok ülkede halkın yararlanmasına açık, özel mülkiyete konu oluşturmaz niteliktedir. Deniz ve akarsular gibi kamu hizmetine ayrılmaya gerek kalmayacak şekilde, doğal kamu malı sayılmaktadır. Deniz, göl ve akarsuların niteliklerine uygun olarak herkesin yararlanmasına açık tutulabilmesi, ancak kıyıların aynı nitelikte kabul edilebilmesiyle olasıdır (Sayan, 1991).

Özel doğaları, tipolojileri, görünüşleri, arazi değerleri ve çevresel faktörleri ile kıyı alanları kendine özgü niteliklere sahiplerdir (Mostafa, 2017). Kıyı alanları, ekolojik özellikleri başta olmak üzere birçok doğal ve kültürel faaliyetler ve alanlar içeren alanlar olması nedeniyle de yüksek peyzaj değerlerine sahiptir. Bu nedenle kıyı alanları kırsal ve kentsel peyzajın niteliğine ve karakterine önemli katkılarda bulunmaktadır (Cengiz, 2009). Bunların yanı sıra kıyıları içerisinde birçok farklı peyzaj karakterini bünyesinde barındırmaktadır. Çeşitlilik konusunda adeta cennet olan kıyıları, Holdgate (1993)'e göre; dünya nüfusunun büyük bir bölümünü barındırmakta, peyzajlardaki insan etkisi, diğer alanlara göre en yüksek seviyede bulunmaktadır.

Kıyı alanları diğer peyzajlar içerisinde en kırılgan ekosistemlerden birine sahiptir (Pawlukiewicz et al. 2007). Kıyı dinamik bir yerdir ve dinanizmi etkilere ve değişimlere karşı hassastır (Bird, 2008; Pawlukiewicz ve diğerleri, 2007). Sıklıkla karşılaşılan bu etkiler kıyı peyzajlarını kırılgan hale getirir ve kıyı şeridi çevresel faktörlerden güçlü bir şekilde etkilenir. İyi şekilde analiz yapıldığı sürçe peyzaj mimarları bu güçlü etkilere karşı kıyıları koruyabilirler. Buna göre, peyzaj karakteri ve peyzaj analiz aşamasının vazgeçilmez bir unsuru olarak hizmet eder. Bu açıdan peyzaj envanterlerinin kullanılması peyzajı ve çevreyi değerlendirmek için iyi bir araç olabilmektedir (Litton & Tetlow, 1978; Tudor, 2014).

2. KAYNAK TARAMASI

2.1.Tanımlar

Kıyı: Kıyı kara ile suyun birleştiği yer anlamına gelmektedir (TDK, 2005).

Peyzaj: Peyzajın sözlük anlamı manzaradır. Fransızca bir kelime olan “paysage” kelimesinden dilimize girmiştir. İngilizcede “landscape” olarak ifade edilmektedir. Avrupa Peyzaj Sözleşmesi’ne göre peyzaj; insanlar tarafından algılandığı şekliyle, karakteri doğal ve/veya insani unsurların eyleminin ve etkileşiminin sonucu olan bir alan anlamına gelir.

Karakter: Ayırt edici nitelik (TDK, 2005).

Peyzaj Karakteri: Bir peyzajı diğerinden ayıran, iyi veya kötü olduğu yargısına ulaştıran, belirgin, tanınabilir ve sürekliliği olan özelliği (Atik, 2021).

Peyzaj Karakter Analizi: Farklı, ayırt edici özelliği olan alanların, peyzajların tanımlanması, sınıflandırılması ve haritalanması işlemlerinin tümünü kapsar (Atik, 2021).

Peyzaj Karakter Alanı: Coğrafik özellikleri ile kendine has özellikler taşıyan alanlardır. Her bir peyzaj karakter alanı kendine özgü coğrafik, arazi şekli ve arazi kullanımı, kültürel, tarihsel ve ekolojik anlamda farklı özellikleri bünyesinde barındırır, birden fazla peyzaj karakter tipini içerebilir özelliktir (Atik, 2021).

Kıyı Karakteri: Bir kıyıya özgü, onu diğer kıyılardan ayıran özellikleri.

2.2. Kıyı Kanunu

3621 sayılı kıyı kanunu 4 Nisan 1990 yılında kabul edilmiş ve 17 Nisan 1990 yılında Resmî Gazete ’de yayımlanmıştır. Bu Kanun, deniz, tabii ve suni göl ve akarsu kıyıları ile bu yerlerin etkisinde olan ve devamı niteliğinde bulunan sahil şeritlerinin doğal ve kültürel özelliklerini gözeterek koruma ve toplum yararlanmasına açık, kamu yararına kullanma esaslarını tespit etmek amacıyla düzenlenmiştir (Resmî Gazete, 1992).

Bu Kanun, deniz, tabii ve suni göller ve akarsu kıyıları ile deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerine ait düzenlemeleri ve bu yerlerden kamu yararına yararlanma imkân ve şartlarına ait esasları kapsar.

Bu kanun içerisinde geçen deyimlerin tanımı (Resmî Gazete, 1992) (Şekil 2.1);

Kıyı Çizgisi: Deniz, tabii ve suni göl ve akarsularda, taşkın durumları dışında, suyun karaya değdiği noktaların birleşmesinden oluşan çizgiyi,

Kıyı Kenar Çizgisi: Deniz, tabii ve suni göl ve akarsularda, kıyı çizgisinden sonraki kara yönünde su hareketlerinin oluşturulduğu kumluk, çakıllık, kayalık, taşlık, sazlık, bataklık ve benzeri alanların doğal sınırını,

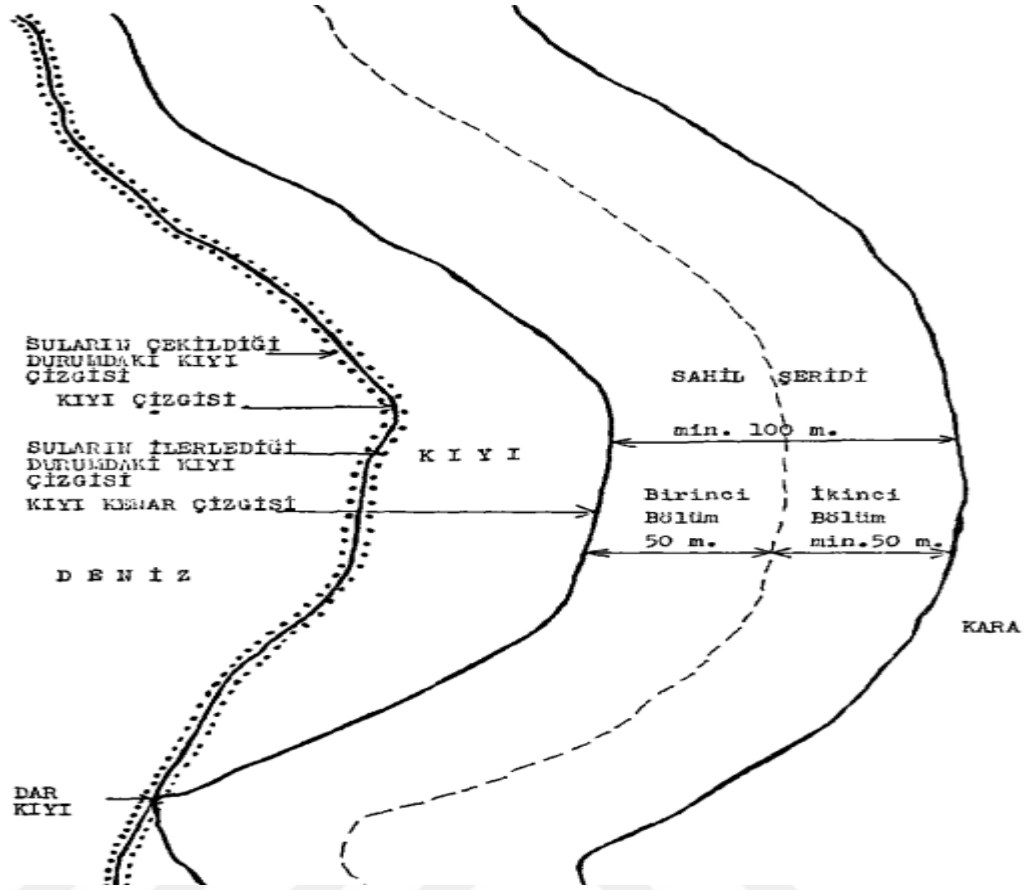
Kıyı: Kıyı çizgisi ile kıyı kenar çizgisi arasındaki alanı,

Sahil Şeridi: Kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde yatay olarak en az 100 metre genişliğindeki alanı,

Dar Kıyı: Kıyı kenar çizgisinin, kıyı çizgisi ile çakışmasını,

Toplumun Yararlanmasına Açık Yapı: Mevzuata göre tespit ya da tasdik edilmiş kural ve ücret tarifelerine uygun biçimde, getirdiği kullanımdan belirli kişi ya da topluluklara ayrıcalıklı kullanım hakkı tanımaksızın yararlanmak isteyen herkese eşit ve serbest olarak açık bulundurulan ve konut dokunulmazlığı olmayan yapıları,

İfade eder (Resmî Gazete, 1992).

Şekil 2.1. Kıyı çizgisi, kıyı, kıyı kenar çizgisi, dar kıyı, sahil şeridi gösteren kroki (Resmî Gazete, 1992).

Kıyılar ile ilgili genel esaslar (Resmî Gazete, 1992):

- Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Kıyılar, herkesin eşit ve serbest olarak yararlanmasına açıktır, Kıyı ve sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir. Kıyıda ve sahil şeridinde planlama ve uygulama yapılabilmesi için kıyı kenar çizgisinin tespiti zorunludur.
- Kıyı kenar çizgisinin tespit edilmediği bölgelerde talep vukuunda, talep tarihini takip eden üç ay içinde kıyı kenar çizgisinin tespiti zorunludur.
- Sahil şeritlerinde yapılacak yapılar kıyı kenar çizgisine en fazla 50 metre yaklaşabilir.
- Yaklaşma mesafesi ve kıyı kenar çizgisi arasında kalan alanlar, ancak yaya yolu, gezinti, dinlenme, seyir ve rekreatif amaçla kullanılmak üzere düzenlenebilir.
- Sahil şeritlerinin derinliği, sahil şeridindeki ve sahil şeridi gerisindeki kullanımlar ve doğal eşikler de dikkate alınarak belirlenir.

- Taşıt yolları, sahil şeridinin kara yönünde yapı yaklaşma sınırı gerisinde kalan alanda düzenlenebilir. Sahil şeridinde yapılacak yapıların kullanım amacına bağlı olarak yapım koşulları yönetmelikte belirlenir.
- Kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz; duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz.
- Kıyılarda, kıyıyı değiştirecek boyutta kazı yapılamaz; kum, çakıl vesaire alınamaz veya çekilemez. Kıyılara moloz, toprak, cüruf, çöp gibi kirletici etkisi olan atık ve artıklar dökülemez.
- Kıyının kumluk veya çakıllık olduğu alanlarda denize girme, güneşlenme, amatör su sporları gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik rekreatif amaçlı iskele yapılamaz. Ancak, kıyının kayalık karakter gösterdiği ya da kıyının kumluk veya çakıllık olmasına rağmen niteliği gereği su alanından başka türlü faydalanmanın mümkün olmadığı zorunlu hallerde genişliği üç metreyi geçmeyen ve platform niteliği taşımayan rekreatif amaçlı iskeleler yapılabilir. Buna ilişkin usul ve esaslar; 2634 sayılı Kanun kapsamındaki alanlarda Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından müştereken, diğer alanlarda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.

2.3. Kıyı Peyzajları Karakterlerinin Analizi

Peyzajın tanımlaması sürecinde 1970’li yıllarda alan kullanım planlaması ve yönetimine yönelik peyzaj ekolojisi çalışmaları öne çıkarken; 1980’li yıllarda “Bir alanı diğerinden daha iyi yapan nedir?” sorusu peyzajın tanımlanması için “Peyzaj Karakteri” ve “Peyzaj Karakter Analizi” fikrini ortaya çıkarmıştır (Swanwick, 2002).

Otuz yıl önce, sınıflandırma eğilimleri ve peyzajı karakterize etmek daha çok genellemeleri mümkün kılan teknikler ve karşılaştırılabilir bir temelde yaygın olarak uygulanabilirdi (Turner, 1975). Geleneksel yollarla alan analizi yalnızca sınırlı bir alanda analiz imkânı sunar (W. Holdsworth, 1997) ve peyzaj unsurları kısıtlı bölgede ayırt edici özelliklerini sergileyemez. Bu nedenle alanlardaki bölgesel peyzaj karakter tipleri daha verimli ve kapsamlı yöntemlerle birlikte araştırılmalıdır. Peyzaj Mimarları artık envanter, tipoloji, taksonomi, dizin oluşturma ve literatür incelemeleri dahil olmak üzere bir dizi sınıflandırma stratejisi kullanmaktadır. Bazı durumlarda, bu yöntemlerin bir

kombinasyonu kullanılır. Belirli özelliklerinin önceliği nedeniyle karakterizasyon sürecindeki peyzaj, bölgesel olarak veya amacına göre değişebilir (Swaffield ve Deming, 2011).

Yıllar boyunca, görsel kaliteyi ve karakter analizi ve peyzajı tanımlamak için çeşitli yöntemler geliştirilmiştir. 1977'nin başlarında Blankson ve Green topografya, arazi kullanımı, bitki örtüsü, yerleşim düzeni ve alanın tanımlı özelliklerinin belirli bir konfigürasyonu olarak peyzajla daha fazla ilgilenmişlerdir (Blankson ve Green, 1991).

Bu çalışmada kıyı peyzajlarının karakter analizi yapılırken öncelikle alanlarla ilgili bilgiler toplanmıştır. Edinilen bilgilerden yola çıkarak alanların içerisindeki alan kullanımları belirlenmiştir, alanların öne çıkan karakteristik özellikleri saptanmıştır ve görsel peyzaj karakterlerinin analizi (topoğrafik özellikler, görsel peyzaj karakteri, peyzaj algısına bağlı özellikler, peyzajın kültürel özellikleri) yapılmıştır (Şekil 2.2).

Şekil 2.2. Kıyı peyzajlarının analizi yapılırken öncelikle ilgili kapsamlı bir değerlendirme (Sheibani ve ark., 2017'den geliştirilerek hazırlanmıştır).

2.4.Kaynak Taramaları

Benliay (2009) “Peyzaj Planı Oluşturulması Bağlamında Finike – Kumluca Kıyı Bölgesinin Değerlendirilmesi” adlı tez çalışmasında, Peyzaj Planlama, Avrupa Peyzaj Sözleşmesi’nde “Peyzajın değerinin artırılması, iyileştirilmesi veya oluşturulması için yapılan ileriye dönük esaslı eylem” olarak tanımlanmaktadır. Türkiye’deki planlama süreciyle entegrasyon hedef alınarak, “Peyzaj Ekolojisi tabanlı Peyzaj Planı” yaklaşımı,

doğal ve kültürel özellikleri bakımından önemli değerlere sahip Finike-Kumluca kıyı bölgesinde uygulanmıştır. Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) aracılığıyla gerçekleştirilen çalışmada, araştırma alanının mevcut yapısının envanteri çıkarılmış ve homojen ekolojik birimler olan “Peyzaj Üniteleri” belirlenmiştir. Her bir ünite için gerçekleştirilen ayrıntılı analizler ve koruma-kullanım dengesini gözetken peyzaj planı ilke ve stratejileri ile kullanım tipleri belirlenmiştir. Peyzaj sınıfı ve peyzaj değişim analizleri gerçekleştirilerek belirlenen doğal ve kültürel peyzaj koruma alanları, uygunluk faktörleri temelinde irdelenerek bir “Peyzaj Planı” oluşturulmuş ve alana ilişkin bazı öneriler getirilmiştir. Ülkemizdeki Peyzaj Planlama çalışmalarında kullanılabilecek öneri yöntem ile kentsel ve endüstriyel gelişmelerin etkisi ile oluşabilecek geri dönülmez zararların önüne geçilmesi ve sınırlı sayıdaki kaynakların optimum kullanımı sağlanmış olacaktır. Sonuç olarak, yöntemin uygulanması için yapılması gereken ülkesel ölçekteki çalışmalar sıralanmış ve çeşitli öneriler sunulmuştur.

Mutlu (2007), “Kemer ve Knokke (Belçika) Kıyılarındaki Turizm Amaçlı Yapılar ve Çevre Arasındaki Görsel İlişkilerin Analizi” adlı tez çalışmasında, kıyıdan algılanan peyzajlarda, ana alışveriş güzergâhında turizm amaçlı yapılarla çevreleri arasındaki görsel ilişkilerin analizi yapılmıştır. Araştırma alanı olarak Kemer ve Knokke seçilmesinin nedeni farklı kültürel ve doğal peyzajlara sahip olmasıdır. Araştırmanın amacına uygun anket çalışması yapılmıştır. Ayrıca seçilen bölgelerde doğal peyzaj dokusu ve tarihsel süreç değerlendirilmiş ve bu sürecin kültürel, ekonomik faktörlerle birlikte peyzaja ve mimariye nasıl yansıdığı değerlendirilmiştir.

Sheibani ve ark. (2017), ‘‘ Kıyı Peyzajı Karakterizasyonu; Sartol Sahili Örneği’’ adlı çalışmasında, endüstriyel gelişmenin baskıları ve insan ve çevre etkileşimleri kıyı peyzajlarını sürekli etkiler. Çözüm olarak, peyzajlar ve değişen karakterleri koşullar göz önünde bulundurularak izlemek ve korumak önerilmektedir. Bu kıyı peyzajları dahil olmak üzere tüm peyzajların sürdürülebilirliği için geçerlidir. Bu bağlamda bu çalışma, Sartol sahil bölgesindeki kıyı peyzaj karakterlerini sınıflandırmak için yöntemler araştırmıştır. Bushehr, İran jeomorfolojik özelliklere vurgu yaparak, yerel topluluklara farkındalık yaratmayı amaçlamaktadır. Bu çalışma, ilgili peyzaj sınıflandırması teorilerinin incelenmesinden başlayarak, peyzaj karakterizasyonundaki önemli ve gerekli yöntemi test etmiştir.

Yıldırım ve Banoğlu (2022), “ Kıyı Peyzajları için Tipolojik Bir Yaklaşım: Antalya Lara, Falez ve Konyaaltı Kıyı Peyzajlarının Analizi” adlı çalışmada, kıyıların ve denizel alanların karakterlerinin analizine dayanan kıyı peyzajı karakter analizi, karanın sürekli etkileşim içinde olduğu su ile analizine imkân vermektedir. Bu çalışmada Antalya’nın doğal ve kültürel tarihi içinde önemli bir yere sahip Konyaaltı, kıyı Falezleri ve Lara kıyılarında öne çıkan peyzaj karakterleri değerlendirilmiştir.

Çakar (2007), “Antropojenik Baskıların Neden Olduğu Alan Kullanımı Değişimlerinin CBS ve Uzaktan Algılama Tekniği ile İncelenmesi: Balçova – Güzelbahçe Hattı Kıyı Kesimi Örneği” isimli çalışmada, kıyı alanlarındaki antropojenik baskı ile oluşan sorunlardan bahsetmiş alanın doğal ve kültürel yapısını inceleyerek korunmasına ilişkin mevzuatları irdelemiştir. Bu olumsuzlukların ortadan kalkması için kıyı kesimi alan değişimini hava fotoğrafları ve uydu görüntüleri yardımıyla CBS ve Uzaktan algılama tekniği ile gözlemlemiştir.

Banoğlu ve Yıldırım (2023), “ Sürdürülebilir bir gelecek için Ekoköy olarak Pilarget” adlı çalışmada Artvin’in Arhavi ilçesine bağlı Pilarget (Ulukent) doğal ve kültürel peyzaj özellikleri ile incelenmiş ve köydeki ekolojik uygulamalar ekoköy özellikleri açısından ele alınmıştır. Pilarget Artvin ilinin Arhavi ilçesine bağlı, Karadeniz’in doğusunda, kıyı gerisi dağlık alanda ve Gürcistan’ın batısında yer alan bir köydür. Peyzaj karakteri açısından Pilarget’in oldukça sakin, huzur verici, etrafı engin, geniş ve açık, çay bahçeleri ve ağaç kümeleriyle çevrili, geleneksel mimarının hâkim olduğu bir kırsal yerleşim olduğu anlaşılmıştır. Pilarget’in mevcut karakteri, ekolojik uygulamaları ve yaşam biçimi ekoköy olarak ele almak için oldukça uygun olduğu tespit edilmiştir.

Kılar (2012), “ Antalya Kıyıları ve Çevresinin Zamansal Değişiminin Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Analizi” adlı çalışmada Antalya ilinin Beldibi ve Manavgat kıyıları arasındaki bölgenin arazi kullanımındaki değişimlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 1984 ve 2011 yıllarına ait Landsat uydu görüntüleri temin edilmiş ve arazi sınıflandırmasına tabi tutulmuştur. Araştırmanın sonucunda 1984-2011 yılları arasında çalışma sahasının arazi kullanımında önemli değişimlerin meydana geldiği görülmüştür. En büyük değişim % 68,0 artış ile yerleşim alanlarında olmuştur. Sürülüp ekilebilen tarım alanları %54,8 oranında artar iken

heterojen tarım alanları % 39,0 azalmıştır. Bitki olmayan veya az bitkili açık alanlar ise %15,7 oranında azalma olmuştur. Ormanlar % 5,0 maki ve otsu bitkiler %3,0 oranında artış gösterirken; deniz suları ve karasal sularda önemli değişimler olmamıştır.

Atik (2023), “ Umurbey Kıyı Kesimi Kıyı Alan Değişimlerinin İncelenmesi Üzerine Araştırmalar” adlı çalışmada Çanakkale ili Lâpseki ilçesine bağlı Umurbey kıyı kesimi kapsamında kıyı alanlarındaki değişimler, uzaktan algılama tekniklerinden yararlanarak değerlendirilmektedir. Araştırma sürecinde kıyı alanlarına ait doğal ve kültürel yapıdan yararlanılarak alana ilişkin verilerin elde edilmesi amacıyla incelemelerde bulunulmuştur. Araştırma alanı için 2000, 2005, 2010, 2015 ve 2020 yıllarına ait uydu görüntüleri kullanılarak 5’er yıllık değişimler gözlemlenmiş ve son olarak 2000 ile 2020 yılına ait değişim kontrollü sınıflandırma yöntemi ile irdelenmiştir. Buradan elde edilen veriler ışığında alana ait kullanım kararlarının belirlenmesi, uygulanması ve korunmasına yönelik öneriler getirilmiştir.

Hoyle (1998) “ Terk Edilmiş Liman Alanlarının Yeniden Geliştirilmesi” adlı çalışmada, kent ve kıyı ilişkisinin ilk çağlardan günümüze kadar olan tarihsel süreç içindeki konumlarını, ilişkilerini ve gelişmelerini inceleyerek kıyı kullanımlarının dönemsel değişimlerinin parametrelerini belirlemektedir. İlk Çağ’da kıyının kentlerin yer seçimlerinde en önemli etmenlerden biri olmasına rağmen, sanayileşme olgusuyla kentin kıyı ile ilişkisinin koptuğunu ifade ederek bu bağın yeniden kurulması amacıyla rekreasyonel amaçlı kullanımlarının söz konusu olduğunu ifade edilmektedir.

Karabey (1978), “Kıyı Mekanının Tanımı, Ülkesel Kıyı Mekanının Düzenlenmesi İçin Bir Yöntem Önerisi” adlı çalışmada, farklı disiplinlerin kıyı mekanına yaklaşımlarını ifade etmekte ve kıyı mekânı tanımlarını ortaya koymaktadır. Kıyılardaki insan eylemlerini, kıyı kullanımlarını ve yerleşim alanlarını inceleyerek doğal kıyı alanlarındaki değişimleri ve sorunları ele almaktadır. Kıyı alanlarının düzenlenmesi üzerine bir yöntem önerisi ortaya koymaktadır.

Kılıç (1999), “ Kent-Kıyı İlişkisi Bağlamında Kentsel Kıyı Kavramı: İstanbul Örneği ” adlı çalışmada, kent-kıyı ilişkisini insan-çevre ilişkisinden itibaren ele alarak incelemekte ve kıyıların, kentlerin kuruluşundan günümüze geçen süreçte ne kadar değiştiği ve bu değişen rolleri ele almaktadır.

Atik ve Ortaçeşme (2010), ‘‘Peyzaj Karakter Analizi Yöntemiyle Antalya-Side Bölgesi Kültürel Peyzajların Karakter Analizi’’ adlı çalışmasında peyzaj karakter analizi yöntemi kullanılarak Antalya-Side Bölgesi kültürel peyzajları tanımlanmıştır. Çalışma sonucunda Side bölgesinde 7 adet peyzaj karakter alanı ve 22 adet peyzaj karakter tipi tanımlanmış, haritalanmış ve istatistik yöntemlerle analiz edilmiştir. Çalışma sonuçları, peyzaj karakter analizi yönteminin Türkiye için bölgesel ölçekte uygulanabilir olduğunu göstermiştir. Yapılan istatistik analizler, arazi gözlemleriyle tanımlanan peyzaj karakterlerinin, peyzaj karakter alanlarının ve peyzaj karakter tiplerinin bilimsel anlamda da benzerlik gösterdiğini kanıtlamıştır. Side Bölgesi peyzaj karakter alan ve tiplerinin nitelik, güvenlik, teşvik edicilik, huzur ve memnuniyet gibi peyzajın algısına ait karakterleri yönünden ve ayrıca peyzajın ekonomik, sosyal, ekolojik, estetik ve kültürel boyutları bakımından incelenmesi, peyzajın farklı özelliklerinin, peyzajdaki değişimlerin anlaşılmasını ve koruma ihtiyaçlarının tanımlanmasını mümkün kılmıştır.

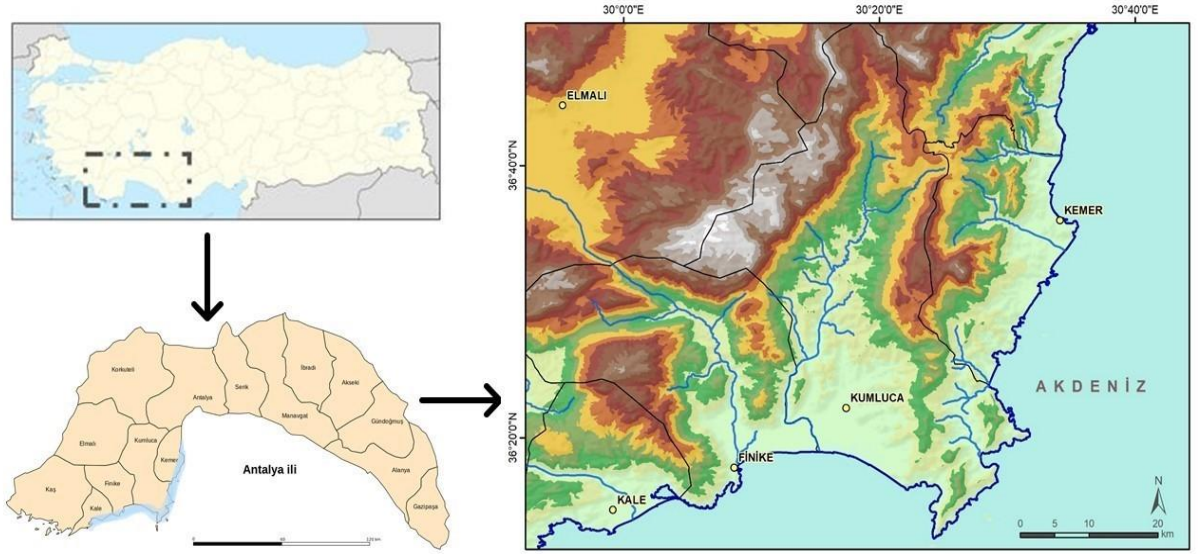
3. MATERYAL VE METOT

Araştırma alanı olarak Antalya Beldibi-Demre arası kıyı bölgesi seçilmiştir. Çalışma alanı Antalya Beldibi-Demre alanına kadar olan bölgeyi kapsamaktadır (Şekil 3.1). Antalya kıyı uzunluğu itibarıyla 640 km’lik kıyı alanıyla Türkiye’nin en önemli bölgelerinden biridir ayrıca kıyıların bölge turizminde de önemli bir yeri vardır. Bölgenin Antalya’nın doğu ve batı kesimleri önemli turizm bölgelerinin gelişimine konu olmuştur. Yoğun turizm baskısı altında olan kıyıların karakterleri itibarıyla belirlenmesi ve ortaya koyulması amacıyla Antalya Beldibi-Demre arası kıyı bölgesi çalışma alanı olarak seçilmiştir. Falezler başta olmak üzere kumullar, kıyı ovaları, kıyı kayalıkları, Düden gibi kıyı şelaleleri bölgeye özgü önemli kıyı tipolojilerinden bazılarıdır ve yöreye özgü peyzaj karakterleri sergilemektedir.

Kıyılar geçmiş zamanlardan beri en yoğun kullanılan ve en önemli alanlardan biridir. Kıyılar birçok coğrafi etkiler ile oluşmuş mekanlardır. Kıyılar sürekli doğal ve antropolojik etki altındadır.

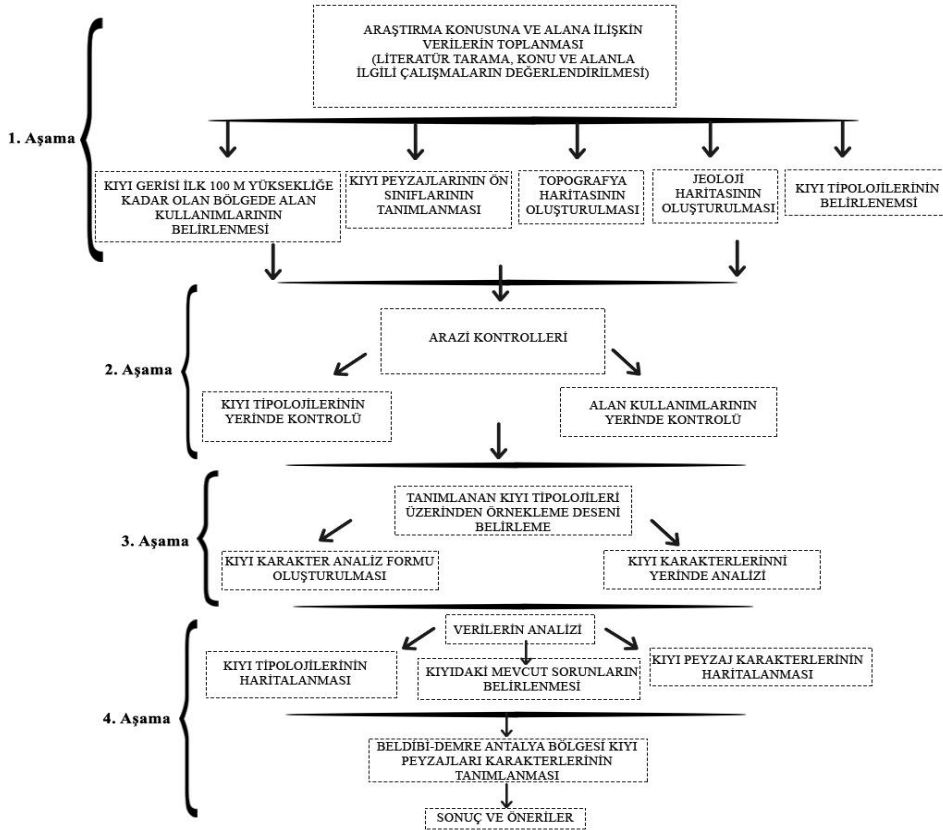
Yapı, litolojik özellikler, iç ve dış etmenler, zaman ve kıyı haline geçen bölgelerin jeomorfolojik özellikleri gibi oluşum ve gelişimlerinde rol oynayan çeşitli faktörlerin niteliklerine ve etkinlik derecelerine bağlı olarak çok çeşitli tipte olurlar (Bayraktar,2021). Bu tiplerin belirlenmesi ve doğru değerlendirilmesi için farklı aşamalardan geçen çalışmalar yapılmalıdır. Peyzaj karakterizasyonu, peyzajın doğasını ve oradaki değişimlerin peyzajın üzerindeki etkisiyle tanımlanır (Sheibani ve ark., 2017).

Bu araştırma her ikisinin de değerlendirilmesi ve izlenilmesi gerektiği inancına dayanmaktadır. Bu şekilde çalışmak bir peyzaj karakterinin belirlenmesinin yanı sıra bilinçli analiz, planlama tasarım ve kıyı peyzaj yönetimi sağlayacak

Şekil 3.1. Çalışma alanı.

Araştırma Beldibi-Demre Arası Kıyı Peyzajları Karakterlerinin Tanımlanması olarak belirlenmiştir. Araştırma yöntemi akış şeması Şekil 3.2’de verilmiştir.

Şekil 3.2. Araştırma yöntemi akış şeması.

Araştırmanın ilk aşamasında öncelikle konuyla ve alanla ilgili detaylı bilgi toplanmıştır ve belirlenen kıyıdan itibaren kıyı gerisi arazi topografyasına göre en yakın dağ zirvesi olan 13 kilometrelik yüksekliğe kadar olan kıyı alanında, topografya haritası, jeoloji haritası, vejetasyon haritası ve alan kullanım sınıflandırması yapılmıştır. Haritalar ArcGIS programından faydalanılarak oluşturulmuştur. Alan kullanım sınıflandırılması yapılırken uydu görüntülerinin kullanıldığı çalışmada, görüntülerin değerlendirilmesinde ArcGIS programından yararlanılmıştır. Kıyı peyzajlarının ön sınıflandırması ve tanımlaması yapılmıştır. Kıyı tipolojilerinin belirlenmesi de bu aşamada gerçekleşmiştir.

İkinci aşamada çalışma alanı olan araziye gidilmiştir. Bu aşamada arazi kontrolleri gerçekleştirilmiştir. Bir önceki aşamada yapılmış kıyı tipolojileri ve alan kullanımlarının belirlenmesi çalışmaları, bu aşamada arazide kontrol edilmiştir.

Üçüncü aşamada tanımlanan kıyı tipolojilerinin üzerinde bir örnekleme deseni belirlenmiştir. Örnekleme alanları plaj kıyı, kayalık kıyı gibi örneklerle birbirinden ayrı özellikte alanlar olmasına dikkat edilmiştir. Mevcut çalışma alanının kıyı peyzajlarının karakter analizinin yapılması için “kıyı karakter formu” oluşturulmuştur. Oluşturulan kıyı karakter formu, çalışma alanının peyzaj karakterlerinin belirlenmesinde büyük rol oynayacak şekilde oluşturulmuştur. Oluşturulan formlarla birlikte araziye gidilmiş, seçilen örnek alanlarda peyzaj karakterinin yerinde analizi gerçekleştirilmiştir. Burada kıyı karakterlerinin mevcut yapısı, herhangi bir sorun ya değişimin olup olmadığı gibi hususlar kontrol edilmiştir. Seçilen örnek alanlarda peyzaj karakterinin yerinde analizinin yapılması için, araziye gidilmiş ve arazide çalışma gerçekleştirilmiştir. Kıyı dinamik bir yapı olduğundan, burada kıyı karakterlerinin mevcut yapısı, herhangi bir sorun ya da değişimin olup olmadığı gibi hususlar kontrol edilmiştir.

Dördüncü aşamada bütün bu aşamalar sayesinde toplanan veriler analiz edilmiştir. Tüm bu aşamalar neticesinde elde edilen veriler Antalya Beldibi-Demre bölgesi kıyı tipolojileri haritası, kıyı peyzaj karakterlerinin haritalanmasında kullanılmıştır. Bunların sonucunda Antalya Beldibi-Demre bölgesi kıyı peyzajları karakterlerinin tanımlanması yapılmıştır.

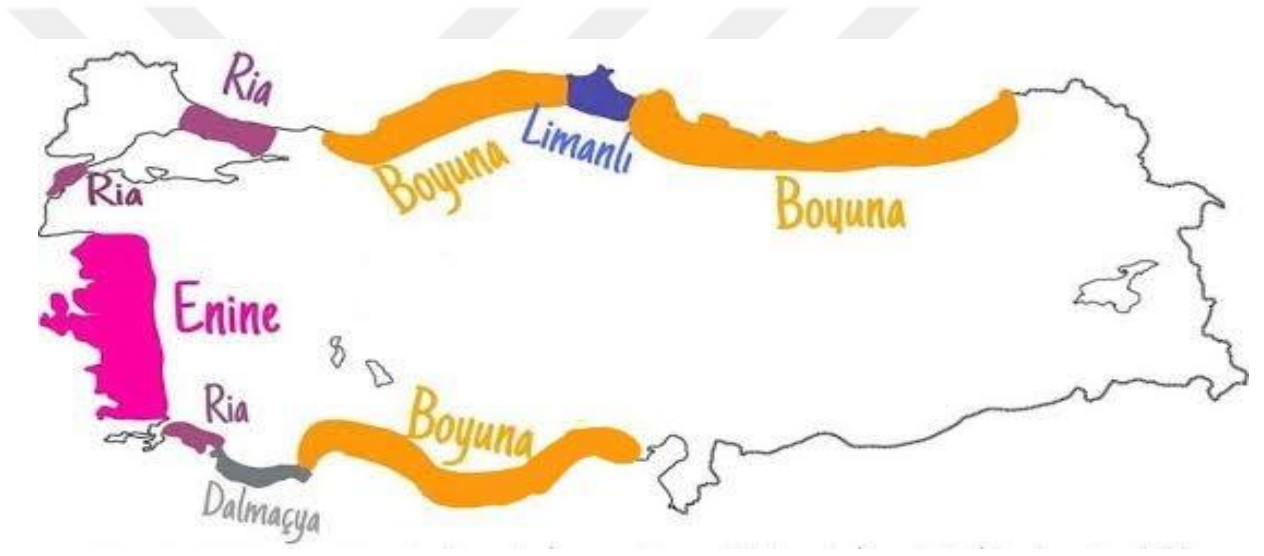
4.BULGULAR

4.1.Kıyı Tipolojileri

Kıyılar geçmiş zamanlardan beri en yoğun kullanılan ve en önemli alanlardan biridir. Kıyılar birçok coğrafi etkiler ile oluşmuş mekanlardır. Kıyılar sürekli doğal ve antropolojik etki altındadır.

Yapı, litolojik özellikler, iç ve dış etmenler, zaman ve kıyı haline geçen bölgelerin jeomorfolojik özellikleri gibi oluşum ve gelişimlerinde rol oynayan çeşitli faktörlerin niteliklerine ve etkinlik derecelerine bağlı olarak çok çeşitli tipte olurlar (Bahadır,2021).

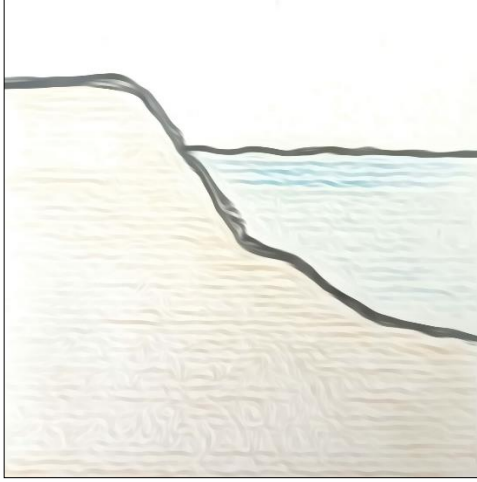
Türkiye'nin üç tarafı denizlerle kaplıdır ve farklı kıyı tipleri barındırmaktadır (Şekil 4.1).

Şekil 4.1. Türkiye kıyı tipleri (Yalovacoğrafya, 2021).

4.1.1.Falezler

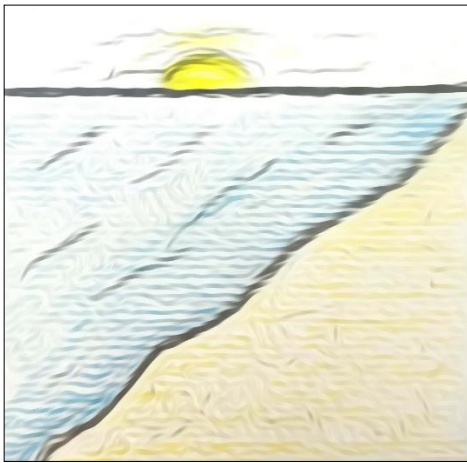
Falez ya da diğer adıyla yalıyar dik kayalık anlamına gelmektedir. Deniz ve göllerin kenarlarında yer alan ve dalga aşındırması sonucu meydana gelmiş bulunan dikliklerdir (Şekil 4.2).

Şekil 4.2. Falez.

4.1.2. Plajlar

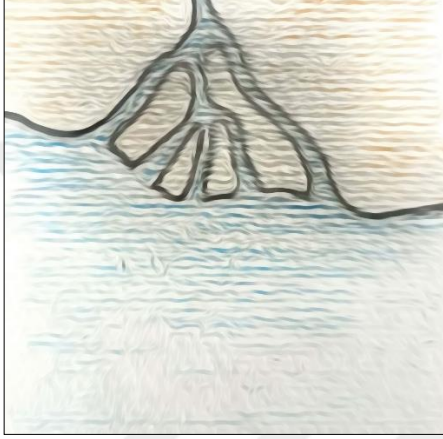
Plajlar kıyı çizgisi boyunca uzanan, kum ve/veya çakıllardan oluşmuş biriktirme şekilleridir (Şekil 2.3). Plajlar falezlerin önlerinde ve kıyı ovalarının kenarlarında yer alırlar. Falezlerin önlerinde yer alanlar ince şeritler halinde oldukları halde, kıyı ovalarının kenarlarındakiler nispeten geniş alanlar kaplarlar. Plajları meydana getiren kum, çakıl gibi unsurların esas kaynağını alüvyonlar teşkil eder. Akarsular tarafından karadan kıyıya taşınan alüvyonlar dalga ve kıyı akıntıları tarafından kıyı çizgisi boyunca taşınıp biriktirilerek plajları meydana getirirler. Plajları oluşturan irili ufaklı bu unsurlar, dalgalar tarafından ileri geri hareket ettirildikleri gibi, kıyı çizgisine paralel olarak yana doğru da hareket ettirilirlir (Hoşgören, 2016).

Şekil 4.3. Plaj..

4.1.3.Delta Kıyılar

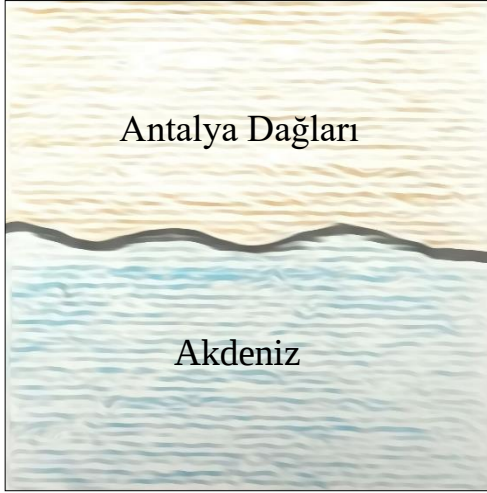
Akarsuların okyanus veya denizlere döküldükleri ağız kısımlarında, esas olarak onların taşıyıp getirdikleri çeşitli boyuttaki unsurların (alüvyonların) yığılmasıyla meydana gelmiş, basit şekliyle, denize doğru delta veya üçgen şeklinde çıkıntı yapan birikim şekilleridir (Şekil 4.4). Özellikleri bakımından taban seviyesi ovalarına benzerler. Kıyıya sonradan eklenmiş biriktirme şekilleri olan deltaların oluşum, gelişim ve şekillenmelerinde dalgalarla kıyı akıntılarının da rolleri vardır (Bahadır, 2021).

Şekil 4.4. Delta kıyılar.

4.1.4.Boyuna Kıyılar

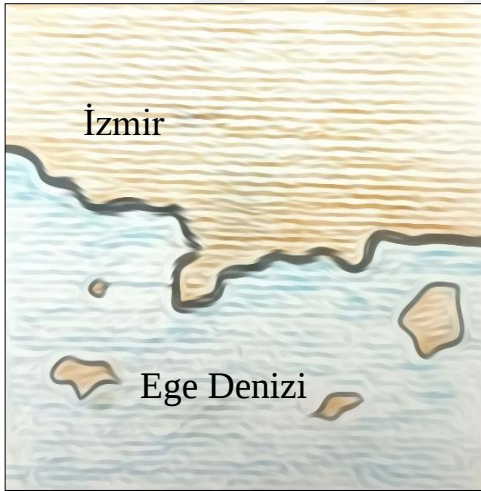
Bu tip kıyılarda dağlar kıyıya paralel uzanır ve girinti çıkıntılar oldukça azdır. Doğal limanın en az olduğu kıyı tipleridir (Şekil 4.5). Dağların kıyıdan itibaren başladığı yerlerde ise falezler çoktur. Bu tür kıyılarda kıta sahanlığı dardır (Anonim, 2015).

Şekil 4.5. Boyuna kıyılar.

4.1.5.Enine Kıyılar

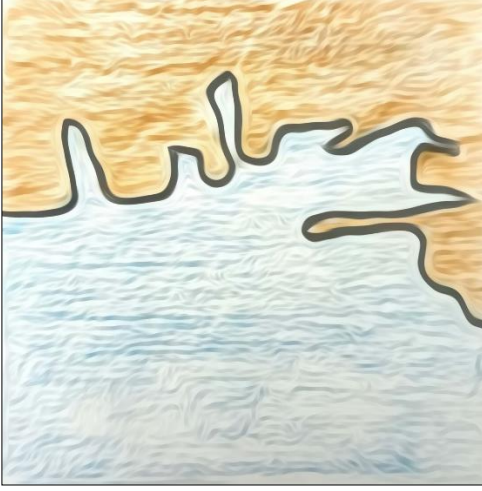
Bu tip kıyılarda dağlar kıyıya dik uzanmaktadır ve girintisi ve çıkıntısı fazla olan kıyı tipidir (Şekil 4.6). Doğal liman sayısı fazla olan kıyılardır (Anonim, 2015)

Şekil 4.6. Enine kıyı.

4.1.6.Limanlı Kıyılar

Alçak ve akarsularla hafifçe yarılmış bir platonun veya hafifçe tepelik bir sahanın üzerindeki vadi şebekesinin aşağı kesimlerindeki yataklarının sular altında kalması ile meydana gelmiş olan kıyı tipleridir (Erinç, 2014) (Şekil 4.7).

Şekil 4.7. Limanlı kıyı.

4.1.7.Rialı Kıyılar

Platoları yaran derin vadilerin sular altında kalmasıyla oluşan kıyılardır (Anonim, 2015) (Şekil 4.8).

Şekil 4.8. Rialı kıyı.

4.1.8.Dalmaçya Kıyılar

Kıyıya paralel uzanan sıra dağların deniz altında kalmasıyla oluşan kıyı tipidir. Dağların deniz yüzeyinde kalan kısımları kıyıya paralel adalar ve yarımadaslar dizisini oluşturur. Dağlar arasındaki çukur alanlar ise koylara, körfezlere dönüşür (Anonim, 2018) (Şekil 4.9).

Şekil 4.9. Dalmaçya kıyı.

4.1.9.Fiyortlu Kıyılar

Norveç, İskoçya ve Kuzey Amerika kıyılarında buzulların oluşturdukları dik yamaçlı, derin eski buzul koyaklarının aşağı kesimlerinin deniz altında kalmasıyla oluşan körfez (TDK, 2005).

4.1.10.Skayerli Kıyılar

Bu tip kıyılar da fiyordlu kıyılar gibi çok parçalı ve girintili çıkıntılı bir görünüme sahiptirler. Deniz karaya doğru çeşitli genişlikte ve uzunlukta kanallar ve koylar halinde sokulmuştur. Kıyıda skayer (skyer) adı verilen geçitlerle birbirinden ayrılmış irili ufaklı yüzlerce ada bulunur (Hoşgören, 2016).

4.1.11.Kalanklı Kıyılar

Bunlar, kalkerlerden meydana gelen sahalarda görülürler ve Güneydoğu Fransa'da kalank (calanque) adı verilen dar, dik kenarlı, derin koy veya küçük körfezlerin yer aldığı kıyılardır. Rialı kıyılarda olduğu gibi, çok girintili çıkıntılı bir özellik gösterir (Hoşgören, 2016).

4.1.12.Volkanik Kıyılar

Okyanus ve denizlerdeki volkan adalarının kıyıları volkanik kıyı tipini meydana getirirler. Kenarları elips veya daire biçiminde olan volkanların kıyıları her taraftan deniz aşındırmasına maruz kaldıkları için, yüksek falezli kıyılardır (Bahadır, 2021).

4.1.13. Mercanlı Kıyılar

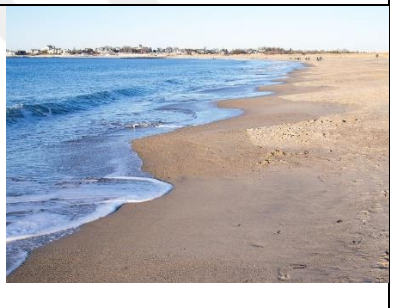
Bu tip kıyılar mercan adı verilen ve koloniler halinde yaşayan deniz canlılarının kalker iskeletlerinin yığılması sonucu meydana gelen mercan adalarına veya resiflere bağlı olarak meydana gelirler. Dolayısıyla bu kıyılar organik kökenlidirler ve mercanların hayat sahası olan tropikal okyanus veya denizlerde görülürler (Bahadır, 2021).

4.2. Kıyı Yer Şekilleri ve Özellikleri

Kıyı yer şekilleri okyanusların kenarında bulunur. Bu yer şekilleri esas olarak uzun yıllar boyunca okyanus akıntılarından kaynaklanan su erozyonu, rüzgâr erozyonu ve tektonik plaka faaliyetlerinden oluşur. Adalar ve takımadalar gibi yeryüzü şekilleriye su altı volkanları tarafından oluşturulur (Gunner, 2021).

Tablo 4.1. Kıyı yer şekilleri ve özellikleri (Gunner, 2021'den geliştirilerek hazırlanmıştır).

Yer Şekli	Özelliği	Fotoğraf
Kemer	Açıklığı olan bir kaya oluşumu (Gunner, 2021).	
Ada/Adacık	Deniz veya göl suları ile çevrelenmiş küçük ara parçası, cezire (TDK).	
Takımada	Birbirine yakın büyüklü küçüklü birkaç adanın tümü (TDK).	

Ayre	Sığ bir körfezin sonundaki dar plaj (Gunner, 2021)	
Bariyer Adası	Kıyıya paralel şekilde uzanan düz bir kum oluşumu (Gunner, 2021).	
Kumsal	Gevşek kayalardan veya kumdan oluşan ve bir su kütlelerinin kenarı boyunca uzanan arazi (Gunner, 2021).	
Plaj Dilimi	Dalga hareketleriyle kıyıda ortaya çıkan yay şeklindeki tortu (Gunner, 2021).	
Plaj Sırtı	Dalga hareketinin neden olduğu su kenarına paralel uzanan sırtlar (Gunner, 2021).	
Körfez	Karanın içine sokulmuş deniz parçası (TDK, 2005).	

Hava Deliği	Bir deniz mağarasının sonunda bir delik (Gunner, 2021).	
Burun	Karanın, özellikle yüksek ve dağlık kıyılarda, türlü biçimlerde denize uzanmış bölümü (TDK, 2005).	
Koy	Denizin, gölün küçük girintiler biçiminde karaya doğru sokulduğu bölümü (Gunner, 2021).	
Kıstak	Her iki tarafında su bulunan dar bir kara şeridi (Gunner, 2021).	
Machair	Bir kumul sırtının iç kısımlarında bulunan çimenli alanlar (Gunner, 2021).	

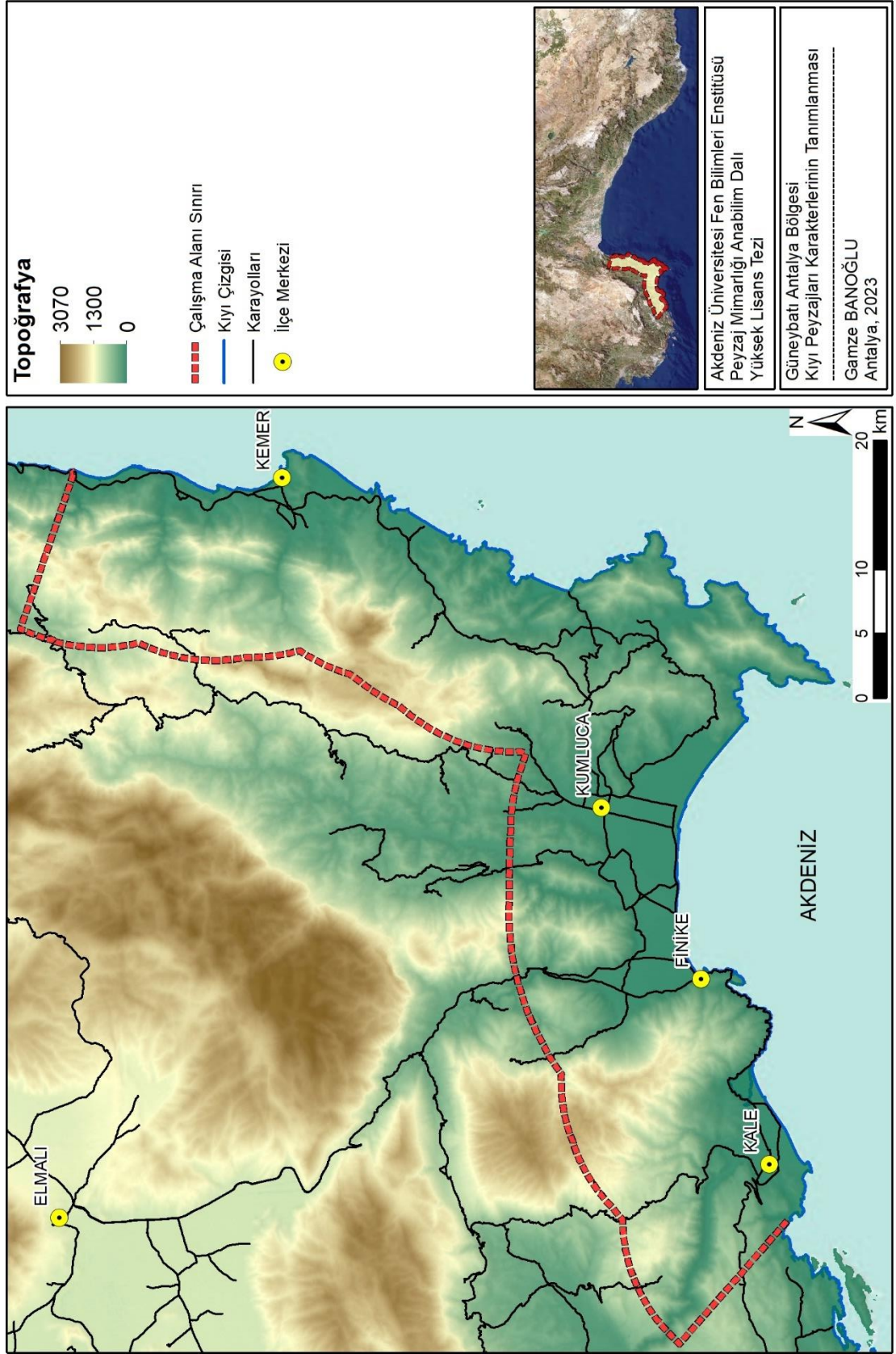
Kıyı Terası	Su tarafına doğru hafif eğimli ve kara tarafına doğru daha dik bir eğime sahip düz, genellikle hafif eğimli yüzeyler (Gunner, 2021).	
Kıyı Mağarası	Deniz kenarında dalga hareketiyle oluşan bir mağara çeşidi (Gunner, 2021).	
Kıyı Uçurumu	Kıyı şeridinde dikey bir kaya duvarı (Gunner, 2021).	
Dalgalanma Kanalı	Kıyı şeridinin kayalarında dalgaların geçtiği çok dar bir açıklık (Gunner, 2021).	
Dalga Kesme Platformu	Dalgalar tarafından oluşturulan bir uçurumun tabanındaki düz alan (Gunner, 2021).	

4.3.Çalışma Alanı Doğal Yapısı

4.3.1.Topoğrafya

Çalışma alanının bulunduğu Beldibi-Demre arası kıyı bölgesinin topoğrafik yapısı incelendiğinde kıyıların büyük çoğunluğunun düz ve engebeli arazilerden oluştuğu, kıyı gerisine gidildikçe dağların denizle buluştuğu noktaya kadar eğimin arttığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.10).

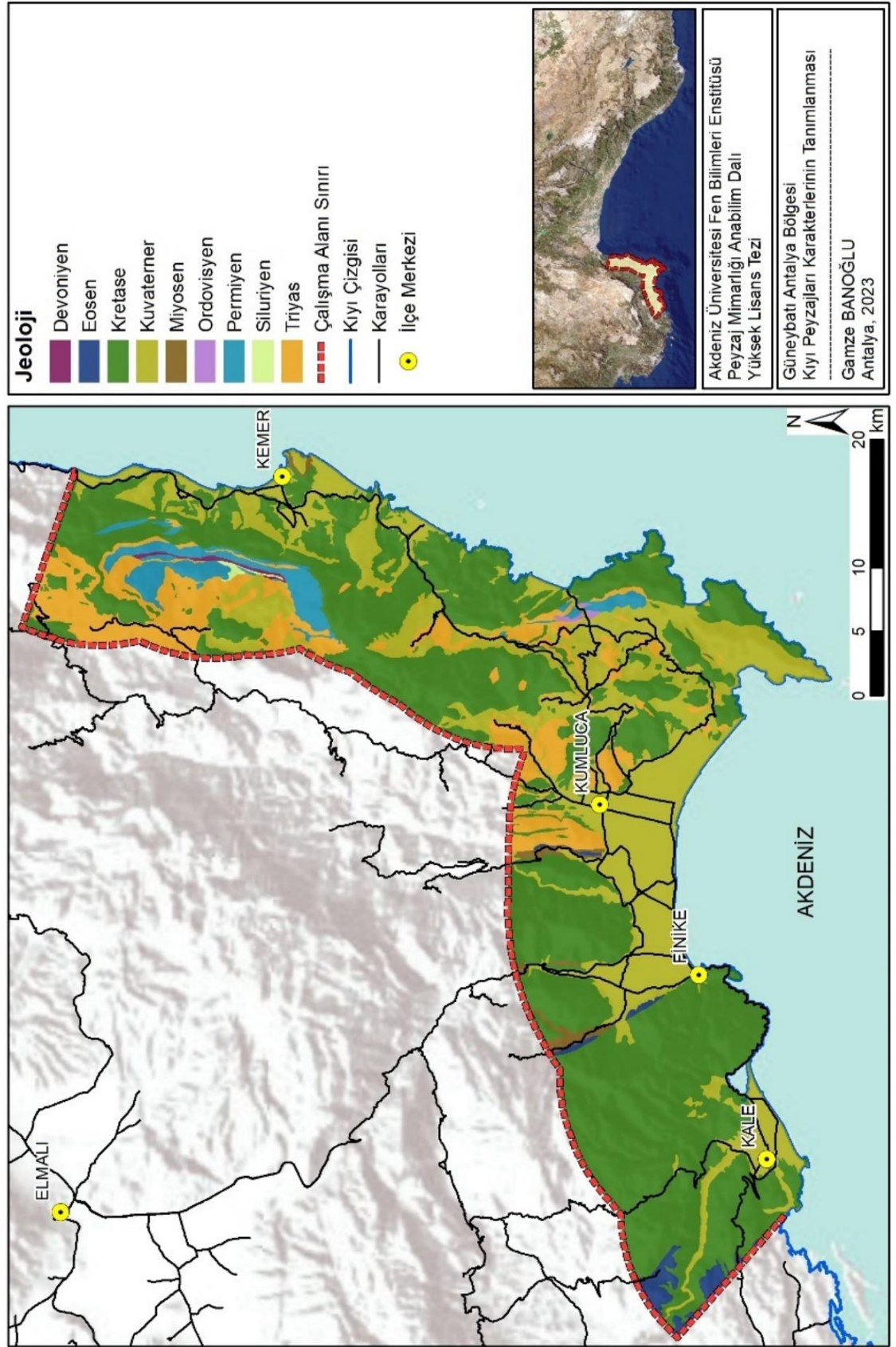

Şekil 4.10. Çalışma alanı jeoloji haritası.

Çalışma alanı jeolojik özellikleri incelendiğinde alanın %54,32'si 761.965.600m² büyüklüğünde kretase, alanın %28,31'i 397.168.400m² büyüklüğünde kuvaterner, alanın %11,51'i 161.428.800m² büyüklüğünde triyas, alanın %3,22'si 45.293.900m² büyüklüğünde permien, alanın %1,36'sı 19.161.300m² büyüklüğünde eosen, alanın %0,81'i 11.479.700 m² büyüklüğünde miyosen, alanın %0,20'si 2.900.200m² büyüklüğünde devoniyen, alanın %0,11'i 1.637.800 m² büyüklüğünde siluriyen ve alanın %0,1'i 1.460.100 m² büyüklüğünde ordovisyen olduğu gözlemlenmiştir (Tablo 4.2) (Şekil 4.11).

Tablo 4.2. Çalışma alanı jeolojik yapıları ve alansal dağılımları.

Jeolojik Yapı	Alan Büyüklüğü (m ²)	Alan Oranı
Kretase	761.965.600	%54,32
Kuvaterner	397.168.400	%28,31
Trivas	161.428.800	%11,51
Permien	45.293.900	%3,22
Eosen	19.161.300	%1,36
Miyosen	11.479.700	%0,81
Devoniyen	2.900.200	%0,20
Siluriyen	1.637.800	%0,11
Ordovisten	1.460.100	%0,1

Şekil 4.11. Çalışma alanı jeoloji haritası.

4.3.3. Toprak Özellikleri

4.3.3.1. Büyük Toprak Grupları

Çalışma alanı büyük toprak grupları haritası incelendiğinde alanın %32,38'i 454.174da büyüklüğündeki kırmızı kahverengi Akdeniz toprakları, %20,11'i 282.152da büyüklüğündeki kahverengi orman toprakları, %8,45'i 118.559da büyüklüğündeki alüvyal topraklar, %4,4'ü 61.883da büyüklüğündeki kireçsiz kahverengi orman toprakları, %2,72'si 38.276da büyüklüğündeki kolüvyal topraklar, %0,63'ü 8.848da büyüklüğündeki regosoller, %0,28'i 3.882da büyüklüğündeki alüvyal sahil, %0,26'sı 3.814da büyüklüğündeki hidromorfik topraklar ve %14,18'i diğer toprak türleri tarafından kaplıdır (Tablo 4.3) (Şekil 4.12).

Toprak gruplarının özellikleri Tablo 4.4'teki gibidir.

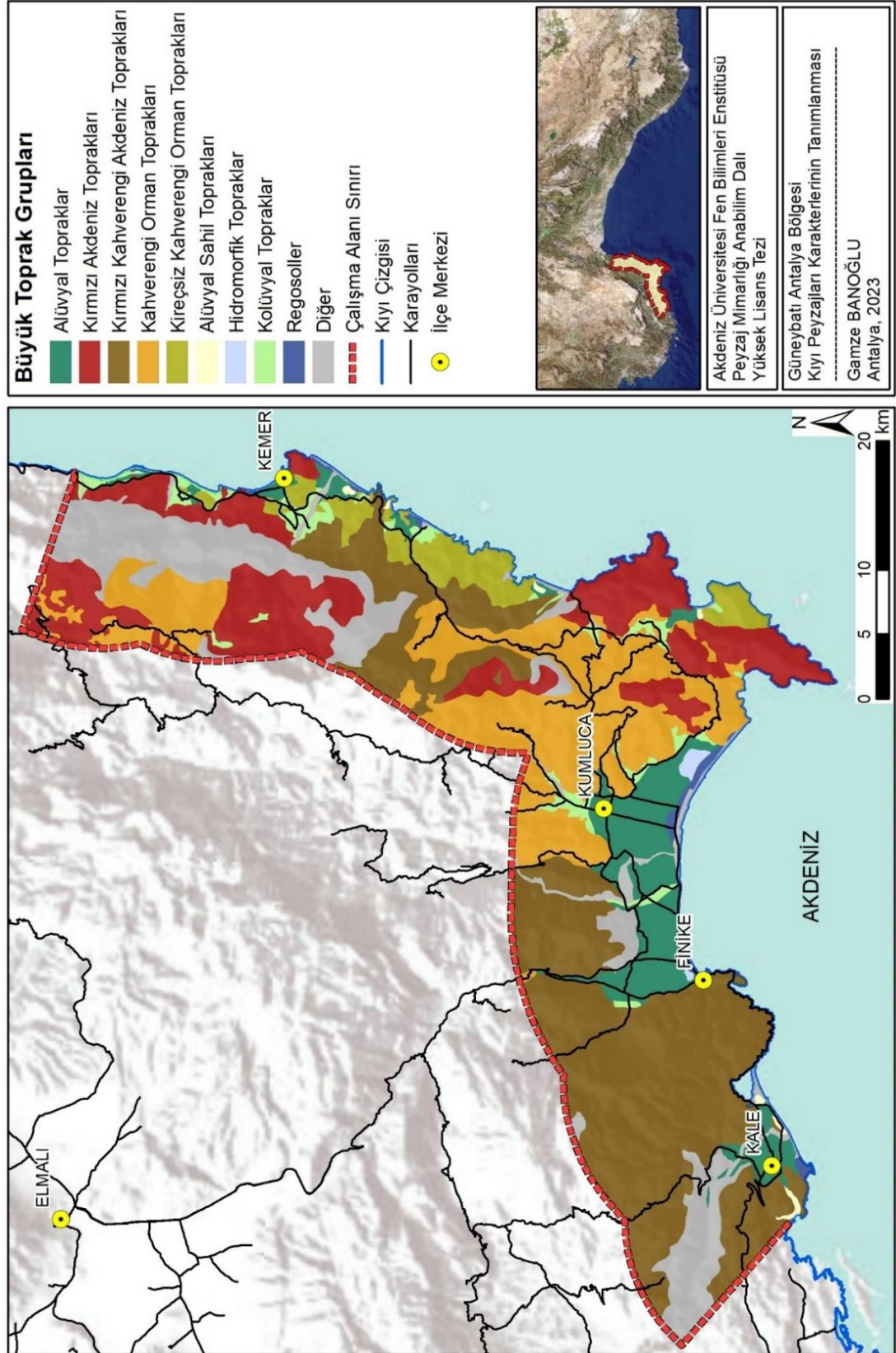
Tablo 4.3. Çalışma alanı büyük toprak grupları ve alansal dağılımları.

Büyük Toprak Grubu	Alan Büyüklüğü (da)	Alan Oranı
Alüvyal Topraklar	3.882	%8,45
Kırmızı Akdeniz Toprakları	231.957	%16,53
Kırmızı Kahverengi Akdeniz Toprakları	454.174	%32,38
Kahverengi Orman Toprakları	282.152	%20,11
Kireçsiz Kahverengi Orman Toprakları	61.883	%2,72
Alüvyal Sahil Toprakları	3.882	%0,28
Hidromorfik Topraklar	3.814	%0,26
Kolüvyal Topraklar	38.276	%2,72
Regosoller	8.848	%0,63
Diğer	199.001	%14,18

Tablo 4.4. Çalışma alanı büyük toprak grupları ve özellikleri (Tarım ve Orman Bakanlığı,1993).

Büyük Toprak Grubu	Özellik
Alüvyal Topraklar	Genellikle taze tortul depozitler üzerinde oluşan bu genç topraklarda katmanlar bulunmaz veya bulunsa bile, çok zayıf gelişmiştir; buna karşılık, değişik özellikte mineral katlar bulunur. Bu topraklar çoğunlukla tabansuyunun etkisi altındadır. Tarım bakımından çok önemli olan bu topraklar, iklimin elverdiği bütün kültür bitkilerini yetiştirmeye elverişlidir. Verim çok yüksekten çok düşüğe kadar değişebilir.
Kırmızı Akdeniz Toprakları	Bu toprakların en belirgin karakteristikleri bütün profilin kiremit kırmızısı rengi ve üst topraktaki organik madde azlığıdır. Toprak karbonatları yıkanmış kilden müteşekkildir. Kurak yaz mevsiminde bu topraklarda bitkilerin yararlanabileceği su yoktur. Ayrıca, bu topraklardaki fosfattan bitkiler yeterince yararlanamamaktadır. Bu topraklar çoğunlukla sıg, taşlı ve kayalı olduğundan, otlatmaya pek elverişli değildir. Drenajları iyi olduğundan, bu topraklarda tuzluluk problemi yoktur.
Kırmızı Kahverengi Akdeniz Toprakları	Bu topraklar da kireçsizdir. Toprak reaksiyonu nötr veya hafif kalevidir. Alt toprak üstten daha killidir. Birçok özellikleri Kırmızı Akdeniz topraklarınıninkilere benzemektedir.
Kahverengi Orman Toprakları	Bu topraklar yüksek kireç içeriğine sahip ana madde üzerinde oluşmuştur. Zayıf gelişmiş katmanlara sahiptirler. Reaksiyonları nötr veya kalevidir. Alt toprağın aşağı kısımlarında kireç birikmesi görülür. Drenajları iyidir.
Kireçsiz Kahverengi Orman Toprakları	Bu topraklarda üstte koyu renkli bir kat ve altta bundan biraz farklı bir kat bulunur. Topraklar kireçsizdir ve reaksiyon asit, nötr veya kalevidir. Doğal verimlilikleri fazla değildir.

Alüvyal Sahil Toprakları	Genellikle nehirlerin veya akarsuların taşıdığı alüvyon malzemesi tarafından oluşturulan kıyı bölgeleridir. Bu topraklar, nehir aşındırma ve taşıma faaliyetleri sonucunda biriktirilen çökeltilerden meydana gelir. Alüvyal malzeme genellikle çamur, kum, çakıl ve diğer mineralleri içerir.
Hidromorfik Topraklar	Bu topraklar aşırı toprak rutubeti ile karakterize edilir. Normal su infiltrasyonunu önleyen profil karakteristiklerinden veya toprağın çökek bir alanda yer almasından dolayı drenaj genellikle bozuktur.
Kolüvyal Topraklar	Dik eğimlerin eteklerinde yerçekimi, toprak kayması, yüzey akışı veya yan dereler ile kısa mesafelerden taşınarak biriktirilmiş ve kolliviyum denen materyal üzerinde oluşmuş bu topraklar gençtir ve karakteristikleri daha çok çevredeki yukarı arazi topraklarının kine benzemektedir.
Regosoller	Bunlar gevşek ve bağlantısız depozitler üzerinde oluşan, fazla kumlu, su tutma kapasitesi düşük, fazla geçirgen sığ topraklardır. Gelişmemiş bir profile sahiptirler. Bitki kökleri ana maddeye işleyebilir. Bu toprakların bir kısmında tarım yapılmaktadır.

Şekil 4.12. Çalışma alanı büyük toprak grupları haritası.

4.3.3.2. Toprak Yetenek Sınıfları

Çalışma alanının toprak yetenek sınıfı dağılımları incelendiğinde alanın %64,79'u 908.743da büyüklüğündeki VII. sınıf topraklar, %3,74'ü 52.474da büyüklüğündeki II. sınıf topraklar, %3,28'i 46.002da büyüklüğündeki I. sınıf topraklar, %14,15'i 198.567da büyüklüğündeki VIII. Sınıf topraklar, %7,31'i 102.551da büyüklüğündeki VI. Sınıf topraklar, %1,81'i 25.406da büyüklüğündeki IV. Sınıf topraklar, %4,40'ı 61.750da büyüklüğündeki III. Sınıf topraklar, %0,46'sı 6.566da büyüklüğündeki V. Sınıf topraklar ve %0,03'ü 434da büyüklüğündeki diğer toprak sınıfları tarafından oluşmaktadır (Tablo 4.5) (Şekil 4.13).

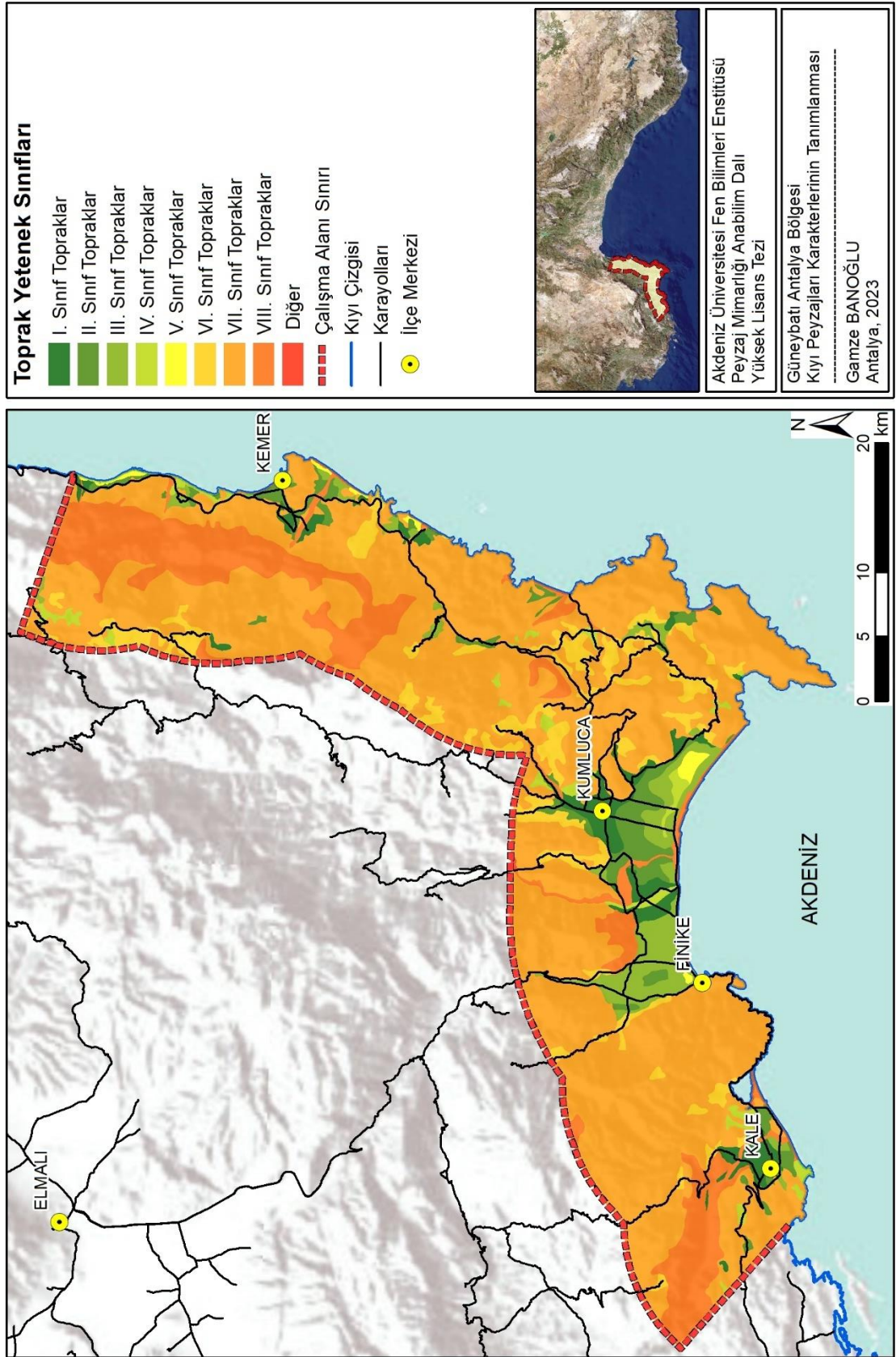
Toprak yetenek sınıflarının özellikleri Tablo 4.3'teki gibidir.

Tablo 4.5. Çalışma alanı toprak yetenek sınıfları ve dağılımları.

Toprak Yetenek Sınıfı	Alan Büyüklüğü (da)	Alan Oranı
I. Sınıf	46.002	%3,28
II. Sınıf	52.474	%3,74
III. Sınıf	61.750	%4,40
IV. Sınıf	25.06	%1,81
V. Sınıf	6.566	%0,46
VI. Sınıf	102.551	%7,31
VII. Sınıf	908.743	%64,79
VIII. Sınıf	198.567	%14,15
Diğer	434	%0,03

Tablo 4.6. Çalışma alanı toprak yetenek sınıfları ve özellikleri (Tarım ve Orman Bakanlığı, 1993).

Toprak Sınıfları	Yetenek	Özellik
I.	Sınıf	Tarım için ve bölge bitkilerinin yaşamasına oldukça elverişli çok iyi topraklardır. Genellikle düz, iyi drene, verimli ve derin arazilerdir. Çok iyi topraklardır.
II.	Sınıf	Birinci sınıftan daha az verimli iyi topraklardır. Tarım için elverişlidir bakım gerektirebilir.
III.	Sınıf	Orta derecede iyi topraklardır. Tarım için elverişlidir fakat II. Sınıf topraklara göre daha fazla bakım gereklidir.
IV.	Sınıf	Bu tip topraklar eğim ve taşlılık gibi özellikler barındırmaktadır. Tarım yapılabilir fakat sadece özel birkaç tür için uygun olan toprak tipleridir.
V.	Sınıf	Eğimli, taşlı veya çok taşlı, genellikle çayır ya da ağaçlık olarak kullanılan toprak sınıfıdır.
VI.	Sınıf	Toprak derinliği, eğim ve taşlılık konusunda oldukça sınırlayıcı özellikler barındıran toprak sınıfıdır. Tarıma uygun değildir.
VII.	Sınıf	Eğim, erozyon gibi çeşitli arazi kullanımı konusunda oldukça sınırlayıcı özelliklere sahip, tarım arazisi olarak kullanılamayan, mera ve orman ağaçları dikimi için uygun olan toprak sınıfıdır.
VIII.	Sınıf	Bitkisel ürün yetişmeyen toprak sınıfıdır.

Şekil 4.13. Çalışma alanı toprak yetenek sınıfları haritası.

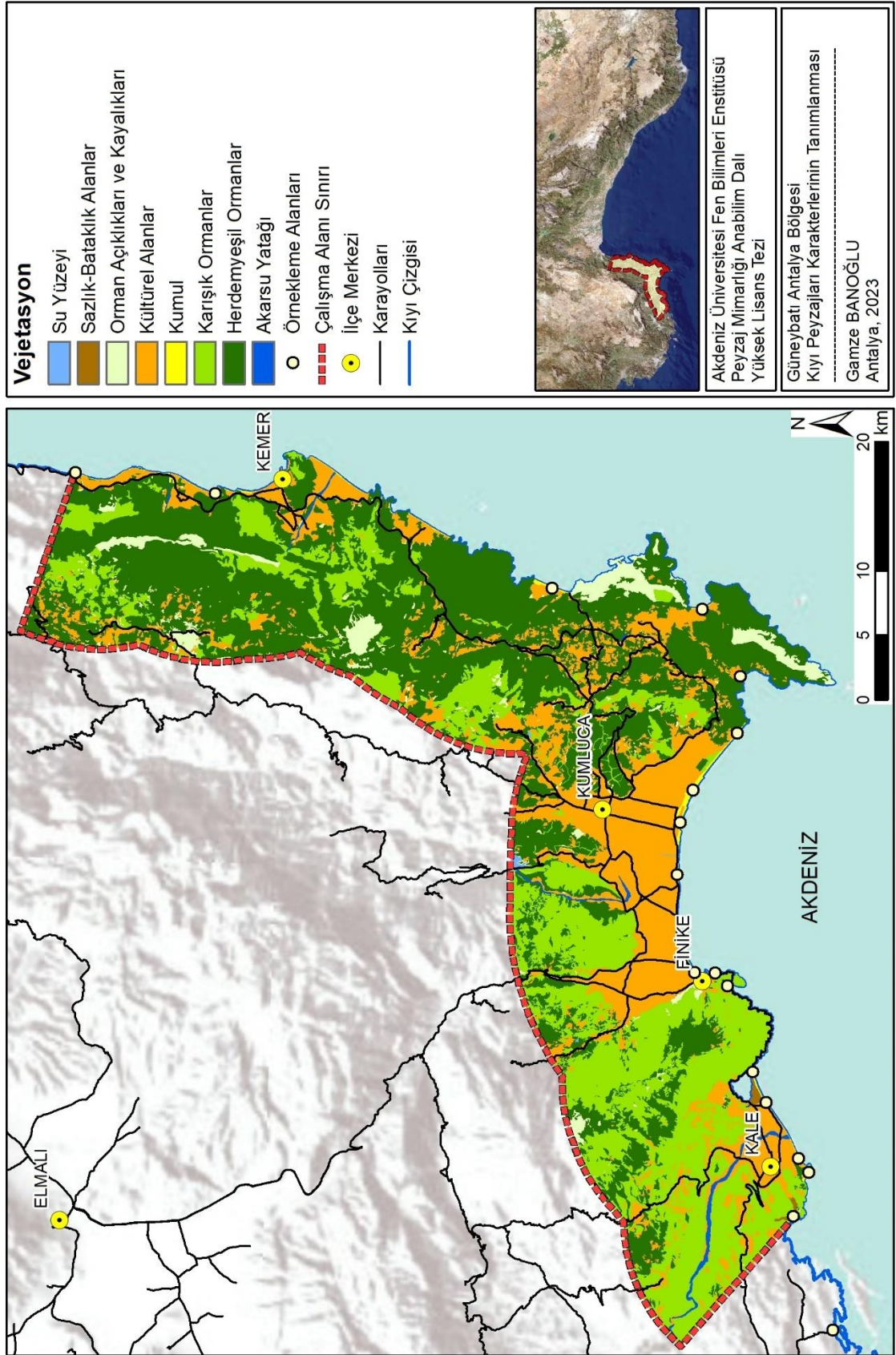
4.3.4.Çalışma Alanı Vejetasyonu

Bir alanın karakterini belirlemede doğal özellikleri, alan kullanımları, tarihi ve kültürel zenginlikleri gibi hususların yanında biyolojik çeşitliliği de önemlidir. Vejetasyon, yaşama şartları birbirine benzeyen türlerin meydana getirdiği büyük bir bitki topluluğudur (Eminağaoğlu,2002).

Çalışma alanının vejetasyonu incelendiğinde alanın %43,70'i 612.960da büyüklüğündeki herdemyeşil ormanlar, %28,54'ü 400.287da büyüklüğündeki karışık ormanlar, %22,85'i 320,489da büyüklüğündeki kültürel alanlar, %3,68'i 51.708da büyüklüğündeki açıklıkları ve kayalıklar, %0,59'u 8.297da büyüklüğündeki alanla akarsu yatağı, %0,40'ı 5.648da büyüklüğündeki alanla kumullar, %0,14'ü 2.013da büyüklüğündeki alanla sazlıklar ve %0,07'si 1.095da büyüklüğündeki su yüzeyi alanları tarafından oluşmaktadır (Tablo 4.7) (Şekil 4.14).

Tablo 4.7. Çalışma alanı vejetasyonu ve dağılımları.

Vejetasyon	Alan Büyüklüğü (da)	Alan Oranı
Herdemyeşil Ormanlar	612,960	%43,70
Karışık Ormanlar	400.287	%28,54
Kültürel Alanlar	320.489	%22,85
Orman Açıklıkları ve Kayalıklar	51.708	%%3,68
Akarsu Yatağı	8.297	%0,59
Kumullar	5.648	%0,40
Sazlık Alan ve Bataklıklar	2.013	%0,14
Su Yüzeyi	1.095	%0,07

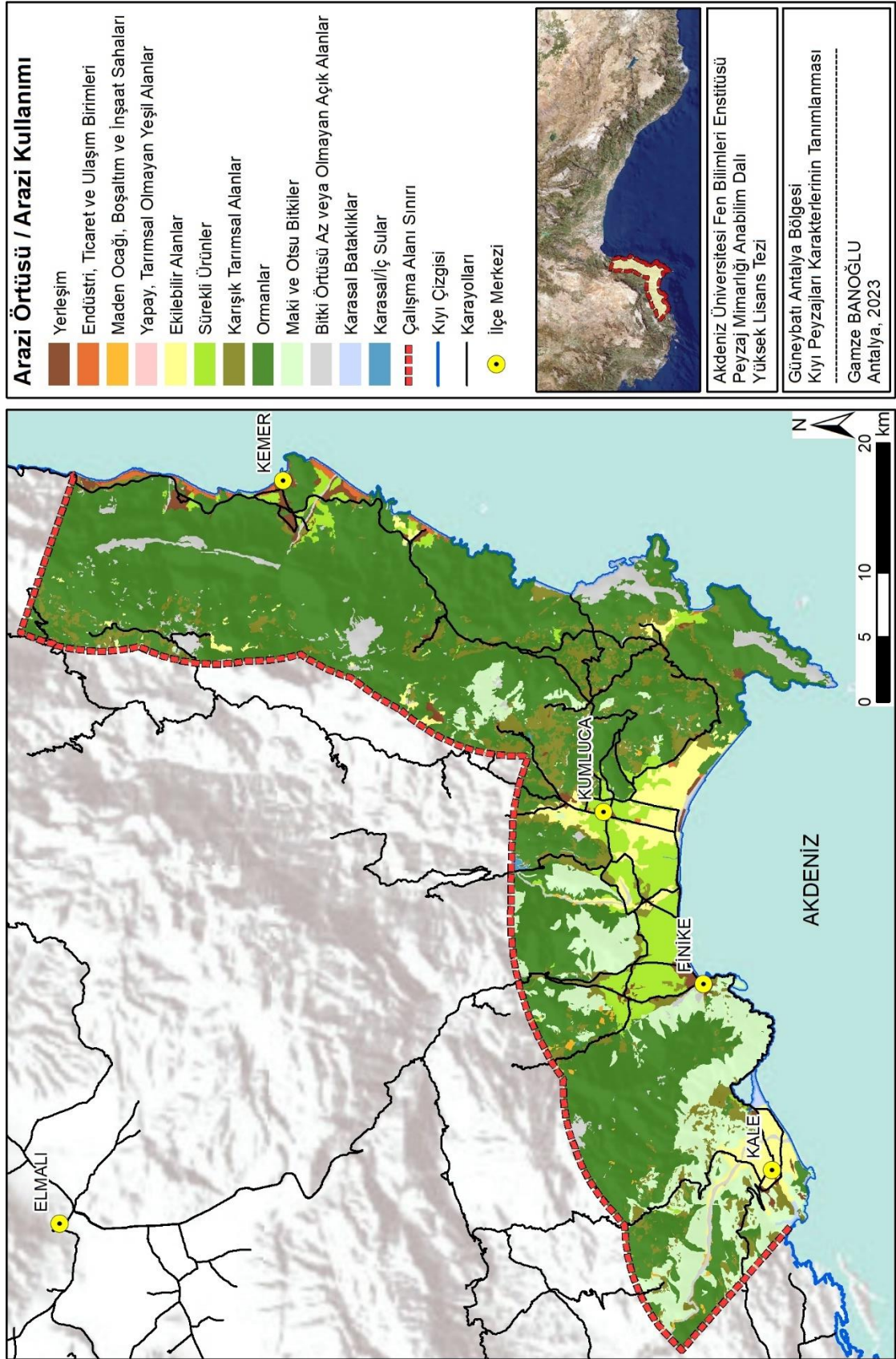
Şekil 4.14. Çalışma alanı vejetasyon haritası.

4.4.Çalışma Alanı Arazi Kullanımı

Çalışma alanının arazi kullanım dağılımı incelendiğinde arazinin b%1,23'ü 17.342da büyüklüğündeki yerleşim alanları, %0,81'i 11.349da alanla endüstri, ticaret ve ulaşım birimleri alanları, %0,52'si 7.365da alanla maden ocağı, boşaltım ve inşaat sahaları, %0,54'ü 7.703da alanla yapay, tarımsal olmayan yeşil alanlar, %10.01'i 140.412da alanla ekilebilir alanlar, %5,36'sı 75.258da alanla sürekli ürünlerin oluşturduğu alanlar, %4,68'i 65.653da alanla karışık tarımsal alanlar, %60,58'i 849.645da alanla ormanlar, %11,81'i 165.755da alanla maki ve otsu bitkilerden oluşan alanlar, %3,84'ü 53.920da alanla bitki örtüsü az veya olmayan açık alanlar, %0,22'si 3.140da alanla karasal bataklıklar ve %0,40'ı 5.700da alanla karasal/iç sular tarafından oluşmaktadır (Tablo 4.8) (Şekil 4.15).

Tablo 4.8. Çalışma alanı arazi kullanım ve oranları.

Arazi Kullanımı	Alan Büyüklüğü(da)	Alan Oranı
Yerleşim	17.342	%1,23
Endüstri, Ticaret ve Ulaşım Birimleri	11.349	%0,81
Maden Ocağı, Boşaltım ve İnşaat Sahaları	7.365	%0,52
Yapay, Tarımsal Olmayan Yeşil Alanlar	7.703	%0,54
Ekilebilir Alanlar	140.412	%10.01
Sürekli Ürünler	75.258	%5,36
Karışık Tarımsal Alanlar	65.653	%4,68
Ormanlar	849.645	%60,58
Maki ve Otsu Bitkiler	165.755	%11,81
Bitki Örtüsü Az veya Olmayan Açık Alanlar	53.920	%3,84
Karasal Bataklıklar	3.140	%0,22
Karasal/İç Sular	5.700	%0,40

Şekil 4.15. Çalışma alanı arazi kullanım haritası.

4.5.Çalışma Alanı Peyzaj Karakter Tipleri Haritası

Çalışma alanının peyzaj karakter tipleri haritasını oluşturmak için öncelikle topoğrafya, jeolojik yapı, arazi kullanımı ve vejetasyon olmak üzere 5 temel veriye ait değişkenler CBS ortamında çakıştırılarak analiz edilmiştir. Tablo 9’da karakter 10 değişken verileri ve her bir veri için kullanılan kodlar görülmektedir. ArcGIS 10.2.1 programının kullanıldığı bu analiz sonucu homojen yapıda toplam 262 birim elde edilmiştir. Bu birimler çalışma alanı peyzaj karakter tiplerini temsil etmektedir (Tablo 4.9). Bu yöntem Atik ve ark., 2019’un çalışması temel alınmıştır.

Tablo 4.9. Çalışma alanı karakter sınıflamasında kullanılan temel veriler.

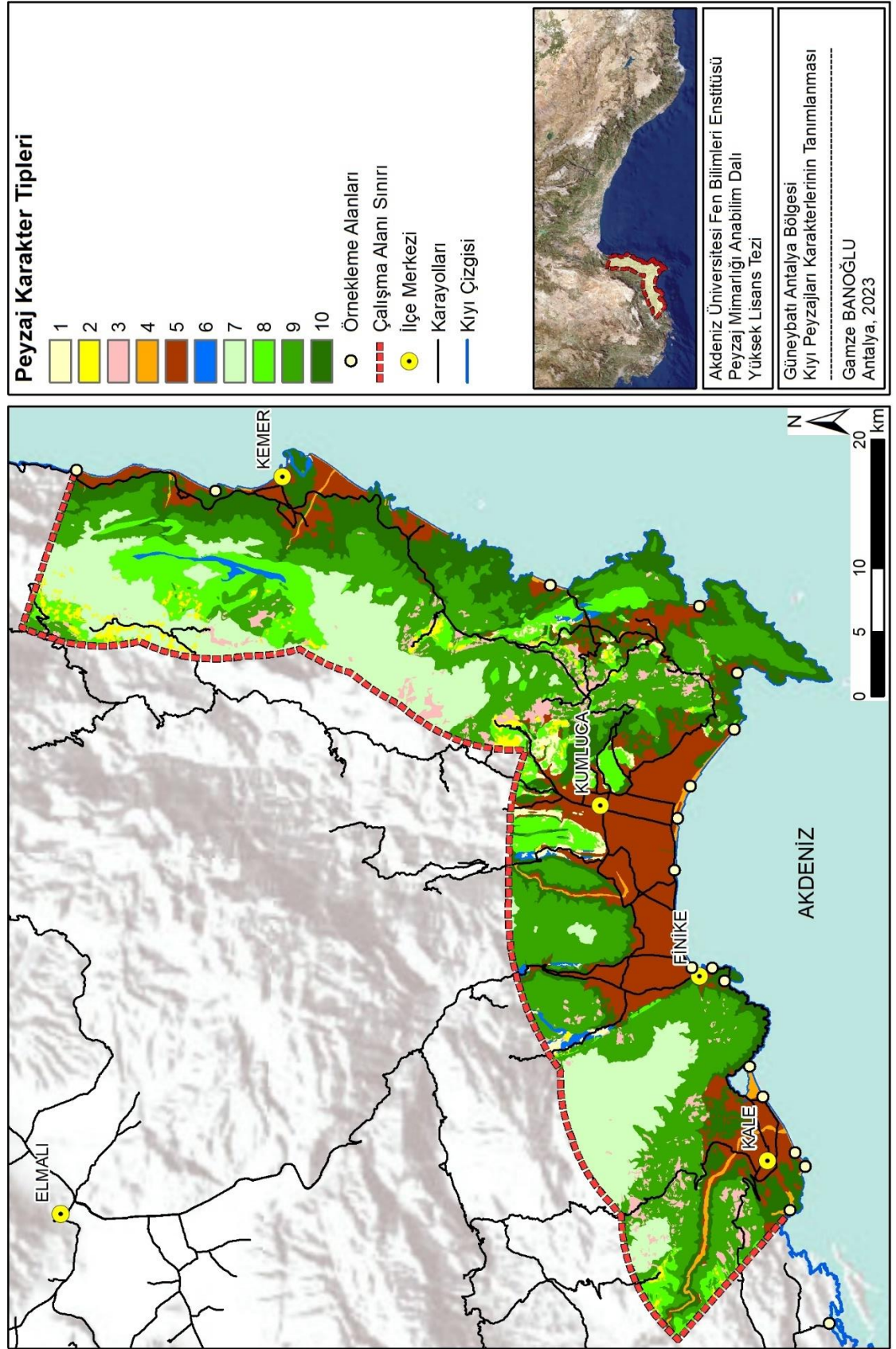
Topoğrafya		Jeolojik Yapı		Arazi Kullanım		Vejetasyon	
Yükseklik (m)	Kod	Dönem	Kod	Sınıflar	Kod	Örtü Tipi	Kod
0-50	Yük1	Kuvaterner	Dön1	Karışık tarımsal alanlar	Ar1	Kültürel alanlar	Vej1
0-250	Yük2	Triyas	Dön2	Açık alanlar	Ar2	Kumul-Akarsu yatağı	Vej2
250-1000	Yük3	Kretase-kuvaterner	Dön3	Tarımsal Alanlar	Ar3	Herdemyeşil orman	Vej3
500-1000	Yük4	Miyosen-Devoniyen	Dön4	Orman	Ar4	Herdemyeşil-karışık orman	Vej4
500-1500	Yük5	Kretase	Dön5	Orman-az taşlık-az kayalık	Ar5		
1000-2000	Yük6	Triyas-permiyen-eosen	Dön6				
		Kretase-kuvaterner	Dön7				

Yapılan akıştırmalar sonucu ortaya çıkan 10 peyzaj karakter tipi Tablo 4.10'daki gibidir. Bu bilgiler doğrultusunda oluşturan harita şekil 4.16'daki gibidir.

Tablo 4.10. Peyzaj karakter tipleri ve açıklamaları.

Peyzaj Karakter Tipleri	Açıklama
1- Kıyı Gerisi Geçiş Alanları ile Karışık Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi	Bu peyzaj karakter tip kıyı ve kıyı gerisindeki eşik alanların tarım yapılan kesimlerine karşılık gelmektedir. Arazi kullanım sınıflandırmasında çoğunlukla Karışık tarım alanları, yer yer de tarıma uygun, ekilebilir alanlar sınıfları ile temsil edilmektedir. Vejetasyona bakıldığında kültürel alanlar ne çıkmaktadır. Jeolojik yapıda ise kretase, kuvaterner ve kretase-kuvaterner dönemi ne çıkmaktadır.
2- Dağlık Alanlar ile Karışık Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi	Bu peyzaj karakter tipi 500 ile 1000 metreleri arasındaki dağlık ve karışık tarım alanları kapsamaktadır. Arazi kullanım sınıflandırmasında karışık tarımsal alanlar ne çıkmaktadır. Vejetasyona bakıldığında kültürel alanlar ne çıkmaktadır. Jeolojik yapıda ise triyas dönemi ne çıkmaktadır.
3- Yüksek Dağ Düzlükleri ile Karışık Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi	Bu peyzaj karakter tipi 500 ile 1500 metreleri arasındaki dağlık ve karışık tarım alanları kapsamaktadır. Arazi kullanım sınıflandırmasında karışık tarım alanları ne çıkmaktadır. Vejetasyona bakıldığında kültürel alanlar ne çıkmaktadır. Jeolojik yapıda ise kuvaterner dönemi ne çıkmaktadır.
4- Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi	Bu peyzaj karakter tipi 0 ile 50 metreleri arasındaki akarsular ve kıyı peyzaj oluşuklarını kapsamaktadır. Arazi kullanım sınıflandırmasında açık alanlar ne çıkmaktadır. Vejetasyona bakıldığında kumul-akarsu yatakları ne çıkmaktadır. Jeolojik yapıda ise Kretase-kuvaterner dönemi ne çıkmaktadır.
5-Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi	Bu peyzaj karakter tipi 0 ile 50 metreleri arasındaki alüvyal kıyı ovaları ve tarım alanlarını kapsamaktadır. Arazi kullanım sınıflandırmasında tarımsal alanlar ne çıkmaktadır. Vejetasyona bakıldığında kültürel alanlar ne çıkmaktadır. Jeolojik yapıda ise kuvaterner dönemi ne çıkmaktadır.

6- Kumtaşı Kayaçlar ile Herdemyeşil Ormanlar Peyzaj Karakter Tipi	Bu peyzaj karakter tipi 250 ile 1000 metreleri arasındaki kumtaşı kayaçlar ve herdemyeşil ormanları kapsamaktadır. Arazi kullanım sınıflandırmasında orman alanları öne çıkmaktadır. Vejetasyona bakıldığında herdemyeşil ormanlar öne çıkmaktadır. Jeolojik yapıda ise miyosen-devoniyen dönemi öne çıkmaktadır.
7- Yüksek Dağlık, Kayalık, Herdemyeşil-Karışık Ormanlar ve Orman Açıklıkları Peyzaj Karakter Tipi	Bu peyzaj karakter tipi 1000 ile 2000 metreleri arasındaki yüksek dağlık, kayalık, herdemyeşil-karışık ormanlar ve orman açıklıklarını kapsamaktadır. Arazi kullanım sınıflandırmasında orman-az taşlık-az kayalık alanları öne çıkmaktadır. Vejetasyona bakıldığında herdemyeşil karışık ormanlar öne çıkmaktadır. Jeolojik yapıda ise kretase dönemi öne çıkmaktadır.
8- Dağlık Alanlar ve Herdemyeşil Ormanlar Peyzaj Karakter Tipi	Bu peyzaj karakter tipi 500 ile 1000 metreleri arasındaki dağlık ve herdemyeşil orman alanlarını kapsamaktadır. Arazi kullanım sınıflandırmasında orman alanları öne çıkmaktadır. Vejetasyona bakıldığında herdemyeşil ormanlar öne çıkmaktadır. Jeolojik yapıda ise kretase dönemi öne çıkmaktadır.
9- Kıyı Gerisi Geçiş Alanları ile Herdemyeşil-Karışık Ormanlar Peyzaj Karakter Tipi	Bu peyzaj karakter tipi 250 ile 1000 metreleri arasındaki kıyı gerisi geçiş alanları ve herdemyeşil-karışık orman alanlarını kapsamaktadır. Arazi kullanım sınıflandırmasında orman alanları öne çıkmaktadır. Vejetasyona bakıldığında herdemyeşil ormanlar öne çıkmaktadır. Jeolojik yapıda ise Kretase-kuvaterner dönemi öne çıkmaktadır.
10- Kıyı Alanları ile Herdemyeşil-Karışık Ormanlar Peyzaj Karakter Tipi	Bu peyzaj karakter tipi 0 ile 250 metreleri arasındaki kıyı alanları ve herdemyeşil-karışık orman alanlarını kapsamaktadır. Arazi kullanım sınıflandırmasında orman alanları öne çıkmaktadır. Vejetasyona bakıldığında herdemyeşil ormanlar öne çıkmaktadır. Jeolojik yapıda ise Kretase-kuvaterner dönemi öne çıkmaktadır.

Şekil 4.16. Çalışma alanı peyzaj karakter tipleri haritası.

4.6. Karakter Analizleri

Çalışma kapsamında çalışma alanına peyzaj karakter tiplerinin yerinde kontrolü için arazi gezisi yapılmıştır. Yapılan arazi gezisinde farklı karakterlere sahip örnekleme alanları incelenmiştir. Yapılan arazi incelemelerinin ardından çalışma alanının kıyı boyunca 3 ana karakter tipinden oluştuğu gözlemlenmiştir. Bunlar; 4 numaralı peyzaj karakter tipi (Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi), 5 numaralı peyzaj karakter tipi (Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi) ve 10 numaralı peyzaj karakter tipinden (Kıyı Alanları ile Herdemyeşil-Karışık Ormanlar Peyzaj Karakter Tipi) oluştuğu gözlemlenmiştir.

Bunun nedeni çalışma amacının Beldibi-Demre arası kıyıların peyzaj karakter tipinin belirlenmesidir. Bu nedenden dolayı kıyı gerisindeki peyzaj karakter tipleri örnekleme alanlarında gözlemlenmemiştir.

4.6.1.Beldibi

Karakter analizinin gerçekleştiği kıyı Kemer ilçesine bağlı bir mahalle olan Beldibi'dir. Arazi topoğrafyası eğimli bir yapıya sahiptir. Gözlem yapılan noktanın yüksekliği yaklaşık 25 metredir. Beldibi mağarasının hemen kıyı kesiminden kıyı kayalıklarıyla başlayan 35-40 metre genişlikteki plajın batı yönünde giderek daraldığı kumlu çakıllı kıyı tipi. Güney Antalya turizm gelişim projesi kapsamında Beldibi turizm bölgesi otelleriyle kaplı olup kıyı boyunca çok sayıda otel, iskele, vb. Kullanımlar ile kapatılmış durumdadır. Kıyı 35-40 metre ile başlamakta 50 metreye kadar genişlemekte ve doğal kızılçam ormanlarıyla kara kasımında devam etmektedir. Batı yönünde genişleyen bir açı işe güney yönünde bir koy oluşturmaktadır (Tablo 4.11) (Şekil 4.17).

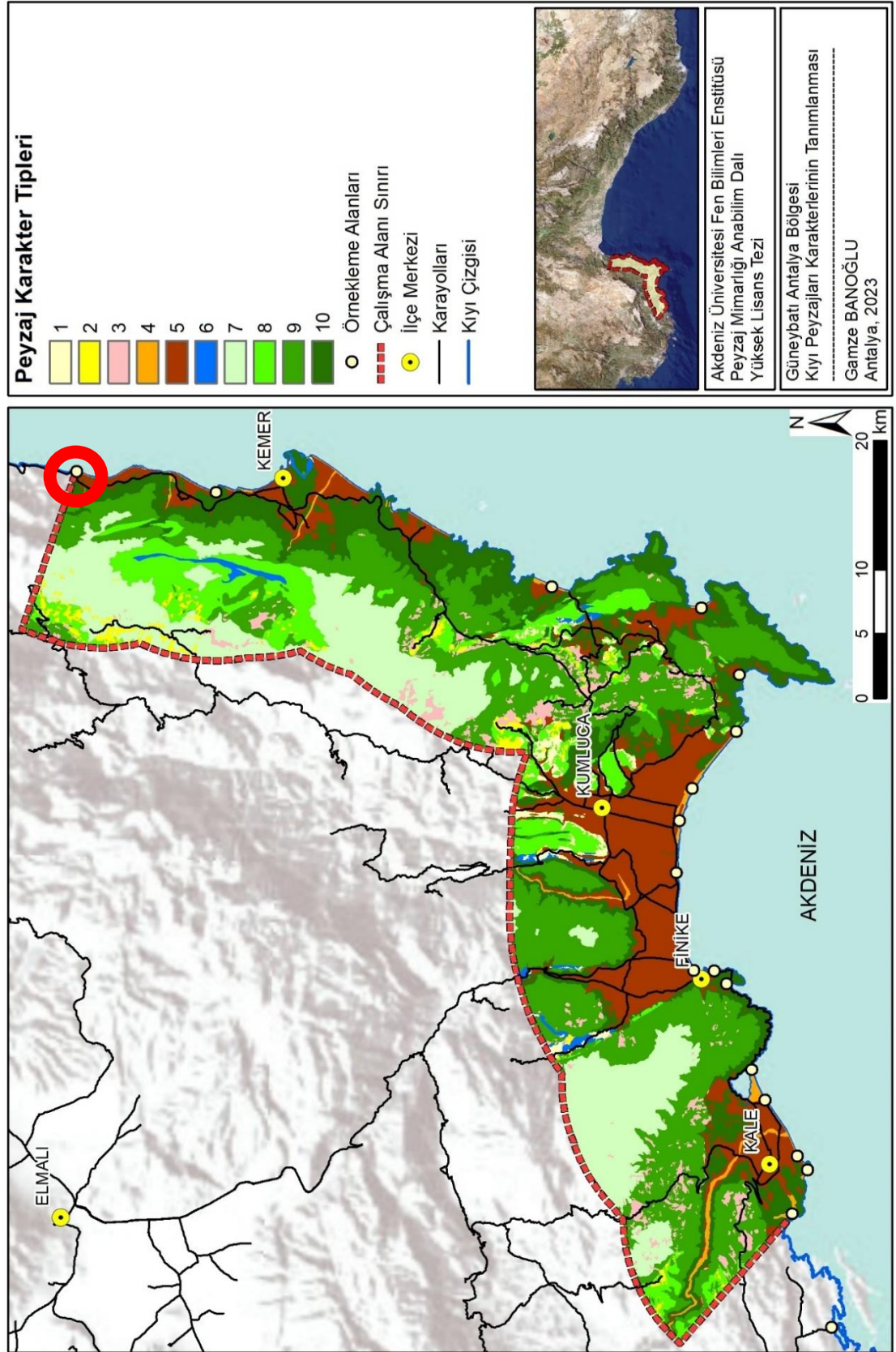
Beldibi bölgesinin konumu peyzaj karakter tipi haritasında incelendiğinde 4 numaralı peyzaj karakter tipine (Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi) sahip olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.18).

Şekil 4.17. Beldibi peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.11. Antalya Beldibi kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Genellikle sakin	Nadirlik: Yok	Desen: Kayalık, çam ormanları ve plajın oluşturduğu desenler bütünü	Kompozisyon: Plaj, kayalık ve doğal kızılçam ormanlarının oluşturduğu sade bir kompozisyon.
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Birçok kıyı mağarasının bulunduğu, çam ormanlarının ve denizin bulunduğu kıyı	Ölçek: Orta	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Çam ormanları, kayalık ve denizle çevrili kıyı	Anıtsallık: Yok	Renk: Deniz mavisi, çam yeşili ve kayalık ve plajın oluşturduğu bej tonları	Form: Kayalık ve çamların oluşturduğu değişken form ve plajın doğrusal formu

Şekil 4.18. Beldibi bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.2.Göynük

Karakter analizinin gerçekleştiği kıyı Antalya'nın Kemer ilçesine bağlı Göynük beldesidir. Yaklaşık 30-35 metre genişliğe kadar ulaşabilen çakıllı plaj niteliğine sahip bir kıyıdır. Tüm kıyı girintili çıkıntılı doğal koylardan ve burunlardan ve yarımada niteliği taşına kara ulaşımından oluşmaktadır.

Çakıllı plaj bölümü ortalama 40m genişliğinde olan kıyı en dar kesiminde 20mte kadar daralmaktadır.

Turistik amaçlı kullanımlarla kaplı kıyının doğal unsurları. Doğal yapı özellikleri kıyı gerisindeki kumul tepelerini işaret etmektedir (Tablo 4.12) (Şekil 4.19).

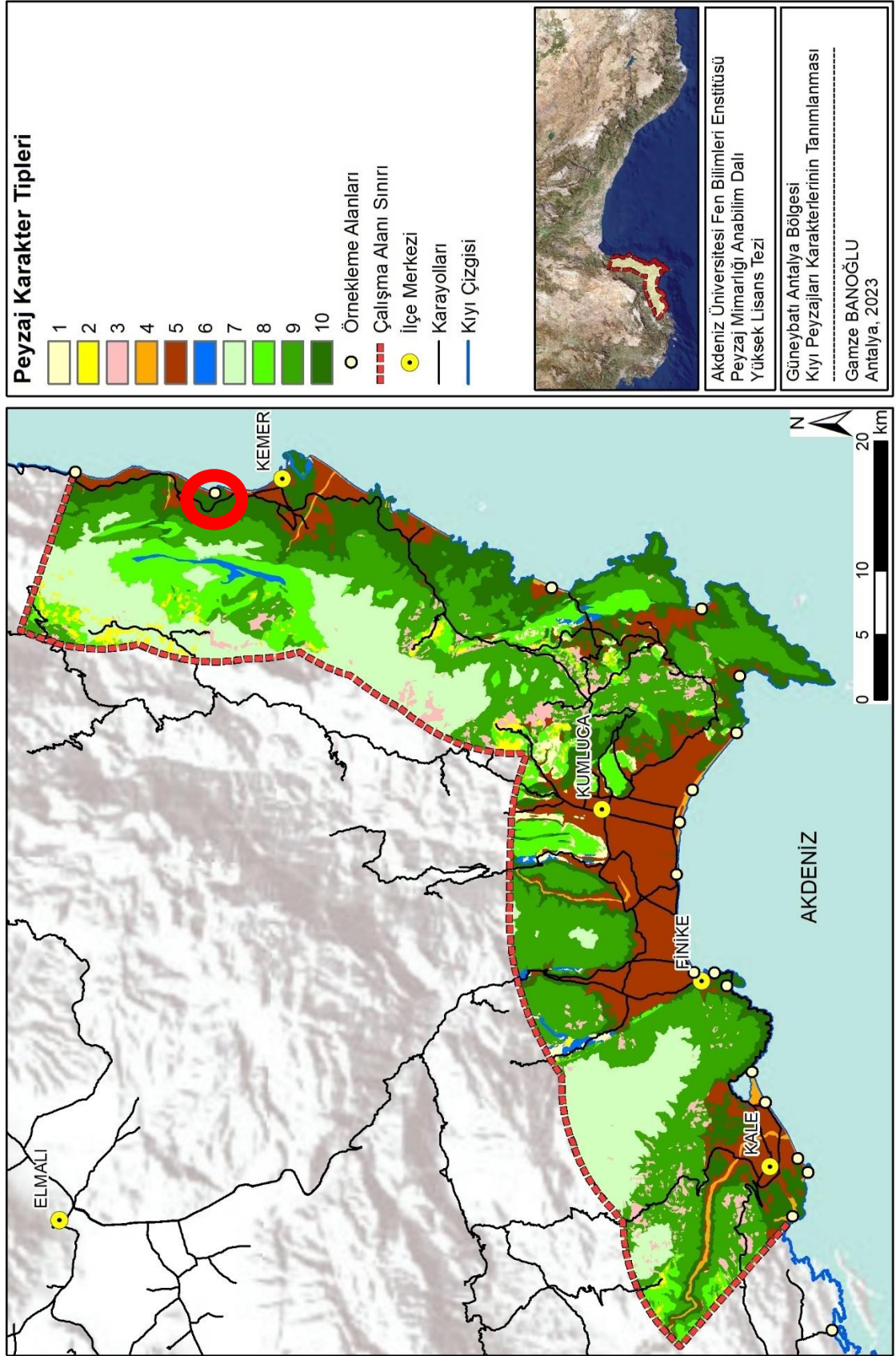
Göynük bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 5 numaralı peyzaj karakter tipine (Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi) sahip olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.20).

Şekil 4.19. Göynük peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.12. Antalya Göynük kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Genellikle sakin	Nadirlik: Yok	Desen: Kıyı gerisi turizm tesisleri ve kıyıda plajın oluşturduğu desenler bütünü	Kompozisyon: Kıyı gerisi turizm tesisleri ve kıyıda plajın oluşturduğu sade bir kompozisyon.
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Yok	Ölçek: Küçük	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Turizm tesisleri ve denizle çevrili	Anıtsallık: Yok	Renk: Deniz mavisi, turizm tesislerine ait betonların oluşturduğu gri ve beyaz tonları ve plaja ait bej tonları	Form: Doğrusal

Şekil 4.20. Göynük bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.3.Finike Kıyı Kayalıkları

Batı yönünde dik kayalıklardan oluşan ve kıyı boyunca kayalıklarla devam eden kıyı tipine sahiptir. Finike kent dokusunun gelişiminde önemli bir yer tutan kıyı yapısı kentin ihtiyaçları ile de şekillenmiş durumdadır. Aynı zamanda kentin hemen içinden geçerek liman-marina kıyısından denize ulaşan Akçay'ın denizle buluştuğu kıyı kesimi doğal bitki örtüsü açısından hem doğal hem de kültürel bitki örtüsünün çeşitliliği açısından farklılık göstermektedir.

Kentin varlığı liman-marina, kent parkı, promenad, yürüyüş parkı gibi kullanımlar kıyı boyunca devam etmektedir. Doğal yapı açısından maki bitki örtüsünün *Quercus coccifera* (meşe), *Phillyrea latifolia* (akça kesme), *Genista ocanoplada* (katır tırnağı), *Ceratonia siliqua* (keçi boynuzu), *Olea euphoria* (zeytin), gibi 50-100 santim yüksekliğine kadar ulaşabilen doğal bitki örtüsü görmek mümkündür (Tablo 4.13) (Şekil 4.21).

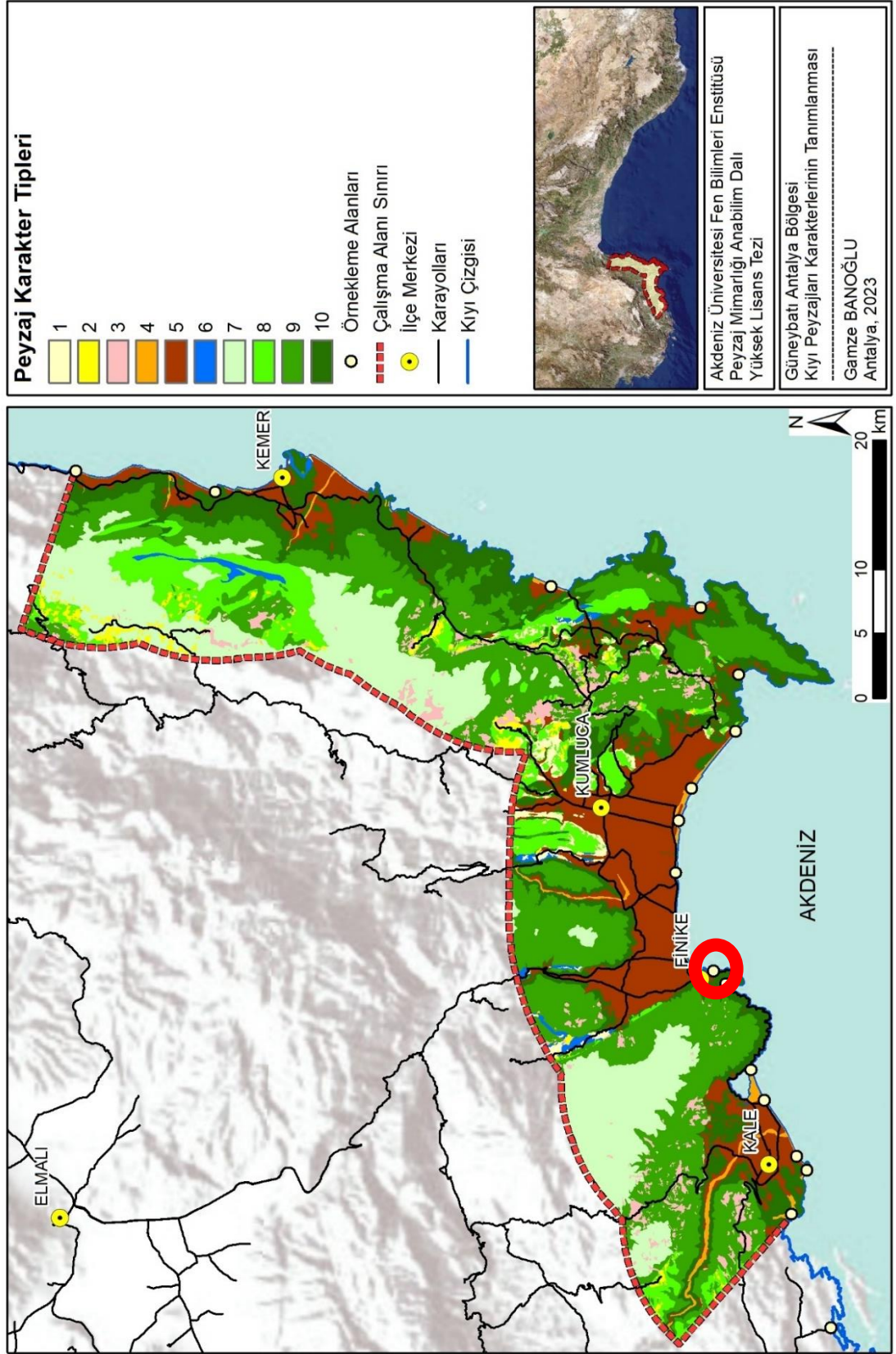
Finike kıyı kayalıkları bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 5 numaralı peyzaj karakter tipine (Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi) sahip olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.22).

Şekil 4.21. Finike Kıyı Kayalıkları peyzaj karakter alanı.

Tablo 4. 13. Antalya Finike Kıyı Kayalıkları kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Orta derecede sakin	Nadirlik: Yok	Desen: Kıyı gerisi yerleşim, kara yolu ve kıyının birlikte oluşturduğu desenler bütünü.	Kompozisyon: Yerleşim ve kıyının oluşturduğu sade bir kompozisyon.
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Yok	Ölçek: Orta	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Yerleşim ve denizle çevrili kıyı.	Anıtsallık: Yok	Renk: Deniz mavisi, yerleşime ait betonların oluşturduğu gri ve beyaz tonları ve kıyının bej tonları.	Form: Doğrusal

Şekil 4.22. Finike kıyı kayalıkları peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.4.Finike Liman-Marina Kıyı Bölgesi

Liman-marina kesiminden kıyı dolgu ile başlayan ve neredeyse Kumluca'ya kadar uzanan kumsal, plaj, kıyı kesimi.

Acısu ve Aksu Derelerinin denize döküldüğü akarsuların denizle buluşmasıyla birlikte oluşan kıyı kesimi kıyı dinamiğinin bir göstergesidir. Diğer yandan kara ve deniz arasındaki etkileşim açısından Acısu ve Akçay Derelerinin kent içinden geçen bölümlerinde yer yer kanallar içerisine alındığı akarsu güzergahlarının kanalize edildiği görülmüştür.

Kıyı kent parkı meydanı olan kesimde 10 metre olan kıyı Kumluca doğu kesimine doğru 30 metre genişliğe kadar ulaşabilmektedir. Kumlu bir yapıya sahip plaj kıyı kent içinde geçen bölümü ise kara yolu bölümü ile bölünmüş durumdadır ayrıca kent içi bölümünde çok sayıda kıyı dolgusu gözlemlenmiştir (Tablo 4.14) (Şekil 4.23).

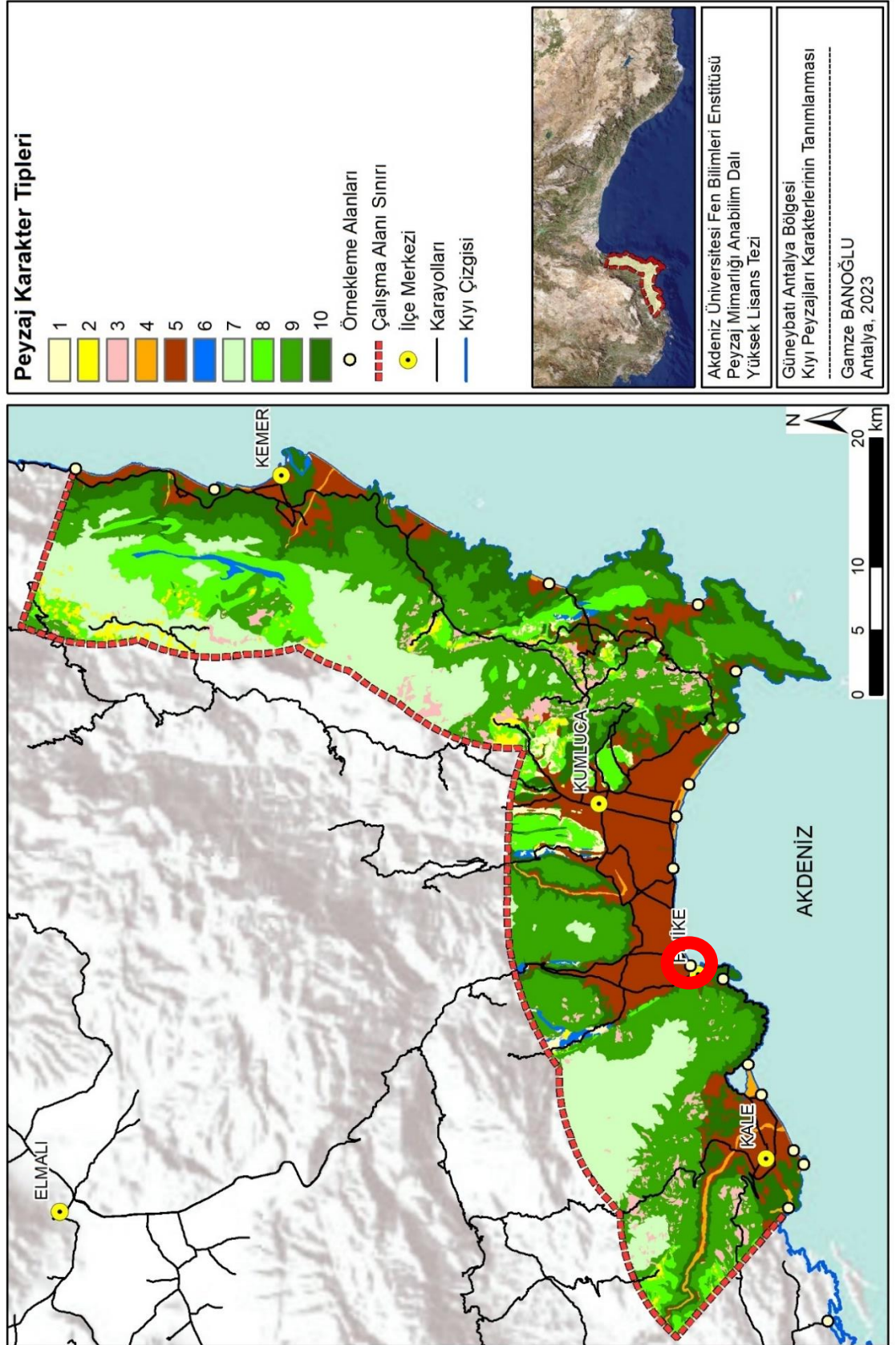
Finike liman-marina kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 10 numaralı peyzaj karakter tipine (Kıyı Alanları ile Herdemyeşil-Karışık Ormanlar Peyzaj Karakter Tipi) sahip olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.24).

Şekil 4.23. Finike liman-marina kıyı bölgesi peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.14. Antalya Finike liman-marina kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Orta derece sakin	Nadirlik: Yok	Desen: Kıyı gerisi turizm tesisleri ve kıyıda plajın oluşturduğu desenler bütünü	Kompozisyon: Kıyı gerisi yerleşim ve kıyıda plajın oluşturduğu sade bir kompozisyon.
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Acısu ve Aksu Derelerinin denize döküldüğü nokta	Ölçek: Orta	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Kıyı gerisi yerleşim, plaj ve deniz ile çevrili kıyı.	Anıtsallık: Yok	Renk: Deniz mavisi, yerleşim ve beton yolların betonların oluşturduğu gri ve beyaz tonları ve plaja ait bej tonları	Form: Doğrusal

Şekil 4.24. Finike liman-marina kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.5.Finike Kumul Plaj

Kıyı, deniz çizgisi, kumsal, çakıl, taş kalıntıları arkasında uzanan küçük kumul tepeleriyle öne çıkan bir kıyıdır. Doğal yapısı büyük oranda korunmuş durumdadır. Kumul tepeleri üzerinde Deniz Boğadiken (Eryngium maritimum), Kum Teresi (Cakile maritima) gibi kumul bitki örtüsü türlerini gözlemlemek mümkündür. Hemen kıyı gerisinde başlayan Kıbrıs Akasyası (Acacia cyanophylla) ağaçlarıysa kumul üzerindeki müdahalenin izlerin taşımaktadır (Tablo 4.15) (Şekil 4.25).

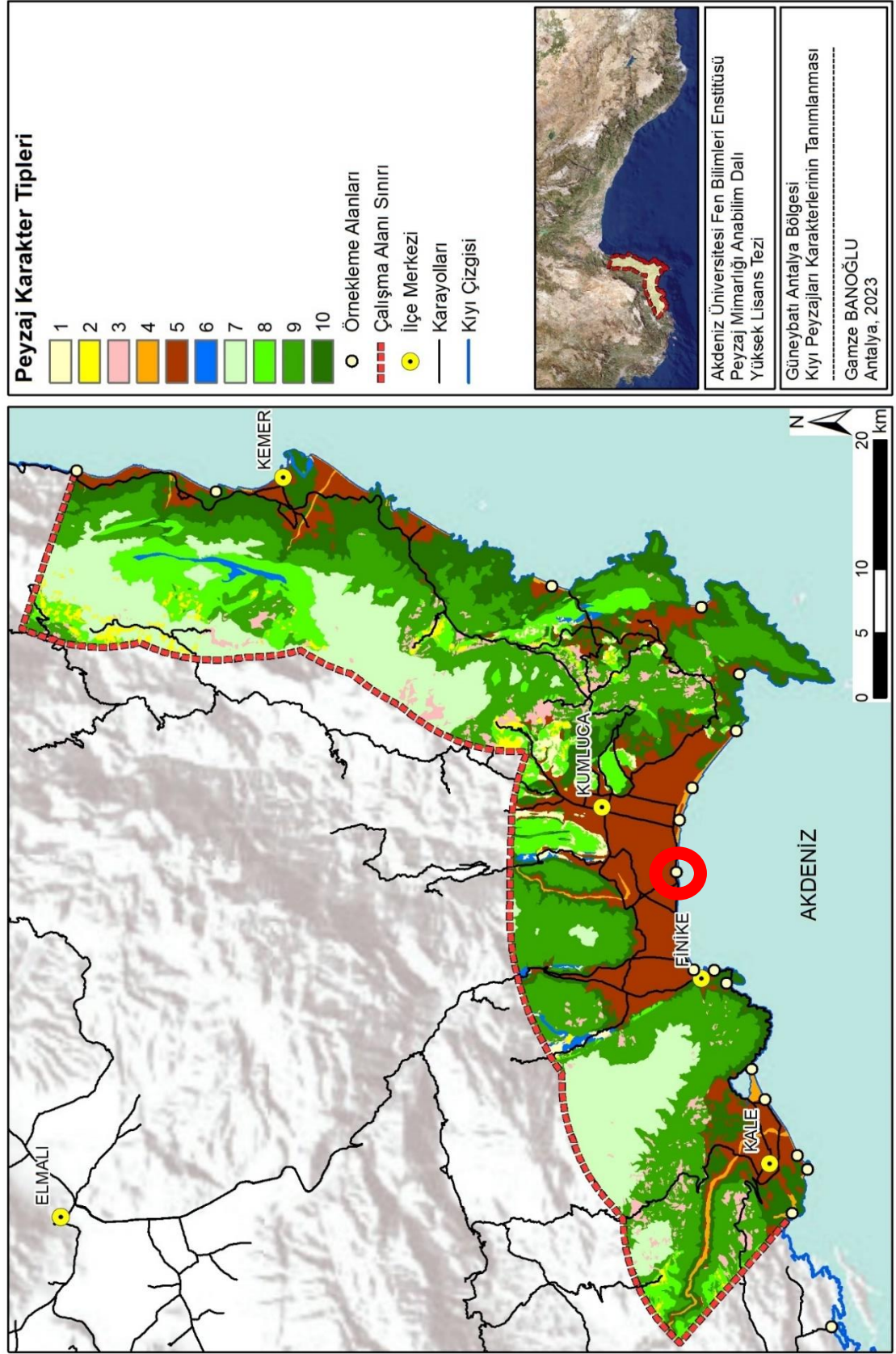
Finike liman-marina kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 10 numaralı peyzaj karakter tipine (Kıyı Alanları ile Herdemyeşil-Karışık Ormanlar Peyzaj Karakter Tipi) sahip olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.26).

Şekil 4.25. Finike kumul plaj bölgesi peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.15. Antalya Finike kumul plaj bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Genellikle sakin	Nadirlik: Yok	Desen: Kıyı kumulları içerisindeki kumul bitki örtüleri ve kumulun bir arada oluşturduğu desenler bütünü.	Kompozisyon: Kumul bitkiler, kumul plaj ve denizin oluşturduğu sade 3 renkli bir kompozisyon.
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Yok	Ölçek: Küçük	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Kumul bitkiler ve denizle çevrili.	Anıtsallık: Yok	Renk: Kumul bitkilerin oluşturduğu yeşil tonları, kum beji rengi ve deniz mavisi.	Form: Doğrusal

Şekil 4.26. Finike kumul plaj bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.6.Kumluca Kum Mahallesi Deniz Obaları

Islak plaj ile başlayan plaj sırtı ile devam eden kıyıyı ayıran kara yoluyla ulaşan ve obalara kadar düzleştirilmiş, yer yer çalı-ağaç dokusu dikimi yapılan kıyı tipidir

Suyun etkileşim halinde olduğu ıslak plaj ince taneli kum ve çakılla buluşmaktadır ve hemen gerisinde iri kumlardan oluşan plaj sırtıyla devam etmektedir. Morfolojik yapısı gereği deniz yapısını açık kıyı çok sayıda organik malzeme taşıdığı gözlemlenmiştir kıyıya. Plaj sırtı kesimindeyse çok sayıda *Caretta caretta* çıkışının izlerini taşıyan yuva olukları bulunmaktadır. Bu kesim çok ciddi değişime uğramış durumdadır (Tablo 4.16) (Şekil 4.27).

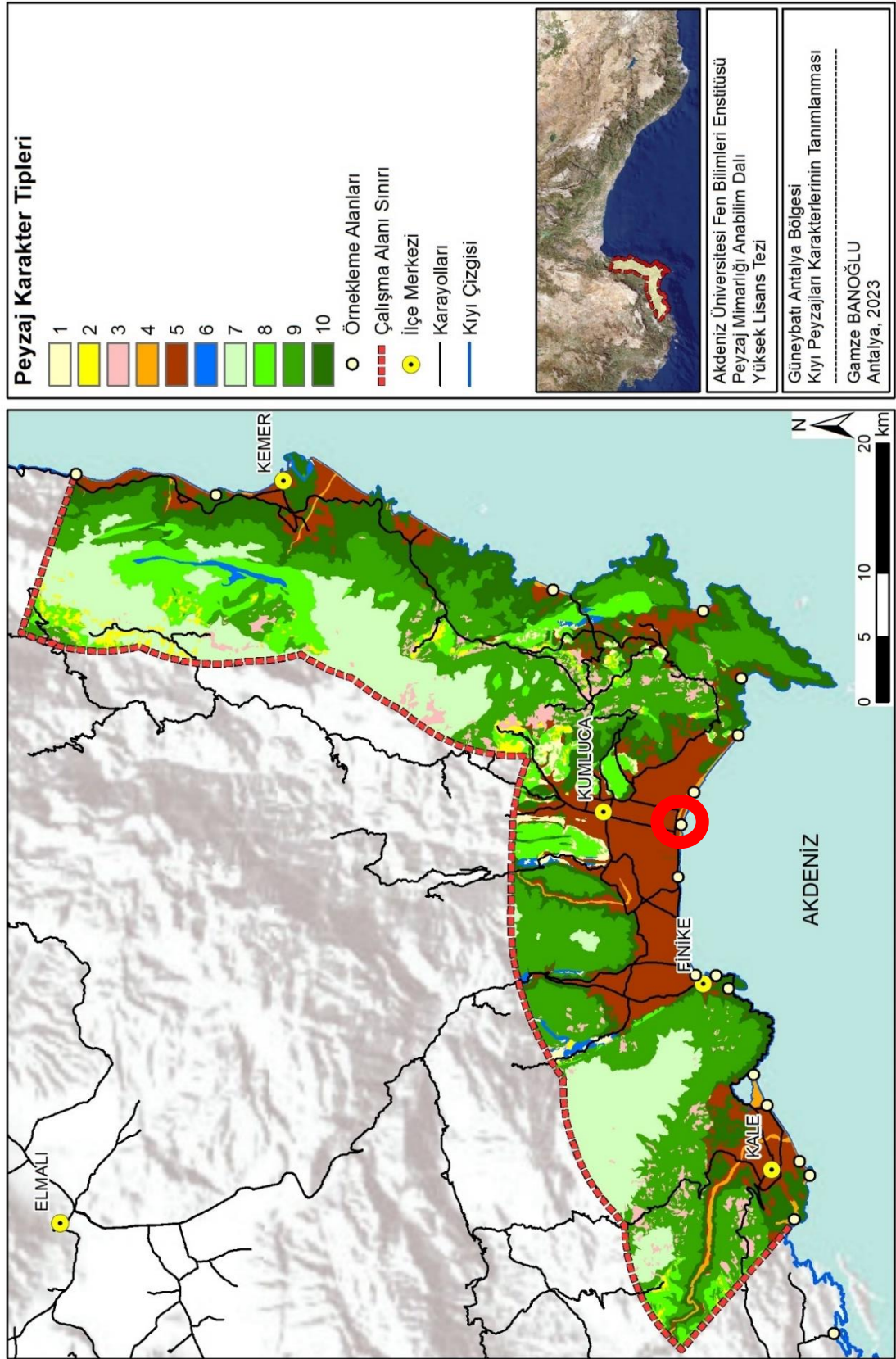
Kumluca Kum Mahallesi deniz obaları kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 4 numaralı peyzaj karakter tipine (Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi) sahip olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.28).

Şekil 4.27. Kumluca Kum Mahallesi deniz obaları peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.16. Antalya Kumluca Kum Mahallesi deniz obaları kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Genellikle sakin	Nadirlik: <i>Caretta caretta</i> çıkış izleri taşınması	Desen: Kıyı gerisinde deniz obaları ve kumul plajın desenleri.	Kompozisyon: Deniz obaları ve kumul plajın oluşturduğu sedenlerin birleşimi olan sade bir kompozisyon.
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: <i>Caretta caretta</i> çıkış izleri barındırması	Ölçek: Küçük	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Deniz obaları ve denizle çevrili kıyı.	Anıtsallık: Yok	Renk: Deniz obalarının kiremit, ahşap ve beton rengi, kum beji renkleri ve deniz mavisi	Form: Doğrusal

Şekil 4.28. Kumlucu Kum Mahallesi deniz obaları bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.7.Kumluca Mavikent-Boğazkent Arası

Bölgedeki en geniş kıyı kesimine sahip 40-50 m genişliğinde iri kumlu plaj ve *Caretta caretta* yumurtlama alanları barındırmaktadır. kıyı gerisinde sazlıkların ve kumul tepelerinin kalıntıları izleri olan otsu bitki örtüsü başlamaktadır. Bu kesim kıyı plaj bölgesine 100-120m genişliğe kadar devam etmektedir (Tablo 4.17) (Şekil 4.29).

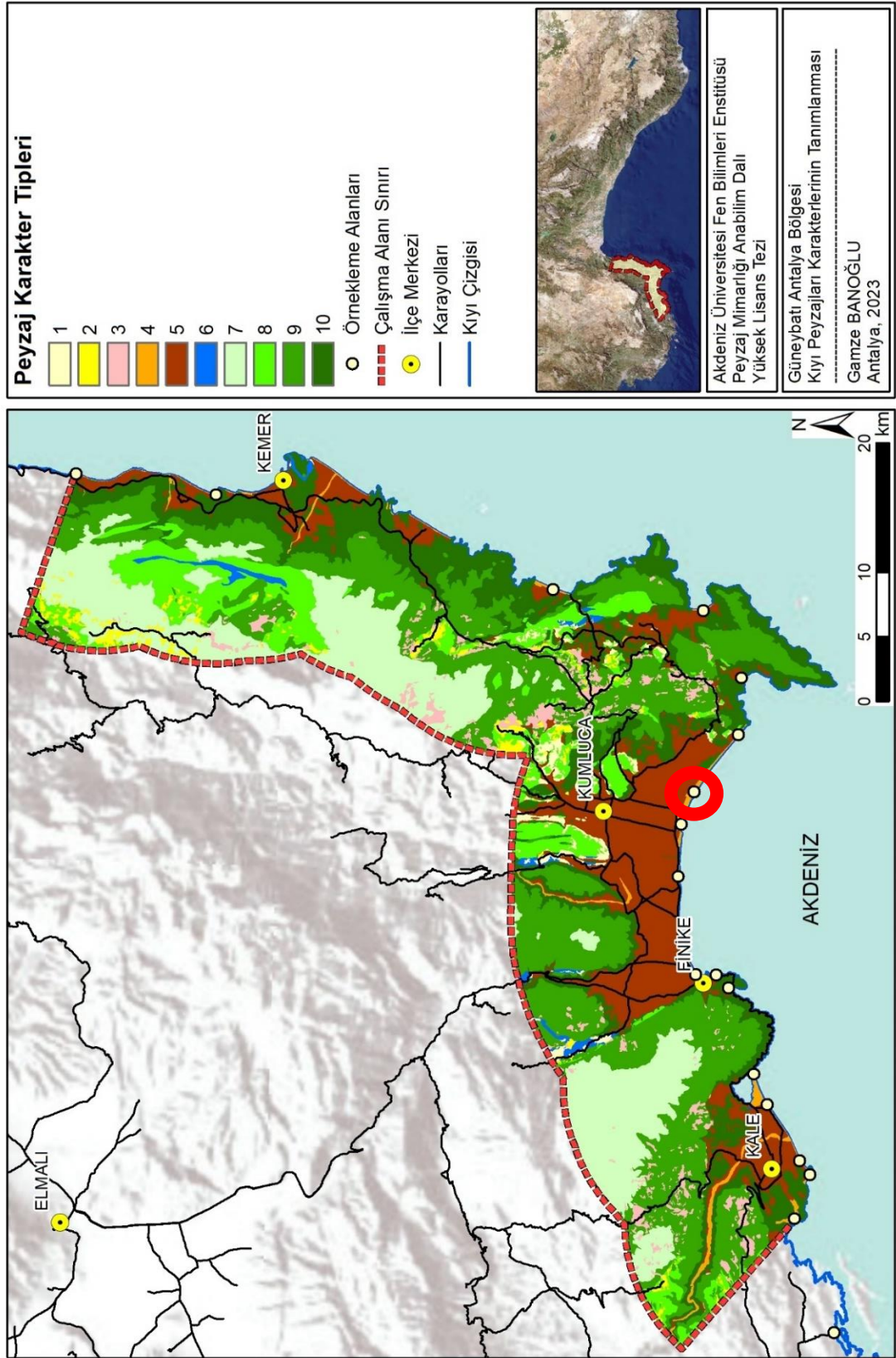
Kumluca Mavikent-Boğazkent arası kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 4 numaralı peyzaj karakter tipine (Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi) sahip olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.30).

Şekil 4.29. Kumluca Mavikent-Boğazkent arası peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.17. Antalya Kumluca Mavikent-Boğazkent arası kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Genellikle sakin	Nadirlik: ve <i>Caretta caretta</i> yumurtlama alanları.	Desen: Geniş kumul plaj ve kumul bitkilerinin birlikte oluşturduğu desen.	Kompozisyon: Kumul tepe kalıntıları, geniş kumul alan, sazlıklar ve kumul bitki örtüsünün oluşturduğu sade bir kompozisyon.
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: ve <i>Caretta caretta</i> yumurtlama alanları bulunması.	Ölçek: Küçük	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Sazlıklar, kum tepeleri kalıntıları, kumul bitki örtüsü ve denizle çevrili.	Anıtsallık: Yok	Renk: Kumul bitkilerin yeşil tonları, kum beji ve deniz mavisi.	Form: Doğrusal

Şekil 4.30. Kumluca Mavikent-Boğazkent arası kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.8.Kumluca Mavikent

Enine kıyı özelliğine sahip Mavikent kesimi 100m genişliğe kadar uzanabilen ortalama genişliği 70 metre olan hafif kumlu çakıllı yapıdaki kıyı tipidir. Islak plaj 1-2 metre ile başlarken kıyı gerisinde kıyı terası niteliğindeki bölüm ise mai bitki örtüsü ve doğal kızılçam ormanlarına kadar devam etmektedir (Tablo 4.18) (Şekil 4.31).

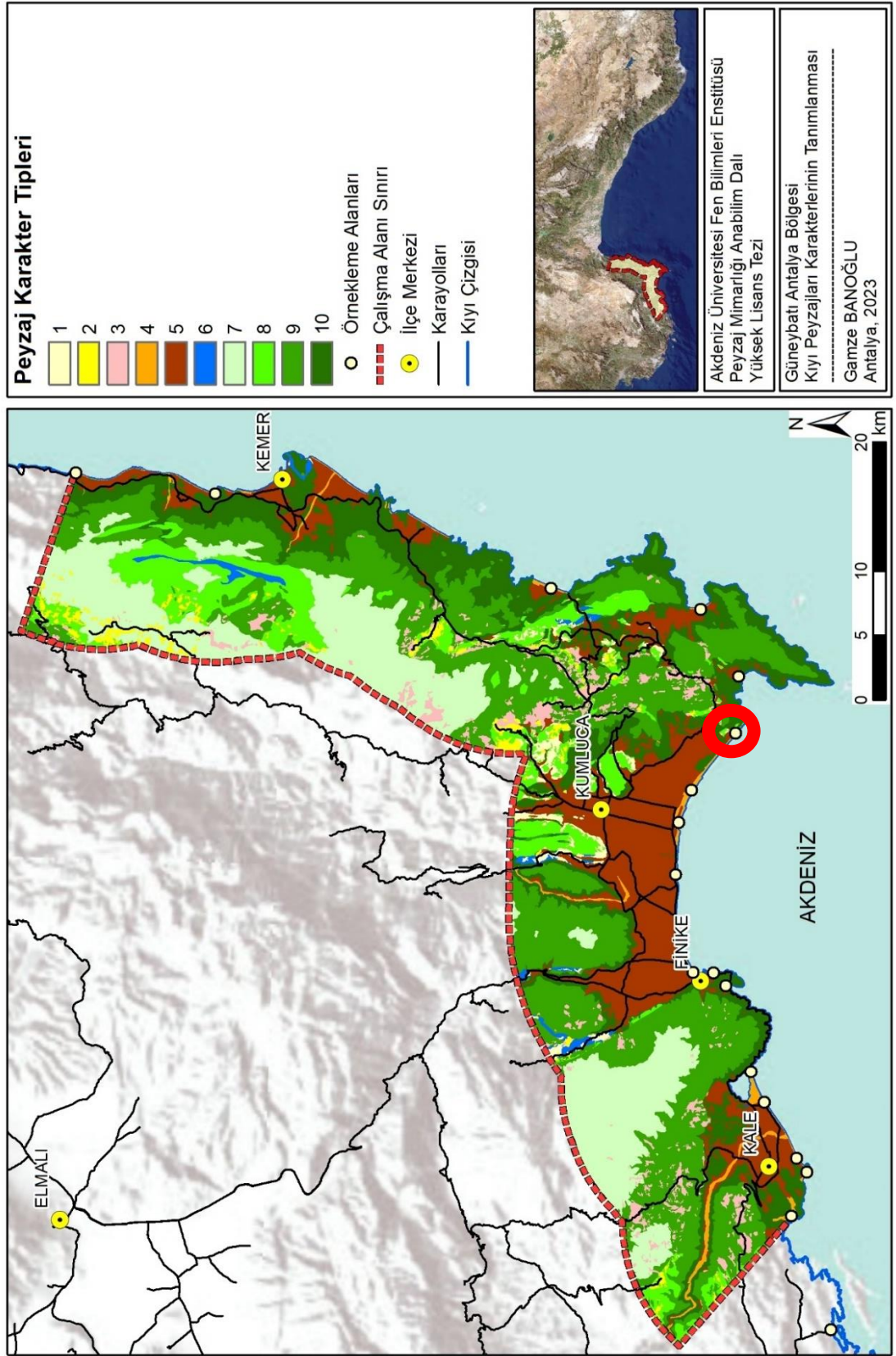
Kumluca Mavikent kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 4 numaralı peyzaj karakterine (Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi) sahip olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.32).

Şekil 4.31. Mavikent peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.18. Antalya Kumluca Mavikent kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Orta derece sakinlikte.	Nadirlik: Yok	Desen: Kıyı terası ve kayalıklarıyla başlayıp kumlu çakıllı devam eden kıyı ve maki bitki örtüsünün bir arada oluşturduğu desenler bütünü.	Kompozisyon: Kıyı terası ve plajın denizle oluşturduğu sade bir kompozisyon.
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Yok	Ölçek: Orta	Uzaklık: Şehir merkezine uzak
Çevreleme: Kıyı terası, yer yer maki bitki örtüsü, plaj ve denizle çevrili.	Anıtsallık: Yok	Renk: Deniz mavisi, kıyı gerisi makilerin oluşturduğu yeşil renk ve kıyının bej tonları.	Form: Doğrusal

Şekil 4.32. Kumluca Mavikent kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.9. Adrasan

Geniş kıyı kesimine sahip 3 metreye kadar ulaşan iri kumlu, yer yer çakıl karışımı plaja sahiptir. Plajlar genellikle bakir ve sakin bir atmosfere sahiptir. Kıyı gerisi yeşil dağlar ile çevrilidir ve aynı zamanda çeşitli kamp ve turizm alanları bulunmaktadır (Tablo 4.19) (Şekil 4.33).

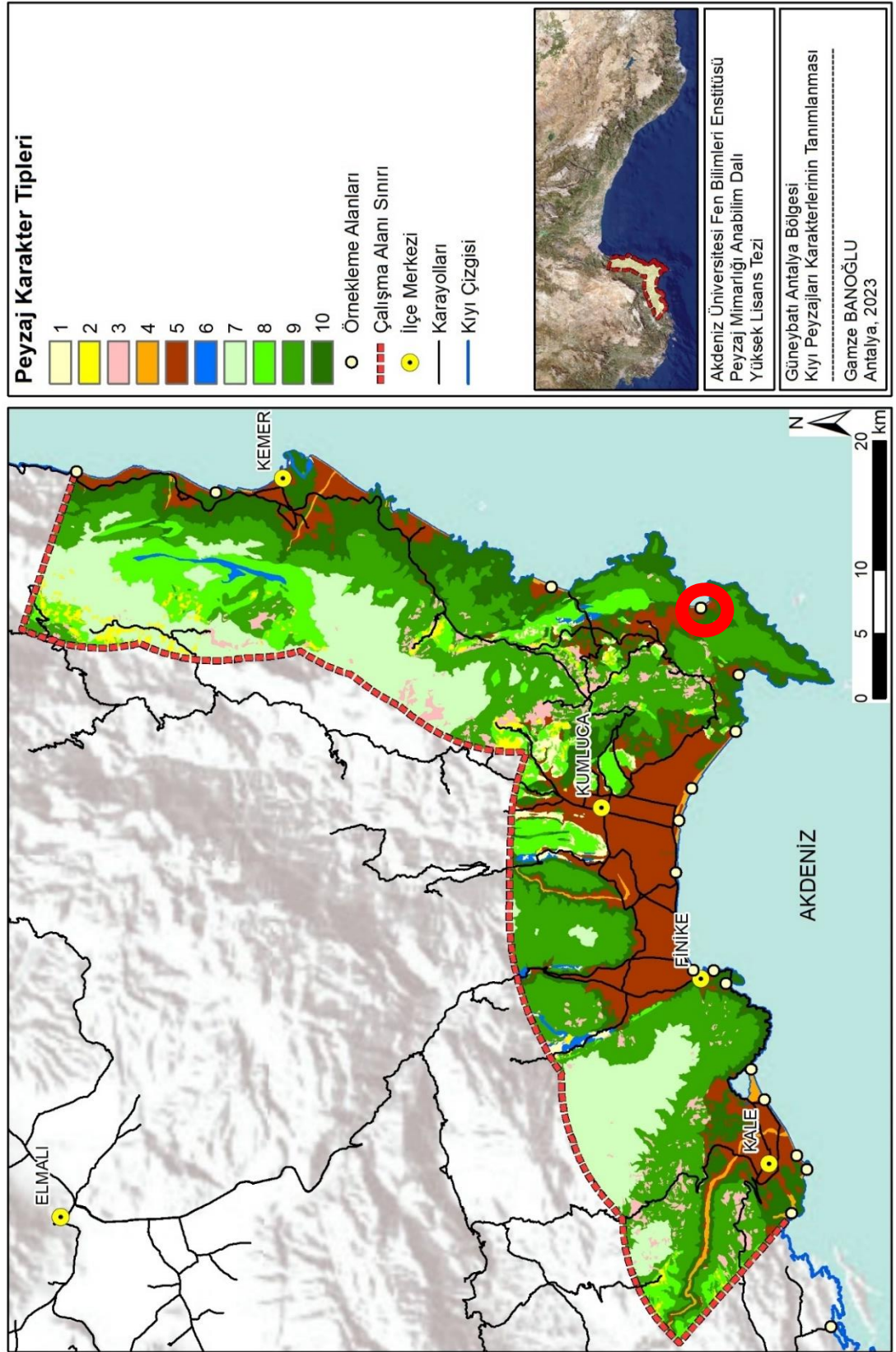
Adrasan kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 4-5 ve 10 (Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi, Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi, Kıyı Alanları ile Herdemyeşil-Karışık Ormanlar Peyzaj Karakter Tipi) numaralı peyzaj karakter tipleri bir arada gözlemlenmiştir (Şekil 4.34).

Şekil 4.33. Adrasan peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.19. Antalya Adrasan kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Kalabalık	Nadirlik: Yok	Desen: Kıyı gerisi dağlar ve kumul plajın oluşturduğu desenler bütünü	Kompozisyon: Kıyı gerisi dağlar, deniz ve kumul plajın oluşturduğu sade kompozisyon
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: <i>Caretta caretta</i> yumurtlama alanları	Ölçek: Orta	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Kıyı gerisi turizm alanları, dağlar ve denizle çevrili	Anıtsallık: Yok	Renk: Deniz mavisi, çam ormanlarının yeşil tonları ve kumul plajın bej tonları	Form: Doğrusal

Şekil 4.34. Adrasan kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.10.Çıralı

Geniş kıyı kesimine sahip 100-150 m genişliğinde iri kumlu, yer yer çakıl karışımı plaja sahiptir. *Caretta caretta* yumurtlama alanları barındırmaktadır. Kıyı gerisinde çam ormanları yükselmektedir. Oldukça geniş bir plaja sahip olan kıyıda kumul tepelerin kalıntıları gözlemlenmiştir. Bu geniş kıyı boyunca kademeli olarak plaj sırtları görülmektedir. Bu plaj sırtlarının yükseklikleri oldukça düşüktür (Tablo 4.20) (Şekil 4.35).

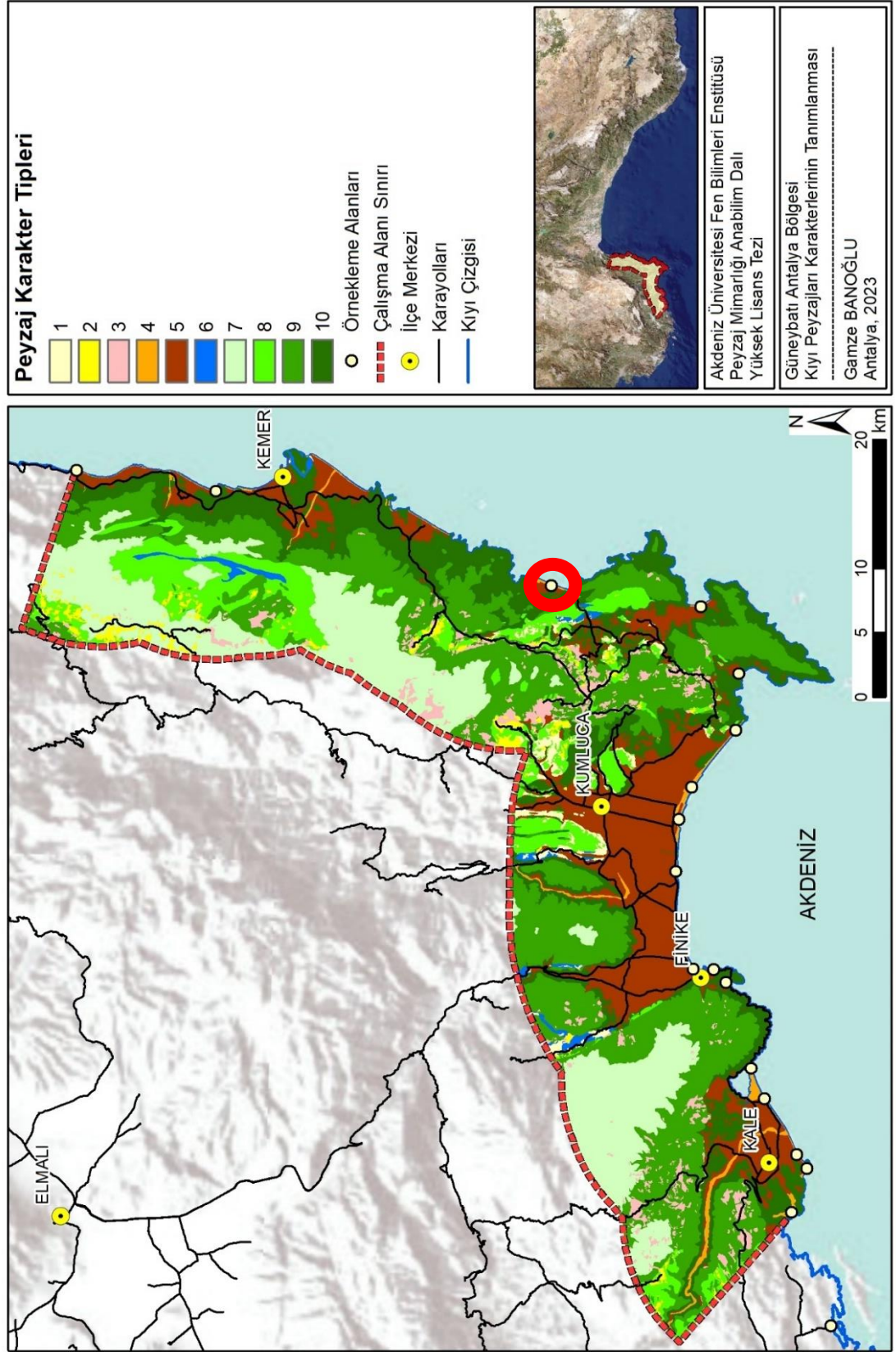
Çıralı kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 4 ve 5 numaralı peyzaj karakter tipleri (Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi, Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi) bir arada gözlemlenmiştir (Şekil 4.36).

Şekil 4.35. Çıralı peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.20. Antalya Çıralı kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Kalabalık	Nadirlik: <i>Caretta caretta</i> yumurtlama alanları	Desen: Kıyı gerisi çam ormanları ve kumul plajın oluşturduğu desenler bütünü	Kompozisyon: Kıyı gerisi çam ormanları, deniz ve kumul plajın oluşturduğu sade kompozisyon
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: <i>Caretta caretta</i> yumurtlama alanları	Ölçek: Orta	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Kıyı gerisi çam ormanları ve denizle çevrili	Anıtsallık: Yok	Renk: Deniz mavisi, çam ormanlarının yeşil tonları ve kumul plajın bej tonları	Form: Doğrusal

Şekil 4.36. Çıralı kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.11.Karaöz

Kıyının hemen önünde küçük bir koy niteliğindeki kumlu plaj hem batı hem doğu yönünde deniz içine sokulmuş kara uzantıları ve burunlarla çevrilidir. Ortalama 10-15 metre genişliğinde kumlu çakıllı plaj niteliğinde kıyı köyün hemen önünden geçen yol ile sınırlandırılmış durumdadır. Denizin gelgit etkisinin doğal kıyı dinamiğinin göstergesi olan minik plaj oluşukları kıyının doğal oluşumunu temsil etmektedir. Plajın her iki yakası kıyı kayalıklar ile çevrilidir (Tablo 4.21) (Şekil 4.37).

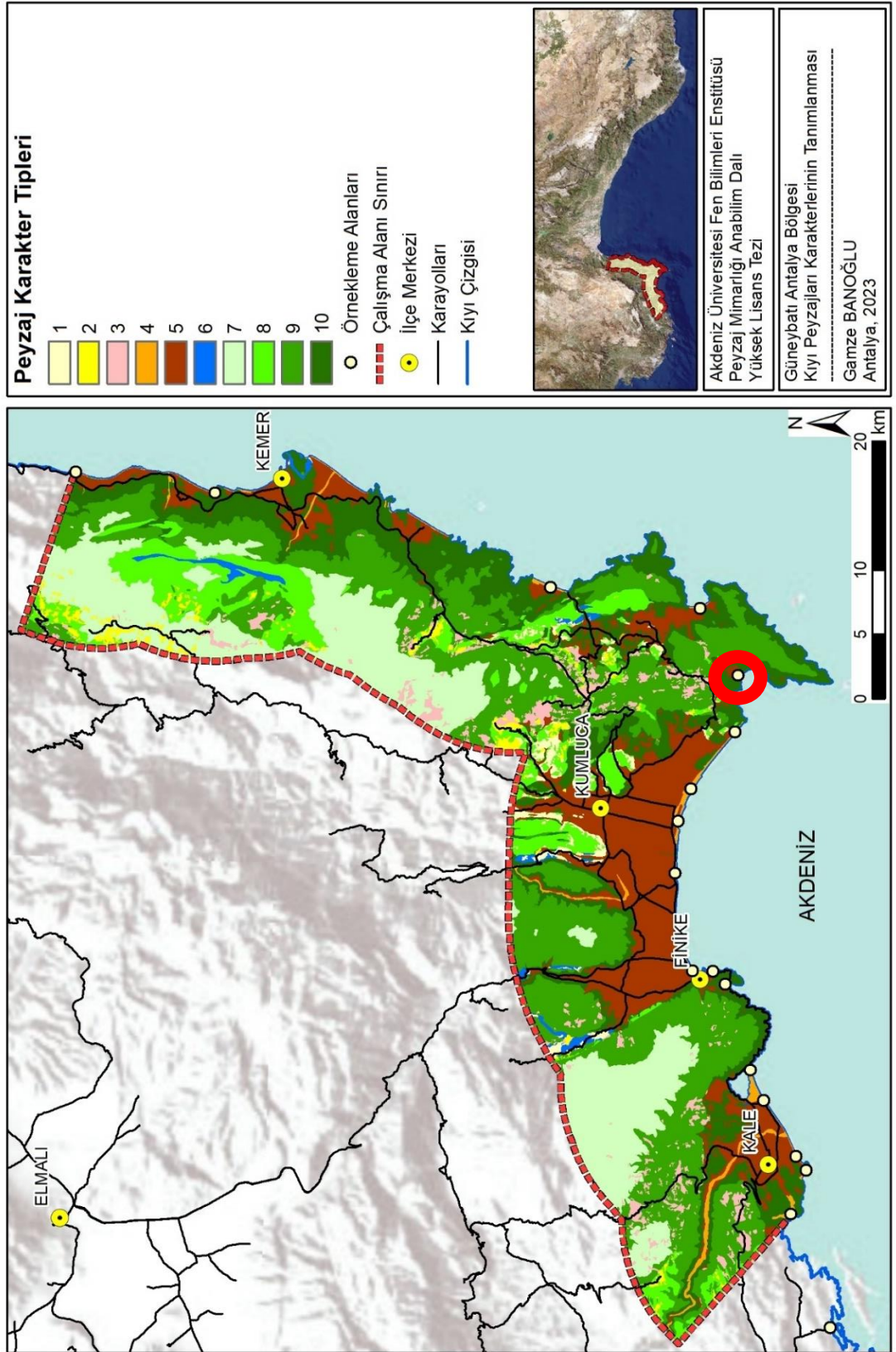
Karaöz kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 5 ve 10 numaralı peyzaj karakter (Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi, Kıyı Alanları ile Herdemyeşil-Karışık Ormanlar Peyzaj Karakter Tipi) bir arada gözlemlenmiştir (Şekil 4.38).

Şekil 4.37. Karaöz peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.21. Antalya Karaöz kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Orta derece sakin	Nadirlik: Yok	Desen: Kıyı gerisi turizm tesisleri ve kıyıda plajın oluşturduğu desenler bütünü	Kompozisyon: Kıyı gerisi turizm tesisleri ve kıyıda plajın oluşturduğu sade bir kompozisyon.
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Yok	Ölçek: Orta	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Turizm tesisleri ve denizle çevrili	Anıtsallık: Yok	Renk: Deniz mavisi, turizm tesislerine ait betonların oluşturduğu gri ve beyaz tonları ve plaja ait bej tonları	Form: Değişken

Şekil 4.38. Karaöz kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.12.Gökliman Plajı

Kayalık plaj, kayalık kıyı dilimleri sırası ve tüm liman boyunca devam eden çakıllı plaj. Denizi sürekli ve küçük girinti çıkıntı ile kara içine giren bölümlerinin bazı kesimlerinde burun ve çok küçük yarımada dönuştüğü burun ve kıyı sürekli bir çeşitlilik sergilemektedir.

Küçük dar vadilerin denize getirdiğı malzemelerin oluşturduğu Gökliman 10-12 metre genişliğinde çakıllı plaj niteliğı taşımaktadır. Kayalık kıyı ise çok ince ve sık girinti çıkıntılarla devam ettiğı kıyı yüksekliğı yaklaşık 20-40 metre arasında değişmekte Antalya-Muğla kıyı karayolu ile devam etmektedir.

Kayalık kıyıların 3 metre yüksekliğinde başlayıp yer yer 5mden sonra süreklilik gösteren maki bitki örtüsü kıyı peyzajının önemli bir karakterini temsil etmektedir. Maki türleri arasında *Ceratonia siliqua* (keçi boynuzu), *Pistecia lentiscus* (sakız ağacı), *Genista ocanoplada* (katır tırnağı), *Olea euphoria* (zeytin), yanı sıra alt örtüsünde çok sayıda çalı ve otsu doğal bitkilerle temsil edilmektedir (Tablo 4.22) (Şekil 4.39).

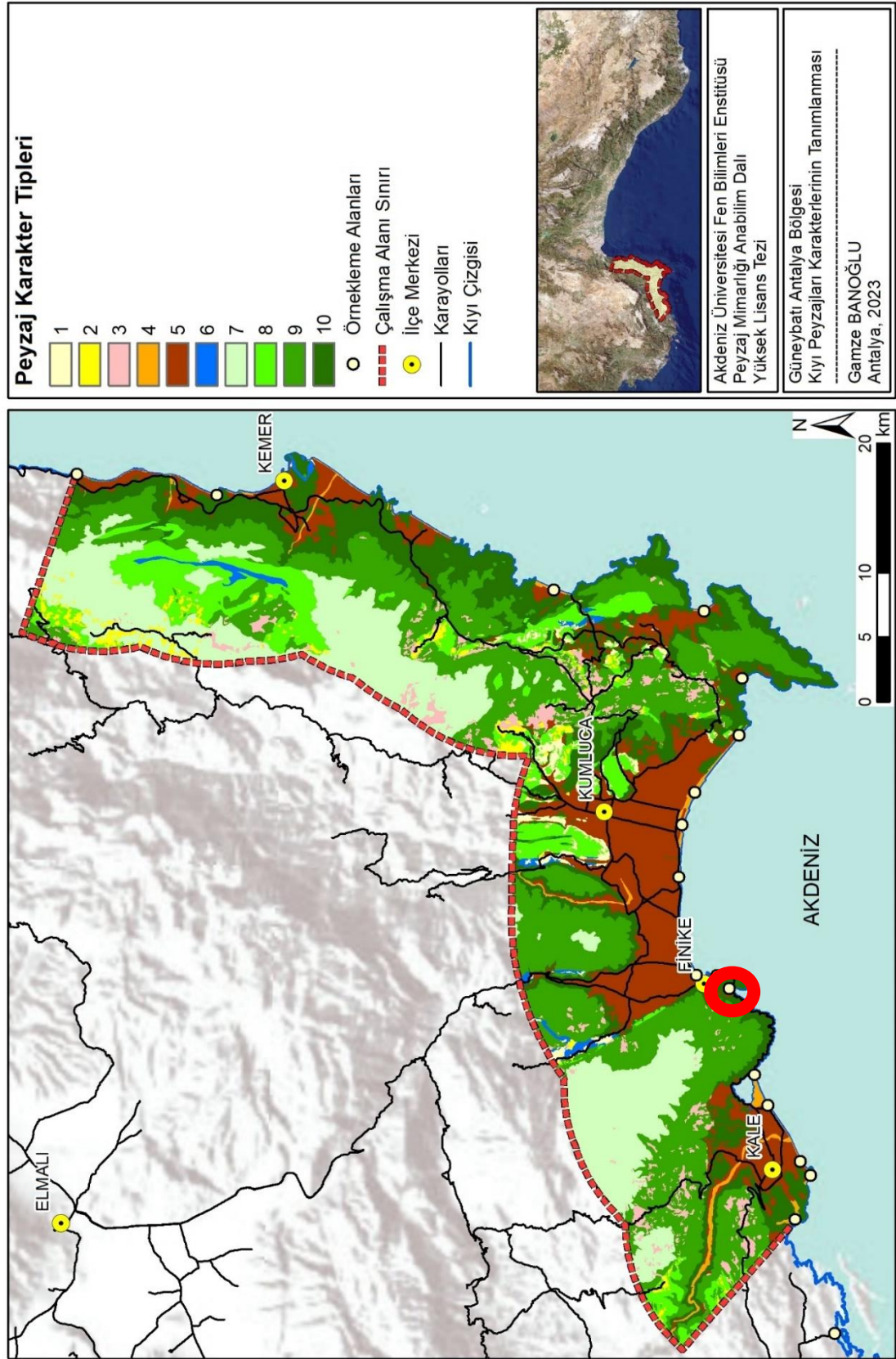
Gökliman plajı kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 5 ve 10 numaralı peyzaj karakter tipleri (Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi, Kıyı Alanları ile Herdemyeşil-Karışık Ormanlar Peyzaj Karakter Tipi) bir arada gözlemlenmiştir (Şekil 4.40).

Şekil 4.39. Gökliman plajı peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.22. Antalya Gökliman Plajı kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Kalabalık	Nadirlik: Yok	Desen: Kıyı gerisi maki bitki örtüsü, kıyı ve denizin oluşturduğu desenler bütünü	Kompozisyon: Kıyı gerisi maki örtüsü, kıyı ve maki örtüsünü ayıran karayolu ve denizin oluşturduğu sade kompozisyon
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Yok	Ölçek: Orta	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Maki bitki örtüsü ve deniz	Anıtsallık: Yok	Renk: Maki bitki örtüsü yeşili, çakıllı plajın gri tonları ve deniz mavisi	Form: Doğrusal

Şekil 4.40. Gökliman kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.13.Beymelek Kıstak Kıyı Bölgesi

Ekolojik doğal bir yapı sergileyen Beymelek ön kesimde ince uzun plaj dilimi arka kesimde lagün kıyı gerisi doğal göl niteliğine sahip bir kıyı tipidir. Kıstak olarakta adlandırılan ve iki tarafı su ile çevrili yapı özelliği taşımaktadır.

Beymelek kıyı kesimi Finike yönünde kayalık kıyı ile başlayan ve batıda Demre kent merkezine kadar uzanan sahil niteliğindedir. Kısrak plaj-kıyı Kumluca’da olduğu gibi hemen deniz ıslak plaj gerisinde başlamakta kumlu çakıllı bir yapıyla devam etmektedir (Tablo 4.23) (Şekil 4.41).

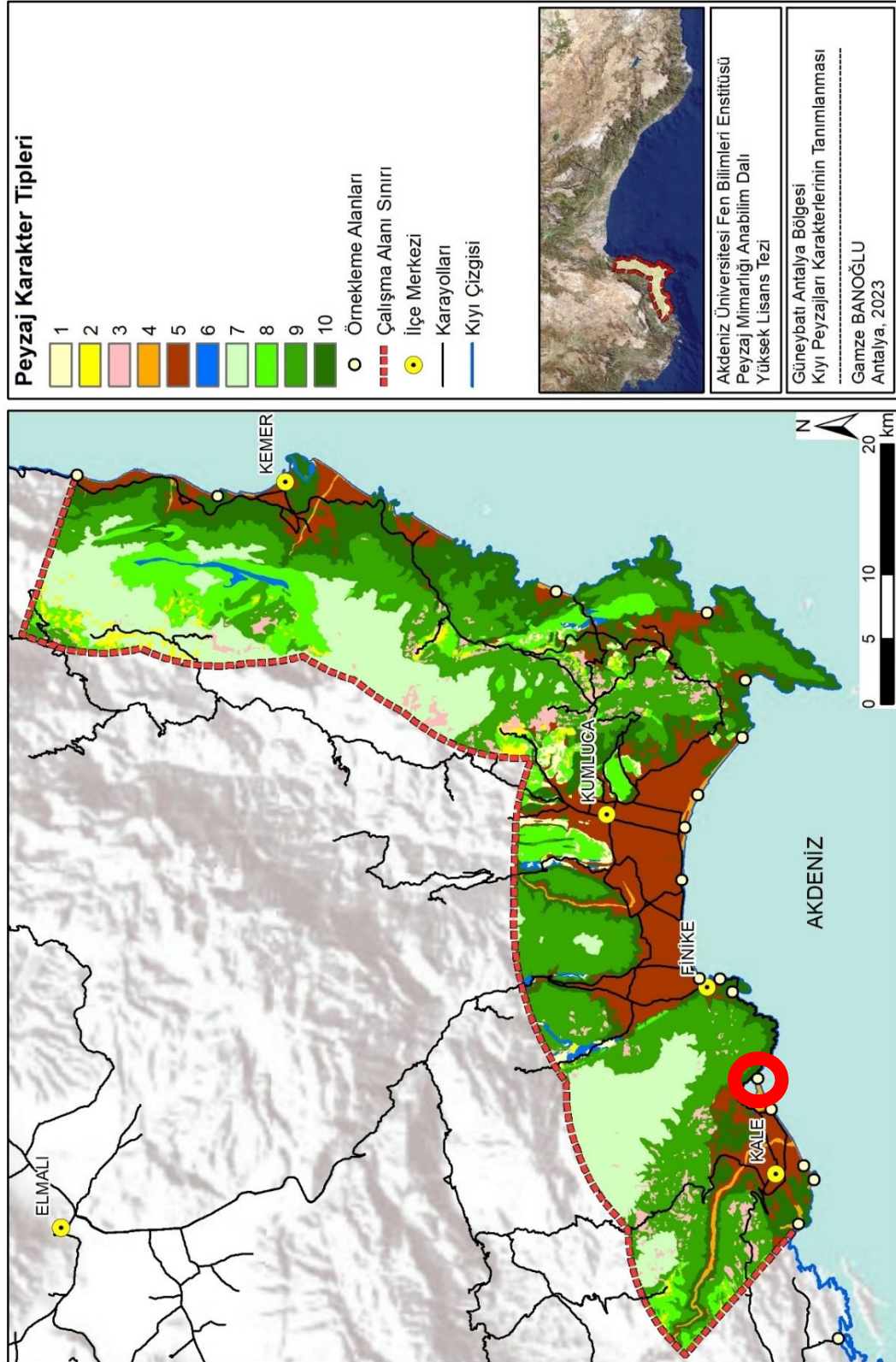
Beymelek kıstak kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 4 numaralı peyzaj karakter (Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi) gözlemlenmiştir (Şekil 4.42).

Şekil 4.41. Beymelek kıstak kıyı bölgesi peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.23. Antalya Beymelek kıstak kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Sakin	Nadirlik: Yok	Desen: Kıyı gerisi maki bitki örtüsü ve kıyının birlikte oluşturmuş olduğu sade desen	Kompozisyon: Kıyı gerisi maki bitki örtüsü ve kıyının oluşturduğu sade kompozisyon
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Kıstak kıyı tipinin oluşturmuş olduğu manzara	Ölçek: Orta	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Kıyı gerisi maki bitki örtüsü ve deniz.	Anıtsallık: Yok	Renk: Deniz mavisi, maki bitki örtüsü yeşili ve kıyının gri tonları	Form: Değişken

Şekil 4.42. Beymelek kısıt kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.14.Beymelek Çakıllı Plaj

Beymelek lagünün hemen batısında Demre yönünde başlayan ve 50 metre genişliğe kadar ulaşan bir Batı yönünde 10-12 metreye kadar daralan kıyı çakıllı plaj kıyıdır. Lagün ağzı kesiminden itibaren kıyı sırtı oluşturan plaj daraldıkça sırtlar azalmaktadır. Burada plajın daralmasında kara yolunun önemli bir etkisi gözlenmiştir. Beymelek ağzından denize dökülen akarsuyun büyük taş bloklarla kapatılması sonucu kıyı sırtlarının oluştuğu görülmektedir. Kıyı boyunca *Tamarix smyrnensis* (ılgın) gibi doğal türlerin dağınık bir bitki örtüsü izlerini taşıırken kıyı gerisinde *Acacia cyanophylla* (Kıbrıs akasyası) ve *Eucalyptus camaldulensis* (okaliptus) ağaçlandırma sazlıklar ve özellikle kıyıya müdahale edilen bölümde *Dittrichia viscosa* (andız otu) öne çıkmaktadır (Tablo 4.24) (Şekil 4.43).

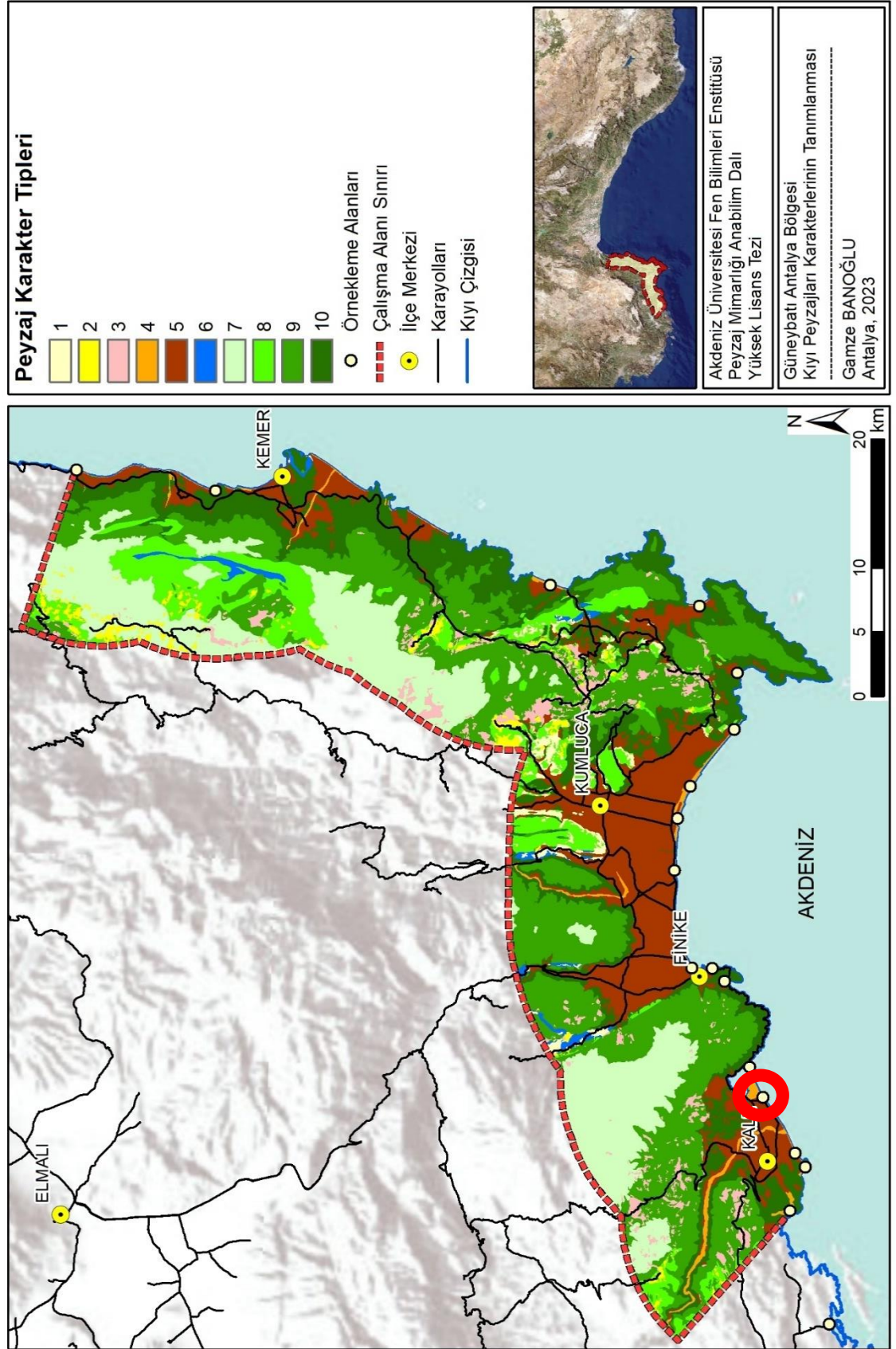
Beymelek çakıllı plaj kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 4 ve 5 numaralı peyzaj karakter tipleri (Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi, Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi) bir arada gözlemlenmiştir (Şekil 4.44).

Şekil 4.43. Beymelek çakıllı plaj peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.24. Antalya Beymelek çakıllı plaj kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Sakin	Nadirlik: Yok	Desen: Geniş kayalıklar ve kum-çakıl karışımı plajın doğal bitki türleri ile oluşturduğu sade desen	Kompozisyon: Kayalıklar, plaj, deniz ve doğal bitki örtüsünün bir bütün oluşturduğu sade bir kompozisyon
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Yok	Ölçek: Orta	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Doğal bitki türleri, deniz kayalık alan ve denizle çevrili kıyı	Anıtsallık: Yok	Renk: Kayalık ve plajın oluşturduğu gri tonları, deniz mavisi ve bitkilerin oluşturduğu yeşil tonları	Form: Doğrusal

Şekil 4.44. Beymelek çakıllı plaj kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.15. Taşdibi

Islak plaj-çakıllı kıyı gerisi kumlu plaj özelliği sergileyen kıyı ortalama 25*30 m genişliğindedir. Plaj kesimini geniş bir yay çizerek batı yönünde küçük bir yarımada ile birleşerek deva etmektedir. Kayalık kıyı maki bitki örtüsünün süreklilik gösterdiği yarımada 25-30 metre yüksekliğinde bir yapı sergilemektedir (Tablo 4.25) (Şekil 4.45).

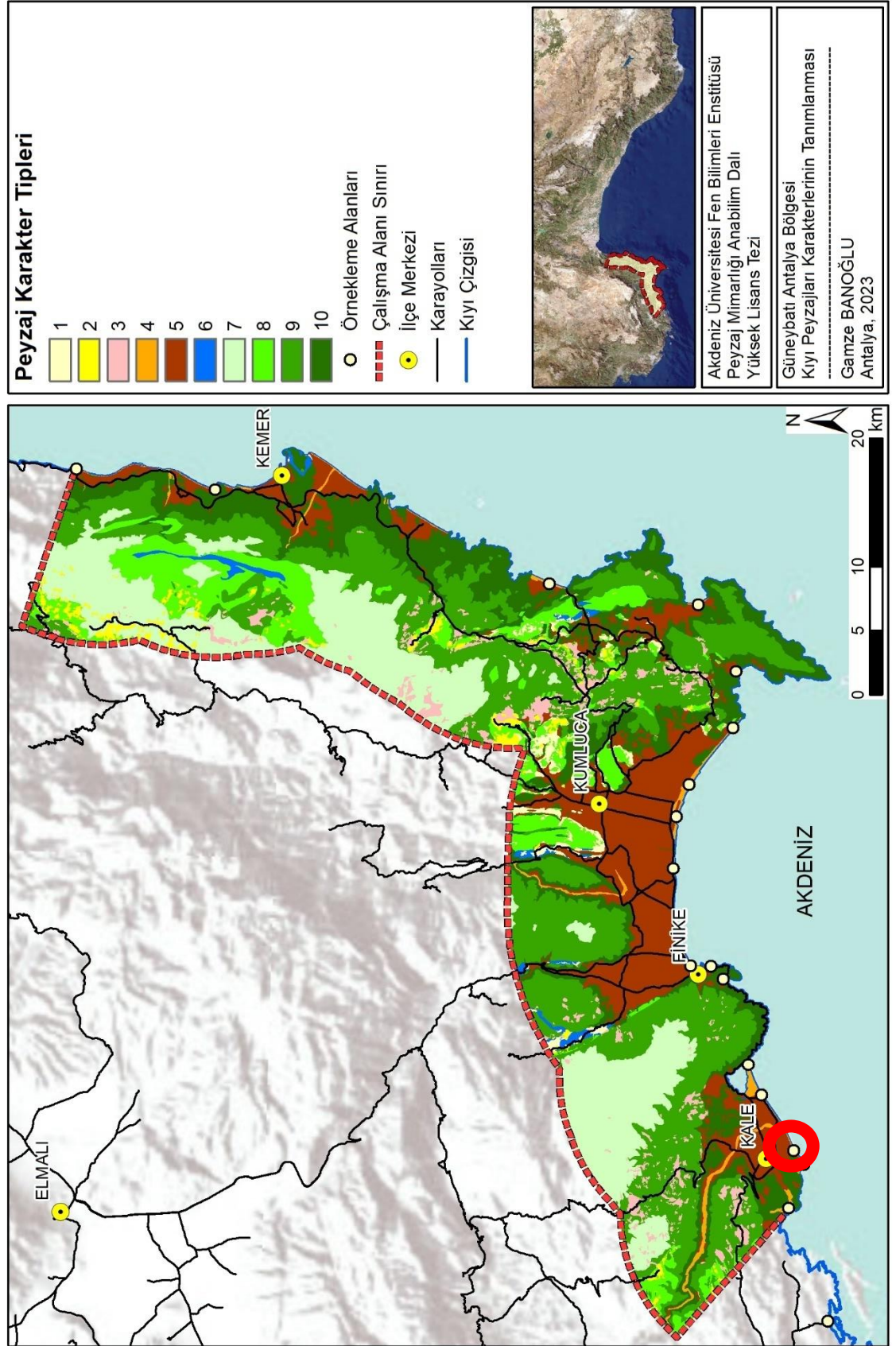
Taşdibi kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 4 numaralı peyzaj karakter tipi (Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi) gözlemlenmiştir (Şekil 4.46).

Şekil 4.45. Taşdibi peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.25. Antalya Taşdibi kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Orta derece sakin	Nadirlik: Yok	Desen: Kıyı gerisi rekreasyonel alan, maki bitki örtüsü, plaj ve denizin oluşturduğu desenler bütünü	Kompozisyon: Kıyı gerisi rekreasyonel alan, plan ve maki bitki örtüsünün bir arada oluşturduğu sade bir kompozisyon
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Yok	Ölçek: Orta	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Kıyı gerisi rekreasyonel alan, maki bitki örtüsü ve denizle çevrili kıyı	Anıtsallık: Yok	Renk: Maki bitki örtüsünün oluşturduğu yeşil tonları, deniz mavisi, plaj ve rekreasyonel alanın oluşturduğu gri tonları	Form: Doğrusal

Şekil 4.46. Taşdibi kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.16.Sülüklü

Kumlu, ince kumlu yapıdaki plajın doğu kesimi kumullarla çevriliyken batı kesimi kızılçam karışık kızılçam maki bitki örtüsüyle kaplı orman niteliğindedir. Kumul tepeleri iç kesimlerde fıstık çamı ağaçlandırma alanı hemen yakınında tarım sera alanlarla çevrilidir.

Kumlu kumul niteliğindeki sülüklü plajı kumul tepeleri ile 60-70 metre genişliğe kadar uzanmaktadır.

Doğu kesimindeki 10 metreye kadar genişlemekte ve kayalık kıyı maki bitki örtüsünün çok sayıdaki türüne ev sahipliği yapmaktadır. *Myrtus vcomminus* (mersin), *Pistecia lentiscus* (sakız ağacı), *similax aspera* (Akdeniz sapernası), *Daphne ginidium* (sıyırcık), *Olea euphorea* (zeytin), *Genista acantoplada* (katır tırnağı) gibi çalı türleri yanında *Helichrysum arenarium* (altın otu) yayılış göstermektedir. Kayalık kıyı boyunca çok sayıda kıyı bitkisi görülmektedir. Sürekli deniz, deniz rüzgarının etkisiyle yatay, sık dokulu, derimsi bir yapı kazanan bitki örtüsü karayolu boyunca *Acacia cyanophylla* (Kıbrıs akasyası) ağaç koridoru dahil olmaktadır (Tablo 4.26) (Şekil 4.47).

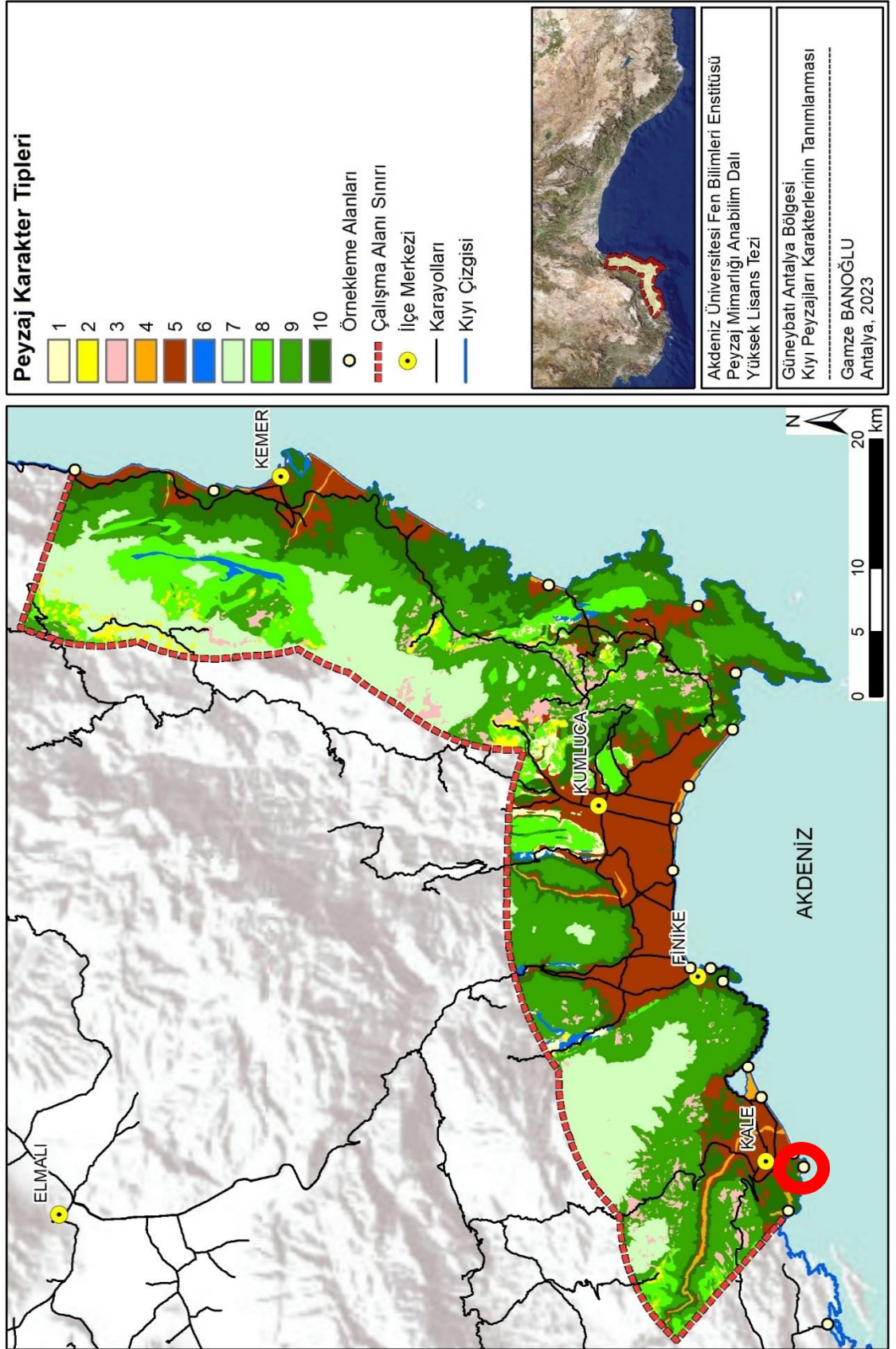
Sülüklü kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 4 ve 5 numaralı peyzaj karakter tipleri (Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi, Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi) bir arada gözlemlenmiştir (Şekil 4.48).

Şekil 4.47. Sülüklü peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.26. Antalya Sülüklü kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Orta derece sakin	Nadirlik: Yok	Desen: Maki bitki örtüsü, kıyı ve denizin oluşturduğu desenler bütünü	Kompozisyon: Maki bitki örtüsü, kıyı ve denizin oluşturduğu sade kompozisyon
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Yok	Ölçek: Orta	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Maki bitki örtüsü ve deniz	Anıtsallık: Yok	Renk: Deniz mavisi, maki bitki örtüsünün oluşturduğu yeşil tonları ve kıyının gri tonları	Form: Doğrusal

Şekil 4.48. Sülüklü kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.17.Çayağzı

Andriake liman adasının liman kıyı kesiminden doğu ve batı yönünde denize akan iki derenin albinolarıyla oluşmuş kumlu plaj kıyı tipidir.

Islak plaj kesimi 2 metreye kadar ulaşan ve hemen gerisinde kumul tepeleri arasında ıslak, nemli çukurluklar yaklaşık 100-150 metre kara içine adar sazlık nemli çayırliklar olarak devam etmektedir.

Salık ıslak çayırliklar 30 metre ile başlayıp batı yönündeki dar vadiye kadar ulaşmaktadır. Plaj doğu yakasından 50 metre genişliğine kadar ulaşan yarımada batı kesiminde ince bir burunla başlayan kar 80 metrelik bir alanla çevrilmektedir

Kıyı batı yönünde kayalık kıyı yer yer kıyı kayalıklarıyla üç ağız kıyı varlıklarıyla devam etmektedir. *Daphne ginidium* (sıyırıcık), *Genista ocantoplada* (katır tırnağı), *Ceratonia siliqua* (keçi boynuzu), *Quercus coccifera* (meşe) başta olmak üzere 5 metre yüksekliğe kadar ulaşmaktadır (Tablo 4.27) (Şekil 4.49).

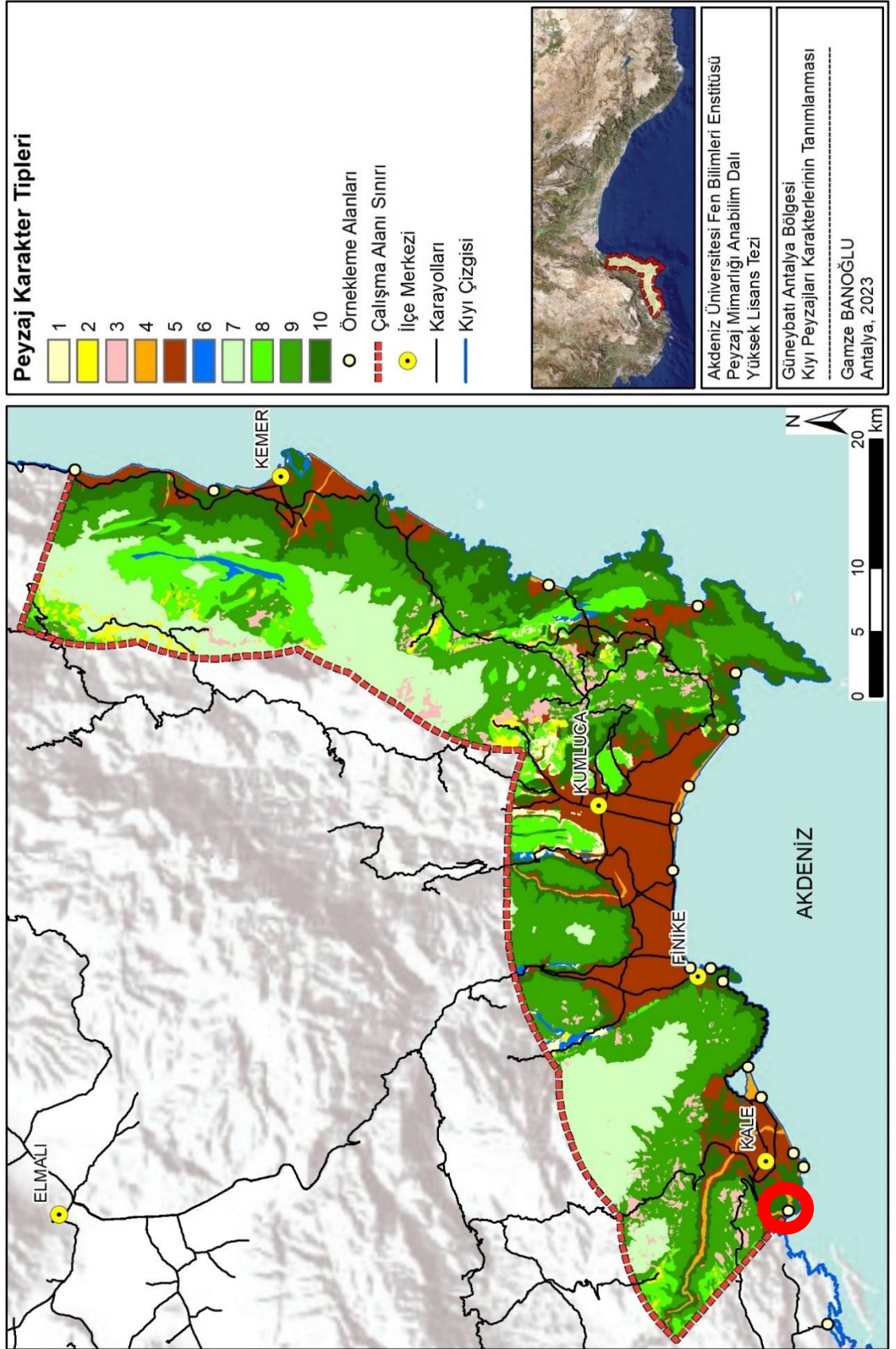
Çayağzı kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 5 ve 10 numaralı peyzaj karakter tipleri (Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi, Kıyı Alanları ile Herdemyeşil-Karışık Ormanlar Peyzaj Karakter Tipi) bir arada gözlemlenmiştir (Şekil 4.50).

Şekil 4.49. Çayağzı peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.27. Antalya Çayağzı kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Orta derece sakin	Nadirlik: Yok	Desen: Kıyı gerisi çayırliklar, liman ve kıyının bir arada oluşturduğu desenler bütünü	Kompozisyon: Kıyı gerisi çayırliklar, liman ve kumlu kıyının bir arada oluşturduğu sade kompozisyon
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Yok	Ölçek: Orta	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Çayırliklar, liman ve denizle çevrili kumlu kıyı	Anıtsallık: Yok	Renk: Kıyı gerisi çayırlikların oluşturduğu yeşil tonları, deniz mavisi ve kumlu kıyının bej tonları	Form: Değişken

Şekil 4.50. Çayağzı kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

4.6.18.Kekova Kale Üçağız

Adalar yarımadalar burunların küçük koylarla buluştuğu girintili çıkıntılı oldukça çeşitli bir kıyı tipidir. Deniz farklı şekillerde kara içinde girintili çıkıntılı yapılarla çok çeşitli bir karakter oluşturmaktadır. Dalmaçya kıyı tipinin gözlemlenmektedir Kıyı peyzaj karakterlerinin yeşil ve maviyle iç içe geçtiği yöreye özgü bir yapı sergilemektedir. Burun ve yarımadalarla çevrili koy bir iç deniz görünümü sunmaktadır (Tablo 4.28) (Şekil 4.51).

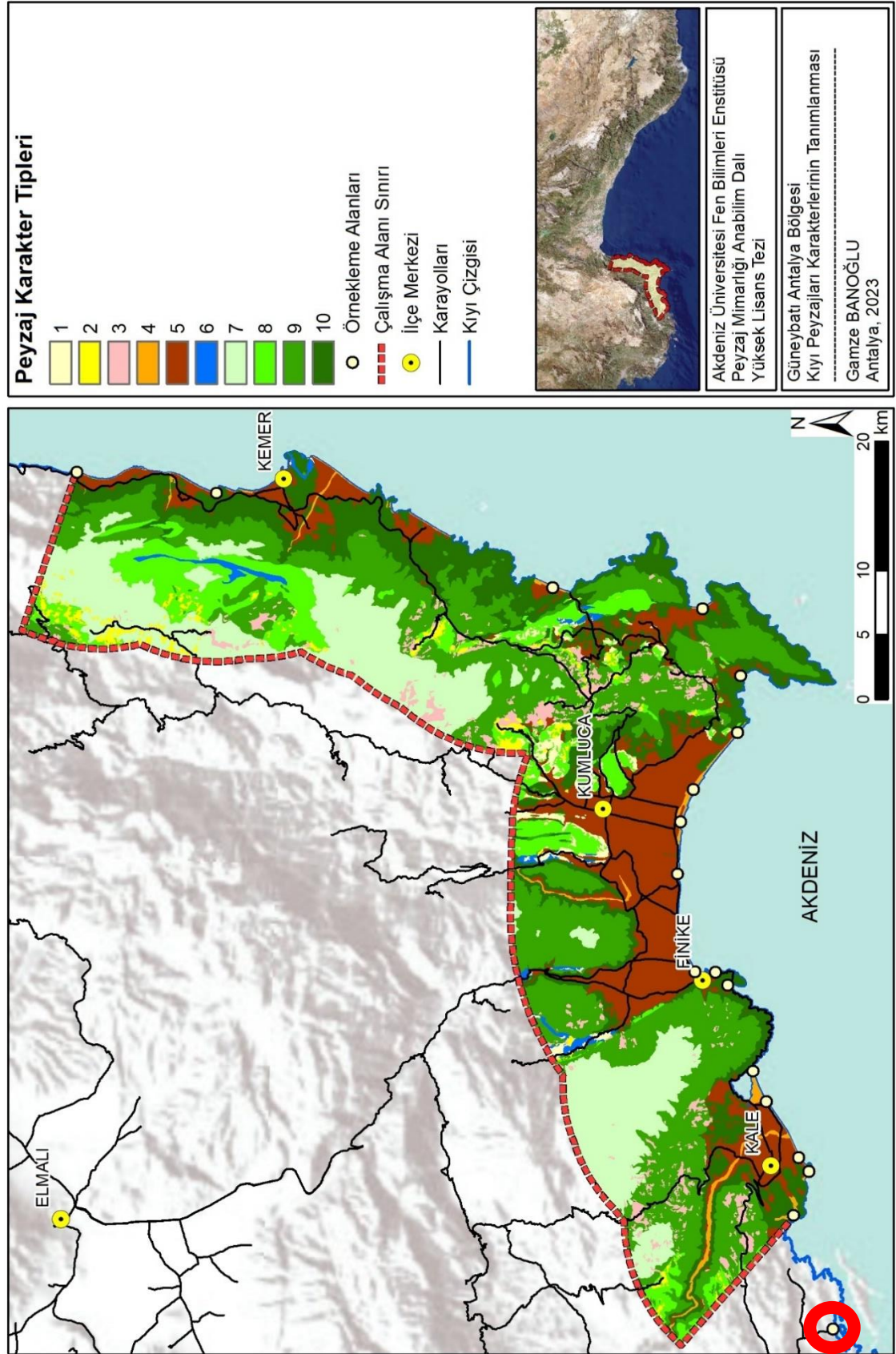
Kekova Kale Üçağız kıyı bölgesinin konumu peyzaj karakter tipleri haritasında incelendiğinde 5 ve 10 numaralı peyzaj karakter tipleri (Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi, Kıyı Alanları ile Herdemyeşil-Karışık Ormanlar Peyzaj Karakter Tipi) bir arada gözlemlenmiştir (Şekil 4.52).

Şekil 4.51. Kekova Kale Üçağız peyzaj karakter alanı.

Tablo 4.28. Antalya Kekova Kale Üçağız kıyı bölgesi peyzaj karakter analizi.

Sakinlik: Kalabalık	Nadirlik: Yok	Desen: Adalar, yarımadalar, maki bitki örtüsünün oluşturduğu desenler bütünü	Kompozisyon: Adalar, yarımadalar, maki bitki örtüsü ve denizin oluşturduğu karmaşık bir kompozisyon
Tarihsellik: Yok	Hatırlanabilirlik: Farklı karakterli girinti çıkıntılara sahip kıyı	Ölçek: Orta	Uzaklık: Ulaşımı kolay
Çevreleme: Adalar, yarımadalar, maki bitki örtüsü ve denizle çevrili	Anıtsallık: Yok	Renk: Deniz mavisi, kıyının gri tonları, maki bitki örtüsünün yeşil tonları	Form: Değişken

Şekil 4.52. Kekova Kale Üçağız kıyı bölgesi peyzaj karakter tipi haritası konum.

5. TARTIŞMA

Peyzaj, bir noktadan bakıldığında görüş alanına giren tüm topografik, tabii ve kültürel özelliklerini içerir. Bu bağlamda kara ile suyun birleşme alanı olan, insan etkileşiminin en yoğun olduğu noktalardan biri olan kıyılar peyzajı oluşturan birçok unsuru içerisinde barındırır. Kıyılar tarih boyunca kültürlerin ve şehirlerin gelişmesi gibi pek çok önemli konuda önemli bir konuma sahiptir. Bu bağlamda kıyı peyzaj karakterleri bölgenin doğal özelliklerini, bitki örtüsünü, topografik özellikleri, iklimi ve insan faaliyetleri gibi pek çok konuda bize önemli bilgiler verir.

Peyzaj karakterlerinin belirlenmesi, peyzaj fonksiyonu, peyzaj göstergeleri ve peyzaj karakter analizleri süreçlerinin tamamını kapsayan doğa korumaya katkısı olan, akılcı kullanılması ile sürdürülebilir sektörel kalkınma hedeflerini yerine getirmeye yardımcı bir araçtır (Durak, 2022). Swancwick, 2002; Müncher ve Washer, 2007’ye göre peyzaj karakter belirlenmesi ve değerlendirilmesi kapsamında, peyzaj karakteri bir peyzajı diğerinden ayıran, insan tarafından algılanabilen, farklı ve algılanabilir elementlerin oluşturduğu desendir. Peyzaj karakter analizi ve değerlendirmesi çalışmaları, sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek amacı kullanılmakta ve karar verme sürecine dahil edilmektedir. Bu konu insan etkileşimin oldukça yoğun olduğu, yoğun kullanımına maruz kalan kıyı peyzajları için de büyük önem taşımaktadır. Peyzaj karakter analizi yöntemi İngiltere’de Kırsal Ajans ve İskoçya Doğal Mirası tarafından 2002 yılında geliştirilmiş ve gerçekleştirilmiş ve bir dizi uygulama ile test edilmiştir (Bishop and Phillips, 2004).

Peyzaj karakterleri analizi belirli bir bölgenin doğal ve kültürel özelliklerini anlama, değerlendirme ve tasarım süreçlerini yönlendiren bir metodolojiyi içerir. Bu analiz, peyzaj tasarımında etkili ve sürdürülebilir kararlar almak için önemlidir. Görmüş, 2012; Deniz vd., 2006; Ahern vd., 2002’de belirttiği üzere zamansal süreç içerisinde peyzajın oluşturduğu mozaikte meydana gelen farklılaşmalar peyzaj karakter analizi süreci içerisinde belirlenebilmektedir. Bu süreç içerisindeki değişimler peyzaj karakterini de etkilemektedir. Birçok ülkede peyzajların sahip olduğu doğal ve kültürel kaynak değerlerinin belirlenmesi çalışmaları, peyzaj karakter analizi ve değerlendirmesi kapsamında ele alınmıştır (Demir,2017). Türkiye de peyzajın uluslararası ölçekte ele

alındığı Avrupa Peyzaj Sözleşmesi'ni imzalayıp, onaylayarak ulusal sınırları içinde peyzajları ve peyzaj karakterlerini tanımlamayı ve korunmayı taahhüt etmiştir ve sözleşme doğal, kentsel ve kentsel gelişme alanlarının yanı sıra kırsal alanları da kapsamaktadır (Council of Europe 2000).

Peyzajın mevcut karakterlerinin korunması, geliştirilmesi açısından Türkiye’de de kentsel planlama ve tasarım mevzuatı ve uygulamalarına sahiptir. Başta İmar Kanunu olmak üzere Türkiye’de kentsel alanların fiziksel planlama ve tasarım süreçleri tanımlanmış durumdadır. Tüm bu çalışmalara rağmen artan nüfus ve buna bağlı olarak koruma kullanma dengesinin korunamaması ile kentlerdeki çevre sorunları gün geçtikçe hızla artmaktadır. Bu sorunların başında ise kentsel kimliğin ve karakterlerin bozulması, görsel kirlilik ve aşırı yapılaşma gelmektedir (Balta,2018).

Kıyılar da kentin kimliğinin belirlenmesinde oldukça önemli konumdadırlar. Suyun varlığı ile görsel kalitesi her zaman öne çıkan kıyı peyzajları insanların yakınında bulunmak, yaşamak istedikleri alanlar olmuştur (Yıldırım ve Banoğlu, 2022). Kıyılar birçok coğrafi etkiler ile oluşmuş, geçmiş zamanlardan beri en yoğun kullanılan en önemli yerleşim ve yaşam alanlardan biridir. Gültürk ve Şişman (2015)’da belirttiği gibi tarihsel olarak bakıldığında, dünyadaki büyük şehirlerin kıyılarda kurulmuş olduğu görülür. İnsanların kıyı çevrelerinde bir araya gelmelerinin birçok sebebi vardır. Kıyıların estetik özelliğinin yanı sıra ılık bir iklime sahip olması bu alanların yerleşme amacıyla seçilmesinde önemli rol oynamaktadır.

Yetim ve ark., 2004’e göre, Peyzaj verilerine göre kıyı, denizde ufuk çizgisine, karada silüet çizgisine dayanan ve üçüncü boyutta havaya ve su altına doğru devam eden bir bütündür. Kıyı, bu yapısı sebebi ile bir çizgi ya da yüzey değil, derinliği olan, üç boyutlu bir geometrik mekândır. Doğal yapıların farklı olması sebebi ile her kıyı parçası kendi özelliklerini taşıyan bir sit, kıyı mekânı ise bir sitler dizisidir. Her kıyı mekânının kendine özgü özellikleri, doğal, topoğrafik yapısı olduğu düşünülürse, kıyı için yapılan tanımlar her bölge için farklılık gösterir. Bu farklılıklar kıyı karakterlerinin belirlenmesi açısından da oldukça önemlidir.

Antalya Türkiye'nin Akdeniz'deki en büyük ili ve en önemli turizm kentlerinden bir tanesidir. Yıldırım ve Banoğlu, 2022'nin Antalya Lara, Falez ve Konyaaltı kıyı peyzajlarının analizini yaptığı çalışma da Antalya'nın doğal ve kültürel tarihi içinde önemli bir yere sahip Konyaaltı, kıyı Falezleri ve Lara kıyılarında öne çıkan peyzaj karakterleri değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda kentin kimliğinin belirlenmesinde kıyıların ne denli önemli olduğu ortaya konulmuştur. Bu tez çalışmasında da Antalya Beldibi-Demre arası kıyı peyzajlarının karakterlerinin tanımlanması sağlanmıştır.

Bu tez çalışmasında da Antalya kentinin en önemli turizm bölgelerini içerisinde barındıran Beldibi-Demre arası kıyı bölgelerinin kıyı peyzajlarının karakterlerini ortaya koymuştur. Eşsiz güzellikleri içerisinde barındıran Beldibi-Demre arası kıyı bölgesi her yıl yaz aylarında oldukça yoğun kullanıma maruz kalmaktadır. Beldibi-Demre arası kıyı bölgesinin karakterinin belirlenmesinde en önemli unsurlar alanın doğal yapısı ve alan kullanımları olmuştur. Bu unsurlarla ilgili haritalar oluşturulmuştur. Tez çalışması kapsamında oluşturulan haritalar da incelenerek, Beldibi bölgesinden başlanıp Demre bölgesine kadar olan alanda en önemli kıyı bölgeleri keşfedilip bu alanlar ile ilgili kıyı peyzaj karakterlerinin belirlenmesinde yol gösterecek, sonuçları ortaya koymada yardımcı olacak peyzaj karakter formları doldurulmuştur. Formlar ve haritalar aracılığıyla Beldibi-Demre arası kıyı peyzaj karakterleri değerlendirilmiştir.

6. SONUÇLAR

Kıyı bölgeleri, deniz ile kara ekosisteminin birleştiği özel alanlar olarak insanoğlunun ilgi duyduğu cazip mekânlar arasında yer almaktadır. Nitekim geçmişte büyük uygarlıkların kıyı bölgelerde kurulmuş olması kıyılara duyulan ilginin çok eski zamanlara dayandığını göstermektedir (Kılar, 20212). Kıyı kenarına kurulan kentlere kıyılar birçok yönden kimlik kazandırmaktadır. Kentler ve kıyı arasında yüzyıllardır süregelen yakın ilişkiler bulunmaktadır. Kıyı bulunduğu kentin zengin ve oldukça önemli bir simgesini oluşturmuştur. Günümüzde birçok büyük tersane, sanayi bölgelerinin, ticaret ve kültür kökenli kentlerin, kıyı bağlantılarının olmasının getirdiği avantajlar sayesinde kıyı boylarında geliştiği söylenebilir. Kıyıların sahip olduğu potansiyeller, tarih boyunca hem toplum hem de yabancı turistler için oldukça ilgi çekici bulunmuş ve geçim kaynağı haline gelmiştir. Yaşamsal fonksiyonlarla donatılmış olan çok zengin aktivitelere sahip olan kıyılar, her dönemde ilişki içinde oldukları kentte önemli bir gelişim ve değişim unsuru olmuşlardır (Önemli, 2007).

Türkiye, üç tarafı denizlerle çevrili uzun bir kıyı şeridinde sahiptir. Bu durum ülkenin dünya devletleri içerisindeki stratejik konumunu önemli ölçüde etkilemiş ve sosyal ve ekonomik açıdan birçok fayda sunmaktadır. Yeryüzünün toplam kıyı uzunluğunun 312,000 km'dir. 8,333 km'si Türkiye'ye aittir. Bu kıyı uzunluğunun 1785 km'si Karadeniz, 1089 km'si Marmara Denizi, 2805 km'si Ege Denizi, 1577 km'si ise Akdeniz kıyılarının uzunluğuna sahip olduğu tespit edilmiştir (Çölkesen ve Sesli, 2007).

Akdeniz kıyılarının en büyük ili Antalya'dır. Antalya kıyıları, güzellikleri, tarihi, doğal çeşitliliği ve zengin kültürel dokusuyla sadece Türkiye'nin değil, dünyanın önde gelen turistik destinasyonlarından biridir. Antalya kent-kıyı ilişkisi incelendiğinde de kıyının sunmuş olduğu olanakların pek çok faydasından yararlanmaktadır. Antalya kıyılarının önemli bölümleri güneybatı kıyıları tarafından oluşmaktadır. Bu tez çalışmasında Antalya'nın güneybatı kıyıları içerisinde bulunan Beldibi-Demre arası kıyı bölgesinin peyzaj karakterlerinin tanımlanması yapılmıştır.

Çalışmanın ilk aşamasında öncelikle konuyla ve alanla ilgili detaylı bilgi toplanmıştır ve belirlenen kıyıdan itibaren kıyı gerisi, arazi topografyasına göre 100m'lik yüksekliğe kadar olan kıyı alanında, topografya haritası, jeoloji haritası, vejetasyon

haritası ve alan kullanım sınıflandırması yapılmıştır. Haritalar ArcGIS programından faydalanılarak oluşturulmuştur. Alan kullanım sınıflandırılması yapılırken uydu görüntüleri kullanılmış, görüntülerin değerlendirilmesi ise ArcGIS programı ile gerçekleştirilmiştir. Kıyı peyzajlarının ön sınıflandırması ve tanımlaması yapılmıştır. Kıyı tipolojilerinin belirlenmesi de bu aşamada gerçekleşmiştir. İkinci aşamada çalışma alanı olan araziye gidilmiştir. Bu aşamada arazi kontrolleri gerçekleştirilmiştir. Bir önceki aşamada yapılmış kıyı tipolojileri ve alan kullanımlarının belirlenmesi çalışmaları, bu aşamada arazide kontrol edilmiştir. Mevcut çalışma alanının kıyı peyzajlarının karakter analizinin yapılması için ‘‘kıyı karakter formu’’ oluşturulmuştur. Oluşturulan formlarla birlikte araziye gidilmiş, seçilen örnek alanlarda peyzaj karakterinin yerinde analizi gerçekleştirilmiştir. Dördüncü aşamada bütün bu aşamalar sayesinde toplanan veriler analiz edilmiştir.

Çalışma kapsamında oluşturulan haritalar incelendiğinde çalışma alanının topoğrafik yapısı büyük çoğunluğunun düz ve engebeli arazilerden oluştuğu, kıyı gerisine gidildikçe dağların denizle buluştuğu noktaya kadar eğimin arttığı gözlemlenmiştir. Çalışma alanı jeoloji haritasına bakıldığında alanın %54,32’sinin kretaseden oluştuğu gözlemlenmiştir. Çalışma alanının toprak yetenek sınıfı haritası incelendiğinde alanın %64,79’unun VII. Sınıf topraklardan oluştuğunu ve bu toprak sınıfının özelliklerine baktığımızda eğim, erozyon gibi konular göz önünde bulundurulduğunda oldukça sınırlayıcı arazi kullanım özelliklerine sahip olduğunu ve genellikle mera ve orman ağaçları dikimi için uygun olan toprak yetenek sınıfı olduğunu görmekteyiz. Nitekim arazinin büyük toprak grupları haritası incelendiğinde de alanın %32,38’inin kırmızı kahverengi Akdeniz topraklarının oluşturduğunu görmekteyiz ve bu bilgileri doğrulan nitelikte olan alan kullanım haritasına baktığımızda ise alanın %60,58’inin ormanlardan oluştuğu gözlemlenmiştir. Çalışma alanının alan kullanım haritası incelendiğinde ise alanın %60,58’inin ormanlarla kaplı olduğu gözlemlenmiştir. Çalışma alanının vejetasyon haritası incelendiğinde ise alanın %43,70’inin herdemyeşil ormanlarla kaplı olduğu gözlemlenmiştir.

Tüm bu harita bilgilerinden yararlanılarak, bu bilgilerin karşılaştırılması sonucu oluşturulan peyzaj karakter tipleri haritasını incelediğimizde, yapılan arazi gezilerinde seçilen 18 farklı örnekleme alanlarında 3 ana karakter tipinden oluştuğu gözlemlenmiştir.

Bunlar; 4 numaralı peyzaj karakter tipi (Akarsu ve Kıyı Plaj Oluşukları Peyzaj Karakter Tipi), 5 numaralı peyzaj karakter tipi (Alüvyal Kıyı Ovaları ile Tarım Alanları Peyzaj Karakter Tipi) ve 10 numaralı peyzaj karakter tipidir (Kıyı Alanları ile Herdemyeşil-Karışık Ormanlar Peyzaj Karakter Tipi).

Çalışma alanı boyunca yapılan arazi gezilerinde kıyı gözlem formları sayesinde alınan sonuçlara bakıldığında çalışma alanının çoğunluğunun kıyı gerisi orman ve turizm alanlarıyla kaplı olduğu gözlemlenmiştir. Kıyılar genellikle ince çakıllı ve çakıllıdır. Kıyı kumulları da bulunmaktadır fakat çoğunluk çakıllıdır. Kıyılar eşsiz deniz mavisini ve yemyeşil orman manzarası ile çevrilidir. Kıyılar kışın sakin yazın ise yoğun durumdadır.

Uzun bir kıyı şeridine sahip Antalya’da kıyı mekânları; özellikle son zamanlarda kamu kuruluşları, ikinci konut taleplerinin ve turizm yatırımlarının yoğun baskısına maruz kalmaktadır. Ayrıca bu denli yoğun baskılarla iç içe olan kıyı alanlarında kentsel mekânlar ile ilgili kararlar; kültürel, bilimsel, ekolojik, estetik, yaklaşımlarla değil, politik beklentiler ve ekonomik kriterler doğrultusunda planlanmış ve uygulanmıştır (Ayta,2022). Ülkemizde kıyı kanunu kıyılardaki yapı gelişimlerinin kontrolü açısından güçlü bir yasal altlık sunmakla birlikte, kıyı peyzajları yasada tanımlanan etkileşim çizgisinden çok daha geniş bir alanı ve çoklu etkileşimleri içermektedir. Ülkemizde kentsel, kırsal ve doğal alanlarda yaygın olarak uygulanan peyzaj karakter analizi yönteminin kıyı alanları için de gerçekleştirilmesi biyoçeşitliliğin ve habitatın korunması açısından da son derece önemli kıyı peyzajlarının anlaşılmasında ve korunmasında etkili olması beklenmektedir (Yıldırım ve Banoğlu, 2022).

Kıyılar gibi hassas alanların ve kıyı şekillerini yönetimi oldukça zordur. Birçok bilgi ve tecrübeye sahip olmak ve uygun teknikleri uygulamak gerekmektedir. Kıyı peyzajlarının karakter değerlendirmesi, bütünleştirici bir mekânsal çerçeve gerektirmektedir. Çünkü kıyılar sadece deniz veya kara yönüyle değil her ikisinin bir bütünü ile oluşmaktadır. Bu nedenlerden ötürü kıyı peyzaj karakterlerinin analizi çalışmalarının bir sonraki aşaması ise bu peyzajlara, bunlarla ilgili taraflar ve toplum tarafından verilen özel önemi dikkate alarak değer vermek ve özellikle de bölgeye özgü karakterlerin korunması konularının ülkemizdeki planlama süreçlerinde dahil edilmesi gerekmektedir.

Antalya'nın kıyıları üzerinde peyzaj karakterlerinin belirlenmesi, çeşitli faktörleri anlama ve yönetme amacıyla önemlidir. Bu karakterlerin belirlenmesi, doğa ve insan etkileşimini anlamak, sürdürülebilir bir kıyı yönetimi oluşturmak ve bölgenin estetik, ekolojik ve kültürel değerini korumak için hayati bir rol oynar

7. KAYNAKLAR

- Anonim, 2015. “Kıyı tipleri nelerdir ? Kaç çeşit kıyı tipi vardır?”.
<https://www.habervakti.com/cografya/kiyi-tipleri-nelerdir-kac-cesit-kiyi-tipi-vardir-ozellikleri-h125176.html>, Erişim Tarihi:15.06.2021
- Anonim, 2018. “Kıyı tipleri”. Erişim Tarihi:15.6.2021
<https://www.cografyaci.gen.tr/kiyi-tipleri/>, Erişim Tarihi:15.06.2021
- Anonim, 2020. “Lara plajı nerede ve nasıl gidilir? Lara plajı özellikleri, kamp ile konaklama detayları ve giriş ücreti”. <https://www.hurriyet.com.tr/seyahat/lara-plaji-nerede-ve-nasil-gidilir-lara-plaji-ozellikleri-kamp-ile-konaklama-detaylari-ve-giris-ucreti-2020-41614213>, Erişim Tarihi: 27.10.2021
- Atik ve ark., 2019. “ Antalya İli Kırsal Peyzaj Karakterlerinin Belirlenmesi ve Alan Kullanım Planlaması Bağlamında Değerlendirilmesi”, TUBİTAK Araştırma Projesi 214O393, pp. 53-62.
- Atik, 2023. “ Umurbey Kıyı Kesimi Kıyı Alan Değişimlerinin İncelenmesi Üzerine Araştırmalar”. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Atik, M., 2021. Kırsal Alanlarda Fiziksel Planlama 10. Hafta Ders Notları.
- Atik, M., Işıklı, R.C., Yıldırım, E., 2010. “Kentsel ve Kırsal Peyzajların Tanımlanmasında Peyzaj Karakter Analizi Yöntem Yaklaşımı. Peyzaj Mimarlığı 4. Kongresi”. 21-24 Ekim, 2010, Selçuk-İzmir, Bildiriler kitabı, Sayfa 509-519.
- Atik, M., Ortaçşme, V., 2010. “Peyzaj karakter analizi yöntemi ile Antalya Side bölgesi kültürel peyzajlarının karakter analizi”. TÜBİTAK Araştırma Projesi 108Y345, pp. 96.
- Ayta, 2022. “ İstanbul kıyı dolgu alanları örneğinde, kıyı dolgularının, kullanıcıların mekânsal algısı üzerindeki etkileri”. Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Bahadır, M., 2021. Kıyı Topoğrafyası Ders Sunusu, 19 Mayıs Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, Sunu.

- Balta, 2018. ‘‘ Köy tasarımı rehberlerinin hazırlanmasında kırsal peyzaj karakterlerinin yeri: Antalya Elmalı  rneği’’. Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Banoğlu, G., Yıldıırım, E., 2023. ‘‘Sürdürülebilir bir gelecek için Ekoköy olarak Pilarget / Pilarget as an Ecovillage for a sustainable future’’. Artvin  oruh Üniversitesi Orman Fakültesi / Artvin Coruh University Journal of Forestry Faculty 24 (1):18-36
- Benliay, 2009, ‘‘ Peyzaj Planı Oluşturulması Bağlamında Finike – Kumluca Kıyı Bölgesinin Değerlendirilmesi’’ Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Doktora Tezi.
- Bird, E., 2008. ‘‘coastal geomorphology: an introduction’’. 2.Basım, Wiley yayınevi, 2008
- Bishop I.D., Hulse, D.W., 1994. Prediction of scenic beauty using mapped data and geographic information systems. Landsc. Urban Plan., 30: 59-70.
- Blankson, J. E. & Green, B. H., 1991. ‘‘use of landscape classification as an essential prerequisite to landscape evaluation. Landscape and urban planning’’, Sayı: 21, Sayfa: 149-162.
- Cengiz, C., 2009, ‘‘Kıyı alanlarında ekolojik planlama: Yalova-Armutlu  rneği’’, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi.
- Council of Europe. The European Landscape Convention, <http://www.coe.int>, 20.12.2022.
- Çakar, 2007. ‘‘Antropojenik Baskıların Neden Olduğu Alan Kullanım Değişimlerinin CBS ve Uzaktan Algılama Tekniği ile İncelenmesi: Balçova – Güzelbahçe Hattı Kıyı Kesimi  rneği’’. Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Doktora Tezi.
- Çölkesen, İ. ve A. Sesli F., 2007. Kıyı  izgisinde Meydana Gelen Zamansal Değişimlerin Bilgi Teknolojileri ile Belirlenmesi. TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi. Trabzon: KT .

- Demir, 2017. “ Tarihi peyzaj ve peyzaj karakter değerdendirilmesi yaklaşımları ile doğa koruma-turizm odaklı peyzaj planlama: Meryemana Vadisi örneği, Trabzon”
- Deniz, B., Küçükerbaş, E. V. & Eşbah Tunçay, H., 2006, Peyzaj Ekolojisine Genel Bakış, Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 3 (2) , 5-18 .
- Dipova, N., 2005. “Antalya falezlerinde gözlenen stabilite problemleri”. Jeoloji Mühendisliği Dergisi Cilt:29, Sayı:2, Sayfa:11.
- Dipova, N., 2016. “Antalya Konyaaltı sahilinde kıyı erozyonu tehlikesi”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi 7(Ek Sayı 1): 223-231.
- Durak, 2022. “ Artvin merkez ilçe ve yakın çevresinde peyzaj karakter değerdendirmesi ile peyzaj planlama rehberlerinin geliştirilmesi”, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Duru, B., 2003. “Kıyı yönetiminde bütünleşik yaklaşımlar ve ulusal kıyı politikası”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Eminağaoğlu, 2002. “Şavşat İlçesi Karagöl-Sahara Milli Parkı ve çevresinin flora ve vejetasyonu”. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Doktora Tezi.
- Görmüş, S., 2012, Korunan Alanlarda Peyzaj Karakter Analizi: Kastamonu-Bartın Küre Dağları Milli Parkı Örneği, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Gunner, J., 2021, “Examples of landforms: list of major and minor types”. <https://examples.yourdictionary.com/examples-of-landforms.html> Erişim Tarihi: 21.11.2021.
- Gültürk, P. ve Şişman, E.E. (2015). Tekirdağ Kent Merkezi Kıyı Şeridinin Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerdendirilmesi ve Mekân Tercihine Etkisi. Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 12(1), 81-89.

- Holdgate, M.W., 1993. "The world conservation union: proceedings of a symposium held on the occasion of the inauguration of the new IUCN headquarters", Gland, Switzerland.
- Hoşgören, M. Y., 2016. "Jeomorfolojilerin ana çizgileri 2". İstanbul, Çantay Kitabevi.
- Hoyle, B. S., 1998, "The redevelopment of derelict port areas, The Dock & Harbour Authority", 79 (887), 46-49.
- Karabey , 1978. "Kıyı Mekanının Tanımı, Ülkesel Kıyı Mekanının Düzenlenmesi İçin Bir Yöntem Önerisi". İstanbul: Devlet Güzel Sanatlar Akademisi, Şehircilik Bilim Dalı, Doktor Tezi.
- Kay R., Alder J., 1999. "Coastal planning and management", 0-419-24340-2, E & FN SPON, Routledge, London and New York.
- Kılar, 2012. "Antalya kıyıları ve çevresinin zamansal değişiminin uzaktan algılama ve coğrafi bilgi sistemleri ile analizi". Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Kılıç, 1999. "Kent-Kıyı İlişkisi Bağlamında Kentsel Kıyı Kavramı: İstanbul Örneği", YTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Koç, K., Koşun, E., Karaman, E., 2015. "Kıyı sedimentlerinde tane boyunu etkileyen faktörler: Antalya Körfezi'nde Konyaaltı ve Lara plajlarının (Antalya) karşılaştırılması". Türkiye Jeoloji Bülteni, Cilt 58, Sayı 2, Sayfa 86.
- Litton, B. & Tetlow, R. J., 1978. "A landscape inventory framework: scenic analyses of the northern great plains". California: Forest service.
- Mansuroğlu, S., Ortaçşme, V., Karagüzel, O., Yıldırım, E., Baytekin, C., 2003. "Antalya kentinde ekolojik açıdan önemli biyotopların haritalanması üzerine bir araştırma". Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Yönetim Birimi Proje No: 21.04.0104.12, Antalya, 91 S. 2003.

- Mostafa, L. A., 2017. ‘‘Urban and social impacts of waterfronts development, case study: Jeddah Corniche’’. International Conference- Green Urbanism (s. 205-221). Elsevier B.V.
- Mutlu, 2007, ‘‘ Kemer ve Knokke (Belçika) Kıyılarındaki Turizm Amaçlı Yapılar ve Çevre Arasındaki Görsel İlişkilerin Analizi’’ Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Müncher, S. ve Wascher, D., 2007. European Landscape Characterization, Landscape Europe, 37-43 s.
- Önemli, 2007. ‘‘ Stratejik planlama- kentsel projeler ilişkisi ve kentsel kıyı tasarımı: İstanbul tarihi yarımada kıyı bandı üzerine bir irdeleme’’. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Pawlukiewicz, M., Gupta, P. K. & Koelbel, C., 2007. ‘‘Ten Principle for Coastal Development’’. İlk Baskı, Washington: Urban Land Institute.
- Sayan, M.S. 1991. ‘‘Antalya Kenti Kıyı Bandının Gezi Alanı Olarak Değerlendirilmesi’’, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Shabani M., Razavi N., Mofrad F., 2017. ‘‘Coastal Landscape Characterization. The Case of The Sartol Seacoast’’, Bushehr Iran
- Swaffield, S. & Deming, M. E., 2011. ‘‘Research strategies in landscape architecture: mapping the terrain’’. Journal of landscape architecture, Sayı:11, Sayfa: 34-45.
- Swanwick, C., 2002. Landscape Character Assessment- Guidance for England and Scotland. Cheltenham and Edinburgh: The Countryside Agency and Scottish Natural Heritage.
- Tarım ve Orman İşleri Bakanlığı. 1993. Tarım ve Orman İşleri Bakanlığı Arşivi
- TDK. 2005. Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük. Türk Dil Kurumu 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası, Ankara, 2243 sayfa.
- Turner, J., 1975. ‘‘Application of landscape evaluation: a planner’s view’’. Wiley, p. 7.

- UTTA, 1995. ''Antalya Anakenti Yapısal Planı- 1/ 25 000 Raporu'', Antalya Büyükşehir Belediyesi, Antalya, 199 s.
- W. Holdsworth, D., 1997. ''Landscape and archives as text. in: undrestanding ordinary landscape''. s.l.: Yale university press.
- Washer, D.M., 2005. ''European landscape character areas. Typologies, cartography and indicators for the assessment of sustainable landscapes''. Landscape Europe, Oxford, UK.
- Yalovacoğrafya, 2021. ''Türkiye kıyı tipleri haritası''.
<https://m.facebook.com/vahitilecografya/photos/a.228299795544130/262715848769191/?type=3>
- Yetim, L., Etli, B., Çilek, M., 2004. Kentsel Kıyı şeridinin Rekreatyoneel Amaçlı Kullanımının Sağlanması. Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları V. Ulusal Konferansı, Türkiye Kıyıları 04 Konferansı Bildiriler Kitabı, I. Cilt, Pelin Ofset Tipo Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti., Ankara, s.353-363.
- Yıldırım ve Banoğlu, 2022. '' Kıyı peyzajları için tipolojik bir yaklaşım: Antalya Lara, Falez ve Konyaaltı kıyı peyzajlarının analizi''. Mimarlık Bilimleri ve Uygulamaları Dergisi Araştırma makalesi, Sayı:2, Sayfa:813-830.
- Yıldız, H., Demir, C., Gürdal, M.A., Akabalı, O.A., Demirkol, E.Ö., Ayhan, M.E., Türkoğlu, 2003. ''Antalya-II, Bodrum-II, Erdek ve Menteş mareograf istasyonlarına ait 1984- 2002 yılları arası deniz seviyesi ve jeodezik ölçülerin değerlendirilmesi'', Harita Dergisi, 17: 1-75

8. EKLER

EK 1

KIYI PEYZAJLARI KARAKTER ANALİZ FORMU

Gözlem Noktası:

Tarih:

Fotoğraf No:

TOPOĞRAFYA

Düz	
Hafif eğimli, Eğimli	
Engebeli	

KIYI TİPOLOJİLERİ VE YER ŞEKİLLERİ

Falez	
Plaj	
Delta Kıyı	
Enine Kıyı	
Boyuna Kıyı	
Limanlı Kıyı	
Rialı Kıyı	
Dalmaçya Kıyı	

Kemer	Burun	
Ada/Adacık	Koy	
Ayre	Kıstak	
Kumsal	Dalga Kesme Platformu	
Plaj Dilimi	Kıyı Terası	
Plaj Sırtı	Kıyı Mağarası	
Körfez	Kıyı Uçurumu	
Hava Deliği	Dalgalanma Kanalı	

Sakinlik:	Nadirlik:	Desen:	Kompozisyon:
Tarihsellik:	Hatırlanabilirlik:	Ölçek:	Uzaklık:
Çevreleme:	Anıtsallık:	Renk:	Form:

ALANLA İLGİLİ NOTLAR:

.....

.....

.....

ÖZGEÇMİŞ

GAMZE BANOĞLU

ÖĞRENİM BİLGİLERİ

Yüksek Lisans	Akdeniz Üniversitesi
2020-2024	Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Antalya
Lisans	Akdeniz Üniversitesi
2016-2020	Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Antalya

MESLEKİ GÖREVLER

Finans Müdürü	FARUKGOLD MÜCEVHERAT
2022-Devam Ediyor	

ESERLER

Araştırma Makaleleri

Sürdürülebilir bir gelecek için Ekoköy olarak Pilarget

Yazarlar: Gamze BANOĞLU , Emrah YILDIRIM

Yayın Bilgisi: 2023, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi

Kıyı Peyzajları için Tipolojik Bir Yaklaşım: Antalya Lara, Falez ve Konyaaltı Kıyı Peyzajlarının Analizi

Yazarlar: Emrah YILDIRIM , Gamze BANOĞLU

Yayın Bilgisi: 2022 , Mimarlık Bilimleri ve Uygulamaları Dergisi